

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBAN

Apartat de Correus núm. 1.

Telèfons números...

4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

La Borsa del Treball que té organitzada la Federació Tèxtil de Catalunya, disposa d'un Reglament de treball per a Paradors, Contramestres i ajudants de les fàbriques de teixits. En aquest Reglament es determinen les condicions que han de reunir els aspirants a inscriure's a la Borsa del Treball per als càrrecs de Paradors, Contramestres o Ajudants.

BORSA DE TREBALL DE LA INDUSTRIA TEXTIL

EN LA BORSA DE TREBALL ORGANITADA PER LA FEDERACIÓ TÈXTIL DE CATALUNYA, AL SEU ESTATGE SOCIAL, CLARIS, 25, PRAL., SEQUEIX OBERTA LA INSCRIPCIÓ DE PERSONAL APTA PER ALS CÀRREGS DE PARADORS, CONTRAMESTRES I AJUDANTS DE LES FÀBRQUES DE TEIXITS.

don Timoteu Colominas llegirà la Memòria corresponent al curs anterior, i el president don César A. Torras el discurs inaugural.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Per si no hagués arribat al seu destí la invitació que individualment hem dirigit a tots els catedràtics, professors auxiliars i doctors matriculats que formen part del Claustre extraordinari, la comissió organitzadora prega que amb la present es donin per invitats.

HOTEL RITZ

Avui, dissabte, inauguració dels TES D'ANTS

Totes les tardes Clark's Hawaiian Band

Dinars a l'americana tots els vespres al GRILL-ROOM RITZ

A la sessió privada que l'Acadèmia Calasància celebrà avui, es posà a la discussió la conferència que sobre el tema «La corona d'Aragó i els Estats berberiscos en temps de Jaume I», donà a la darrera sessió l'acadèmic en Joan B. Parpal.

JOIES VILANOVA Unió, 6

El vinent dijous, començarà a la Casa de Família de l'Institut de la Dona que Treballa, l'anunciada curs de francès. Tindrà lloc els dimarts, dijous i dissabtes, de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit. Es deuen matricular a les oficines centrals (carrer Baix de Sant Pere, 1, 3 i 5).

En gener es començaràn els cursos de tall i confecció, els dissabtes, tarda, i els de cuina i planxat domèstic, els dimarts i dijous, respectivament.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

L'Acadèmia Calasància, en sessió general ordinària celebrada el dia 14 del corrent, elegí, per unanimitat, la següent Junta Directiva:

President, Josep M. Ganzer; vice-president, Josep Suñol; secretari, Pere Esmandia; vice-secretari, Antoni Campmajó; bibliotecari, Pau Juny; P. de les S. de Vida Externa, Lluís Porceda; P. de la S. de Publicacions, doctor Cosme Parpal.

-Sangrà Pelayo, 11. Banyeres

El vinent dilluns tindrà lloc la inauguració d'un nou curs de taquígrafia catalana, a l'Acadèmia de Taquígrafia de Barcelona, de classe alternada.

Les persones que desitgin matricular-se a l'esmentat curs, ho podran

fer a la secretaria de l'esmentada entitat (carrer Palau, 4, entresol), tots els dies feiners, de les set a les nou de la vetlla.

- Llampara «Z» ha baixat els preus.

Després de fer una visita d'inspecció als establiments agrícoles oficials establerts a les illes Balears, han retornat a aquesta capital l'inspector tècnic de Catalunya don Josep de Quevedo i García-Lomas i l'enginyer cap de la Secció Agronòmica de Barcelona, don Ignasi V. Clarió-Soulan.

La Roma dels Papes

GRANDIOSA PEL·LÍCULA presa del natural autoritzada per la Santa Seu

En vista de les reiterades demandes del públic, l'Institut San Mar, d'acord amb la Casa Provincial de Caritat, organitza altres visions per a la setmana entrant, des del dilluns, dia 30 d'octubre, les quals, per concessió del dit benèfic establiment, tindràn lloc a les sis de la tarda, a la sala d'actes de la Casa, entrada pel carrer de Valldoncella, 21, mitjançant invitació personal, que facilita l'Editorial Poliglota, Petritxol, 8.

Una comissió de la Junta directiva de l'Associació de Contractistes d'Obres Públiques de Catalunya visità últimament al president de la Mancomunitat per a interessar-li el projecte de despatx dels expedients sobre revisions de preus.

El senyor Puig i Cadafalch escoltà amb tota atenció als comissionats, oferint donar les ordres oportunes per a satisfer les aspiracions dels contractistes.

La comissió sortí molt ben impressionada de la seva visita al senyor President.

Amb anàleg objecte visità així mateix una altra comissió de la Junta directiva de la dita Associació a l'enginyer cap d'Obres públiques de Tarragona, per a interessar-li més activitat en els expedients de revisió de preus en aquella província.

El senyor Serrano va prometre complaure als contractistes dintre de les disponibilitats de persona i temps amb què compta, fent l'esforç possible.

La secció especial de fotografia del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, donarà dimarts, a dos quarts d'onze del vespre, la primera sessió de projeccions de la sèrie de l'actual curs.

En aquesta es projectaran un creixent nombre de fotografies d'una excursió a les Guilleries, Sau, Cingles de Tavertet i Serres de Collsabre.

A primeres hores de la tarda es produí alarma al carrer de Sant Pau degut a què d'un pis del número 18 de l'esmentat carrer en sortia fum, a causa d'haver-se incendiat un pilot de palla que hi havia a l'entrada del pis.

Pujà dalt del pis un guàrdia municipal, aconseguint apagar l'incendi, i, per tant, no foren necessaris els serveis dels bombers que havien arribat.

Ahí a la tarda passaven pel carrer de Fernando els encarregats de recollir els gossos i en veuren un sense morrió, li llençaren el llac per agafar-lo.

En veure'l agafat el seu amo, Joan Antoni Margarit, els lha pres de les mans, treient-li el llac i lligant-lo amb una corretja, al mateix temps que els matriculats, igualment que al municipal que els acompanya.

Com que el públic hi prengué part, es produí un fort escàndol, havent-hi necessitat que intervingués una parella de guàrdies de seguretat, que portaren a la delegació de policia al Margarit i al gos, quedant els dos en llibertat després d'haver-se donat compte del fet al jutjat.

La Secció Permanent d'Educació i Instrucció de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona posà en coneixement de les associades que continua oberta la matrícula per les classes setmanals de Reboteria i Cuina Pràctica i la inscripció per les especials que començaran el dia 3 de novembre.

La Secció Permanent de Religió i Culte els comunica que el dia de Difunts, a les vuit del matí, se celebraran les tres misses pròpies de la diada, havent-hi ofertori a la segona.

La Secció Permanent d'Esports i Excursions fa present a totes les sòcies que fins al dimecres, dia 3, estara oberta la inscripció per l'excursió a Vallldoreig, que tindrà lloc el 5 de novembre vinent.

Aquesta tarda, a dos quarts de set, tindrà lloc al Foment de cultura (Llúcia, 15, baixos) una conferència a càrrec del P. Enric Asuncion, S. J., subdirector de «El Solar Español», entitat delegada de l'Associació a Bordeus.

Un carro del qual s'ignoren el número i restants circumstàncies perquè ha desaparegut, al carrer de Roselló, ha agafat al nen de cinc anys Emeteri Payà Calvo, produint-li ferides de pronòstic reservat al cap i als dits de la mà esquerra, que li han estat curades de primer entuvi al dispensari de Sant Martí.

Al carrer d'Olot un gos ha mossegat a Rita Capdevila Dam, de 41 anys, soltera, produint-li una ferida lleu a la mà dreta. Al carrer d'Anselm Clavé, un altre gos ha mossegat a Teresa Balaguer Bonós, de 23 anys, soltera, la qual s'estava a l'estanc del número 27, i li ha produït una ferida de pronòstic reservat al peu dret.

Ha estat detingut un home anomenat Lucio Gregorio, el qual conduïa un carro i va impedir que una parella de seguretat pogués córrer per agafar un subjecte que els havia fugit.

Al Palau de Justícia ahir acabà la vista de la causa seguida contra Antoni Grau Fortuny acusat d'assassinat frustrat de Rodolf Ochoa.

El jurat emeté un veredict de culpabilitat, apreciand el fet com a constitutiu d'un delict de lesions i la sala condemnà al processat sis mesos d'arrestament i 300 pessetes d'indemnització.

També comparegueren els processats sis mesos d'arrestament i 300 pessetes d'indemnització.

També comparegueren els processats Antoni i Josep Espanol Bardall, Carles Fontanals Panadés i Manuel Marqués qual, agents d'arbitris indirectes, Joan Illa Barnils, Francesc Casas Lloveras i Josep i Joan Cuevas Escrich, que tractaven d'introduir fraudulentment diversos botes d'oli, a la qual cosa s'oposaren els quatre empleats ja esmentats, entaulant-se una lluita saginant, en el terme de Sant Andreu, pels vols de les dues de la tarda del 16 de juliol de 1918, de la qual lluita resultà mort un tal Marasmas. El fiscal retirà l'acusació contra els quatre primers processats, i el jurat emeté un veredict d'innocència per als altres quatre, que foren absolts per la Sala.

Ahí, amb l'express, sortí cap a Madrid el director de la Companyia de M. S. A., senyor marqués d'Argentera, al qual acomiadaren diversos alts empleats de l'empresa, junt amb llurs famílies.

- En època de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural VICHY CATALA que surt del manantial a 60 graus de temperatura i està lliure dels microbis.

A l'Asil Municipal del Parc, ha mort l'acollida Cándia Paga Ferrer, de 62 anys, natural de Barcelona.

Al pati de la casa núm. 78 del carrer de l'Encarnació (Gràcia) pujà a la boca d'un pou Ramon Giral, de 72 anys, per a apariar una parra que s'esten damunt del pou.

La tapa d'aquest, que sens dubte estava prodrida, cedi, calent a baix el pobre home, que fou tret ja otegat pels bombers.

TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or
Amb una sola aplicació desapareix la canícia. Serveix per al cabell, barba i bigoti. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dona colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

SALA DE VENDES

A les Galeries Dalmau Portaferrissa, 18 (pavelló a l'interior). Telèfon 1791-A
3.ª Subhasta d'antiguitats Important lot per a avui a les cinc de la tarda

Objectes d'Art

GRANAT FI EIBAR I TOLEDO
A. Veciana Olivé
FERNANDO, 7
Obertura avui, tarda

Vida religiosa

Avui: Sants Simó Cananen i Judes Tadeu, apòstols. — Demà: Diumenge XXI després de Pentecostès, Sants Narcís, Donat i Valentí, bisbes; Cenobi, màrtir, i Santa Eusebia, verge i màrtir. Quaranta hores: Avui a l'església parroquial de Sant Miquel del Port. Hores d'exposició: de les vuit del matí a les sis de la tarda. — Demà, a l'església parroquial de Nostra Dona de Betlem.

La missa d'avui: Sants Simó i Judes, color vermell. — La de demà: Diumenge XXI després de Pentecostès, del dia, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de les Misericòrdies, a la seva església. — Demà, Nostra Dona de Maig, a Santa Anna.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Antoni de Padua. Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Corona d'Espines, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn del Mont Calvari, a la mateixa capella.

Bisbat

IV CENTENARI DE SANT IGNASI A CATALUNYA

A jutjar per l'interès que en totes parts desperta, es pot ja assegurar que el número de més resonància de tota la Setmana Ignasiana que ha de començar el dia 4 de novembre, serà l'Assemblea d'Exercicis Espirituals i Missions al poble fidel. Donarem una llengua idea dels interessants temes que en ella han de tractar-se.

Secció primera: Tècnica dels exercicis. Ponent, P. Joan Serrat, S. J. Temes: Procés històric dels exercicis. Unitat Orgànica. L'Ascètica dels exercicis. Valor evangèlic dels mateixos. Els documents per a l'examen i concessió fi les regles per a discernir esperits.

Secció segona: Organització de l'obra d'exercicis. Ponent, doctor don Marian Serra i Esuriel, canonge de Vich. Temes: Juntes diocesanes i locals. Consolidació econòmica. Fundacions i socis protectors. Formació de les tandes. Tandes d'obrers.

Secció tercera: Missions al poble fidel. Ponent reverend P. Idelfons

Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior Es ven a tot arreu

Avui, dissabte, a les deu de la vetlla, dissabte, a les deu de la vetlla, al Centre Excursionista de Catalunya, tindrà lloc la inauguració del present curs, en el qual, el secretari

Ruiz del Cor de Maria. Temes: Preparació de les missions. Sermó moral. Doctrines. Actes secundaris. Conferències per a homes. Càntics. Obres de perseverança. Obra de les missions. Resta ja oberta la inscripció d'assembleistes i són ja molts i de gran prestigi els inscrits. Per a tot el que es refereix a l'Assemblea dirigir-se al senyor secretari de la Setmana Ignasiana, Lluís, 13, Apartat de Correus 143.

— Dintre poques setmanes s'embarcaran una quarantena de missioners de l'Immaculat Cor de Maria, juntament amb els respectius provincials que han intervingut en el Capítol celebrat aquí durant un parell de mesos. Entre els que van a exercir el sagrat ministeri en les immenses regions americanes, s'hi compten el reverend P. Segimon Trabat, natural de Sant Hipòlit de Voltregà, i el reverend P. Josep Cantons, que últimament havia introduït a Vich i a la Plana la devoció dels «Dijous Eucarístics». El P. Trabat va destinat a Colòmbia i el P. Cantons al Perú.

— El «Boletín Oficial Eclesiástico» de l'arquebisbat de Tarragona publica el següent sumari: «Discurso del catedrático de este Seminario doctor don José María Cuñillera, leído en la apertura de curso de 1922-23. De «perennitate Philosophia D. Thomae, p. 721». Principales conclusiones del Primer Congreso Español de la U. M. del Clero, p. 733. Fiestas celebradas en honor de Nuestra Señora del Tálit, p. 735. Constitución apostólica declarando a San Ignacio de Loyola Patrono de los Ejercicios Espirituales, p. 736. Relación de las cantidades recaudadas en 1921 por los comisarios diocesanos de la Obra Pia de los Santos Lugares, página 739. Secretaría de Cámara y Gobierno: Fecha para la contestación a un cuestionario enviado a los párrocos. Indulgencia «foties quoties» el día de Difuntos, p. 740. Nueva tanda de Ejercicios en Selva del Campo, página 740.»

— S'ha publicat el número de «Vida Cristiana» corresponent a la diada de Totsants, amb el següent sumari: «Litúrgia de temps. — El culte de la santedat, Lluís Carreras; Els Difunts en la Litúrgia siríaca, T. Ardans, O. S. B. Gregorianisme. — L'acurada dicció del text litúrgic, G. Maria Sunyol, O. S. B.

D'actualitat. — Lourdes i els Confrares de Montserrat, Ramon Picart. Litúrgia pràctica. — La invocació a Sant Josep en les pregàries del agonitzant, Josep Tarré; Decret important de la Congregació de Ritus.

Informació. — Crònica general; Crònica Montserratina; Index.»

— Essent moltes les persones que s'han quedat sense poder veure la pel·lícula pontificia «La Roma dels Papes», malgrat haver estat plenes a vessar les quatre sessions feses al Col·leu Pompeu, sembla que s'organitzaran altres visions la setmana entrant, probablement d'acord amb una importantíssima institució benèfica de Barcelona, segons serà anunciat oportunament.

— Dijous visità les obres del Temple de la Sagrada Família, com a lloc instructiu, una secció del Col·legi de Sant Miquel, del carrer de Roselló.

També visità les esmentades obres un grup de religiosos alumnes del Col·legi Màxim de la Companyia de Jesús.

— El senyor bisbe ha visitat les obres del temple parroquial del Guinardó.

— Diumenge predicarà a la Catedral el canonge doctor Vilaseca.

— Ha estat nomenat director de la Confraria de Filles de Maria i Santa Teresa de Jesús del Pl, don Salvador Roca i Font.

Obituari

ENTERRAMENTS

N'Enric Miret i Martínez, Avui, a les tres, València, 273, Parròquia de la Concepció. Cementiri Nou.

FUNERALS

En Joan Ferrer-Vidal i Soler. Morí el 22 del corrent. Avui, misses de deu a dotze als Carmelites, Santa Anna i Concepció i a la capella de la Torre del Veguer, de Vilanova i Gelltrú.

PARTICIPACIONS DE DEFUNOIO

Na Carme Brugal i Montané, vídua d'En Pau Turell. Morí a Sitges el 24 del corrent.

Na Carme Sabatè i Martínez. Per voluntat de la finada no s'avisà l'hora de l'enterrament.

En Rafael Portas i Geronés. Tampoc s'ha avisat l'hora de l'enterrament.

De Societat

A la Catedral Basílica s'ha celebrat la boda de la senyoreta Maria del Pilar Puyalto i Pueyo, amb l'enginyer de Montes En Segimon Vendrell. La nova parella ha sortit a visitar les principals poblacions d'Espanya.

Es parla que aviat, amb motiu de la inauguració d'un bell palau, propietat d'un coneguda personalitat de aquesta ciutat, es donarà un gran festa aristocràtica.

Els barons d'Esponellà, tornen a aquesta ciutat.

Es troba millorat don Dionís Conde

Arribà a aquesta ciutat don Ismael Parzhan, ex-ministre plenipotenciari de Pérsia.

Ha tornat de Santa Coloma de Farnés, on ha passat l'estiu, el nostre bon amic i company En Ramon Surinach Senties.

FIVE

Necrològica

Ahir a la tarda, tingué lloc l'acte de conduir a la seva última estada el cadàver de N. Agustina Morera i Galià, vídua de Zardoya.

Presidien el dol, acompanyats d'un sacerdot, el fill Jaume Zardoya, els germans de la difunta Magi, Ramon i Francesc, el germà polític Manuel d'Andrés.

Entre l'acompanyament hi havia el diputat a Corts senyor Rahola.

El dol s'acomodà al Passeig de Gràcia.

Els Concursos de bestiar

EL CONCURS BOVI

DE LA SEU D'URGELL

El Consell Permanent ha rebut les comunicacions de les entitats agrícoles que a continuació s'esmenten, protestant de la suspensió del Concurs bovi de la Seu d'Urgell i de les disposicions i actitud del Poder central, que han obligat el Consell Permanent a suspendre tots els concursos anunciats, i oferint llur participació en el cas que la Mancomunitat reprengui la celebració dels referits concursos.

Cambra Agrícola Oficial del Noia, de Sant Sadurn de Noya; Sindicats i Caixes rurals de Sant Sadurn de Noya, Palausolitar i Plegamans; Sindicat Agrícola de Borges Blanques; Federació Catòlica-Agrària de la Seu d'Urgell; Sindicat de l'Institut Obrer de la Seu d'Urgell; Sindicat Agrícola Independent de Puigverd de Lleyda; Federació de Sindicats Agrícoles del Camp de Tarragona; Sindicats Agrícoles de Montbrió de Tarragona, Rocafort de Queralt, Bellmunt i Sant Boi de Llobregat; Secció de Vinicultura del Sindicat Agrícola de Morell; Sindicat de Defensa Agrícola i Caixa rural d'Estalvis i Prestecs, de Riudoms; Sindicat Agrícola Vinícola de Gratallops; Sindicats Agrícoles i Caixes rurals de Masroig i Falset; Sindicat Agrícola i Caixa rural d'Estalvis i Prestecs de Vilanova d'Escornalbou; Sindicat Agrícola Social de Guàrdies; Federació Agrícola de la Conca de Barberà; Gremi d'Agricultors de Terrassa; Sindicat Agrícola i Caixa rural de Cabra; Sindicat Agrícola de Linyola; Sindicat Agrícola de Sant Isidre de La Floresta; Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter de Molí; Sindicat d'Agricultors de Sarreal, Centre d'Agricultors de Mataró i sa Comarca i de Balaguer i sa Comarca; Sindicat i Caixa rural d'Esparraguera; Sindicat Agrícola «La Confluència» de Perelló; Sindicat Vitícola Comarcal d'Arbós; Sindicats Agrícoles de Teià, Masnou, Vilarrudona, Pineda, Ullastrell, Begues, Pratdip, Cervià i Conesa; Foment Vimbodinenc de Vimbodí; Cambra Agrícola del Pla de Bages de Manresa; Sindicats Agrícoles i Caixes rurals d'Espluga de Francolí, Palau d'Anglesola i Pla de Cabra; Sindicat Agrícola Catòlic de Manresa; Sindicat Vinícola del Baix Priorat, de Marsà; Sindicat Agrícola Catòlic de Buisenit; Sindicat Agrícola Comarcal de Mora d'Ebre; Sindicat Agrícola Cooperatiu de Calafell; Sindicat Agrícola (Secció de Vinicultura) d'Aiguamúrcia; Sindicat Agrícola i Caixa rural de Figuerola; Federació Sindical Agrària de Girona, en nom i representació dels Sindicats Agrícoles que hi estan federats, i que són

els d'Amer, Anglès, Armentera, Argelaguer, Baix Empordà (de La Bisbal), Banyoles, Beguda, Blanes, Bordils, Canet d'Adri, Calses de Malavella, Cassà de la Selva, Castell d'Empúries, Castell d'Aro, Celrà, Fortià, Gailiners, Garriguella, Garrigàs, Girona, Hostalets de Bas, Hostalric, Jonnetes, L'Escal, Les Planes, La Pinya, La Selva, Llagostera, Lladó, Malgrat, Navata, Olot, Ordís, Palafrugell, Pals, Pau, Palan Sabardera, Riudarenes, Riudaura, Rupia, Sant Pere Pescador, Santa Coloma de Farnés, Sant Daniel, Sant Esteve de Bas, Sant Feliu de Pallerols, Sant Gregori, Sant Joan Les Fonts, Sant Miquel de Fluvià, Sant Privat de Bas, Santa Pau, Salt, Sant Joan de Palanós, Sedinyà, Servià, Sistiella, Susqueda, Torroella de Montgrí, Vall de Vianya, Vergès, Vidreres, Vilablareix.

Municipi

SIGNAMENT D'ESCRITURES

Al despatx de l'Alcaldia han estat firmades les escriptures de venda de dues parcel·les del camí de la Mola als senyors Aguilera i Rusca per la quantitat de 5.550,47 pessetes; de contracta d'adjudicació de la construcció d'una clauvegüera entre els carrers d'Auzies March i Sicília a favor de don Marian Pau, per la quantitat de 117,190 pessetes; i de venda d'una parcel·la procedent de la Sèquia Comtal a favor dels hereus de Palés i Arnó, per la quantitat de 9.672,32 pessetes. Foren respectivament autoritzades pels notaris senyors Grande, Rufasta i Batlle.

SUBHASTA D'UN EMPEDRAT

S'ha celebrat la subhasta per a la construcció de l'empedrat del carrer de Malats entre la de Sant Andreu i la plaça d'Orfila, adjudicant-se provisionalment al Foment d'Obrers i Construccions per la quantitat de 25.065,42 pessetes; fou presidida pel tinent d'alcalde senyor Tusell i autoritzada pel notari senyor Sánchez, assistint-hi en representació de l'Ajuntament el regidor senyor Iglesias.

PROVES AMB L'AUTO-BOMBA

Avui es faran al quarter central de bombers del Parc les proves oficials per a la recepció definitiva d'un auto-bomba Delahaye, de primera sortida, recentment adquirit per l'Ajuntament, i les d'una moto-bomba de la pròpia casa, propietat dels senyors Riba i Garcia, destinada a la defensa d'una de les seves fàbriques.

CURSET DE QUÍMICA ANALÍTICA

El dia 3 del pròxim mes de novembre començarà en la Secció d'Anàlisi químic del Laboratori municipal, sota el patrocini de la Comissió de Cultura, a càrrec de don Miquel A. Balà, el curset de «Fonaments científics de la Química analítica» que consistirà en la lectura breu comentada en l'obra de Wostwald que porta aquest mateix títol, practicant tots els experiments intercalats en el seu transcurs.

Les lliçons, en nombre de 30, tindran lloc els dilluns, dimarts, dimecres i divendres, de quatre a dos quarts de sis de la tarda, admetent-se solament sis inscripcions. Es prega als que desitgin matricular-se — que han de fer-ho en les oficines municipals de Cultura — passin prèviament pel Laboratori (Sicília, 44), de nou a una, abans del dia 31 de l'actual.

LES VALLES DEL F. C. A LA CARRETERA DE RIBES

Convocada pels tinents d'alcalde del Districte IX i del X, senyors Tusell i Massot, s'ha celebrat una reunió de representants de totes les entitats dels esmentats districtes, a la qual assistiren, demés, els regidors senyors Escal, Santamaria, Cararach, Iglesias i Navés, per a tractar de la necessària substitució de les valles de la Companyia del ferrocarril del Nord, en el pas a nivell per la carretera de Ribes. A la reunió, a la qual assistiren més de 60 representacions, va regnar-hi la major unanimitat i entusiasme, nomenant-se una comissió, la qual, presidida pels senyors Massot i Tusell, gestionarà amb urgència la substitució d'elles esmentades valles.

Es creu que la Companyia, donant-se compte de la gravetat del cas, per la necessitat del tràfic de mercaderies de la nova estació de la Sagrera, i per a poder començar el servei d'autobusos, no trigarà en substituir les dites valles, que han causat tantes víctimes en aquell veïnat.

EL PARC DE PEDRALBES

La ponència de Parcs de la Comissió de Foment, ha examinat en la seva darrera Junta la conveniència de començar els estudis per a l'exten-

Las autoridades médicas recomiendan

Perlas de Valil

como excelente calmante de los nervios:

Dolor de cabeza, estados de exaltación, molestias de corazón, neurastenia e histerismo, desvelo nervioso, y en Perturbaciones de la menstruación

Pídase en las farmacias frascos de origen de 25 perlas

Productos Químicos Meister Lucius & Brüning, S. A. Barcelona. Apartado 203

ció de la part del projecte de parc de Pedralbes, que forma la unió de la Diagonal amb la carretera d'Esplugues, per a donar així a la futura Diagonal un termini de tan gran via. Perquè els esmentats estudis puguin tenir base, la ponència de Parcs agrairà que els propietaris de les finques properes al lloc on la Diagonal creua amb la carretera provincial de Esplugues trametin a la Secció de Foment de l'Ajuntament, ofermiments de preus i condicions de venda de llurs finques.

LA BANDA MUNICIPAL

La Banda municipal donarà un concert a la plaça de Rius i Tauliet, de la barriada de Gràcia, demà, diumenge, dia 29, a un quart de dotze en punt del matí, sota el següent programa: Primera part: I. «Dinorah», obertura, Meyerbeer; II. «Marxa heroica», Saint-Saens; III. «Les Erinyes», selecció, Massenet.

Segona part: I. «La Walkyria», selecció, Wagner; II. «La Santa Espina», sardana, Morera; III. «Els Mestres cantaires», obertura, Wagner.

No s'executarà cap obra fora de programa.

ADOBANT CARRERS

La Comissió d'Eixample, a instància dels regidors senyors Santamaria, Massot i Escal, ha ordenat a les brigades municipals que procedixin a l'arranjament de l'asfalt dels carrers de Garrotxa i Freser, que les últimes pluges han fet intrasmissibles.

EL GOVERNADOR NOU VISITA A L'ALCALDE

Ha complimentat a l'alcalde, senyor marquès d'Alfella, el nou governador civil d'aquesta província, don Juli Ardanaz.

Cultura

L'Acadèmia de Ciències i Arts celebrarà el dia 24 de l'actual la seva anunciada sessió pública inaugural de l'any acadèmic de 1922 a 1923.

Aj costat del President de la Corporació, doctor don Eduard Alcobé, prengueren seient els representants del capítol general, governador civil, senyor bisbe i fiscal de S. M. També assistiren a l'acte el director de l'Escola d'Enginyers Industrials, don Pau Castells; el de l'Institut General i Tècnic, senyor Batrina; el president de la Reial Acadèmia de Bones Lletres, senyor Carreras Candí; el doctor Cirera, President de la Societat Médico-Farmacèutica dels Sants Cosme i Damià, que també representava a la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia; don Lluís Masriera, de l'Acadèmia de Belles Arts; el degà de la Facultat de Ciències, doctor Muri; el doctor Casamada, representant de la Facultat de Farmàcia. Ultra altres representacions de centres científics, econòmics i culturals de Barcelona, el delegat de Madrid de la mateixa Reial Acadèmia, don Juli de Saracibar i nombros públic que omplia per complet l'espaiosa sala d'actes, l'estrada de la qual estava acupada per la quasi totalitat dels senyors acadèmics numeraris.

Prèvia la vènia del senyor President, el secretari general penpetu de la Corporació, N'Artur Bofill i Poch, precedí a la lectura de la reglamentària memòria, en la qual s'expliquen els treballs portats a cap i principals fets esdevinguts durant el transcurs any acadèmic.

El discurs inaugural anà a càrrec

de l'acadèmic numerari doctor don Casimir Brugués i Escuder, el qual desenvolupà el tema «La terra de la bor». En la primera part del discurs s'exposen les idees admeses per il·lustres agricultors sobre de l'humus, del poder absorbent de la terra, de la manera com penetren les matèries nutritives a les arrels dels micro-organismes de la terra, etc. En la segona part es fan atinudes consideracions relatives a la terra de labor, sota el punt de mira dels col·loides o dispersoides; altres relatives a les variacions de les propietats de la terra segons el seu grau de dispersió, estudiant les peptitzacions, les coagulacions. El doctor Brugués considera la terra com un sistema reversible, assenyalant les causes que fan variar l'estat de dispersió i de la formació de les zoolites d'interès; acabant tan interessant discurs amb un resum de les idees actuals sobre la dispersió en les terres, la formació de les matèries, part dels principis establerts pels estudis dels sistemes dispersos en general.

Acte següent, el president de la Corporació pronuncià un discurs de gràcies, fent en el mateix, al·ludí a alguns punts de la memòria llegida pel senyor secretari, i elogiat l'indubitable mèrit del treball del doctor Brugués, fent referència a un retrat de l'ex-president de la Corporació, doctor don Pere Marcer, prevere, degut al pinzell del il·lustre artista don Juli Borrell, retrat que figurava per primera vegada a la sala d'actes, el doctor Alcobé, recordà que en la seva joventut havia estat alumne predilecte de l'esmentat ex-president, al qual considerava com a promotor de la seva vocació científica. Aquest últim episodi motivà que tota la concurrència feliçment efusivament al venerable ex-president de la Reial Acadèmia, doctor don Pere Marcer.

Finalment, el senyor President declarà obert el Curs Acadèmic de 1922 a 1923, i aixecà la sessió.

Els Pomells de Joventut

BOCINS DE LA NOSTRA PATRIA

Demà, diumenge, dia 29, el Pomell de Joventut Bocins de Nostra Patria, celebrarà una bella festa, a la parròquia de Sant Feliu, de Sabadell, per a fer la benedicció de la bandera de l'esmentat Pomell.

Hi haurà missa a l'altar de Sant Jordi, i plàtica, que dirà el beneficiat de la parròquia i conseller dels Pomells mossèn Josep Cardona.

La bandera serà apadrinada pels esposos Na Empar Batllori i En Jaume Figueras.

La festa començarà a dos quarts de deu del matí.

La Federació de Pomells de Joventut de la Barceloneta, en la seva darrera reunió de Consell ha acordat celebrar festes amb motiu de les diades de Nadal i Reis.

Pel caràcter de les festes, ultra les iniciatives que enclouen el projecte, és el de propagar el típic costum del Pessebre.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre articles o notes duplicades i necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més petit cas) d'avaluar degudament els originals.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

A LES INDIES HOLLANDESES

Madrid, 27, 9 tarda.

La Legació dels Països Baixos comunica que, obeit un nou pla d'economies establert pel Govern d'Holland, s'ha suprimit considerablement el personal estranger emprat pels serveis del Govern establerts a les Índies holandeses.

Per aquesta causa, el ministre de les Colònies no contestarà d'ara endavant cap instància d'estrangers, en demanda d'empleu.

HI HA HAGUT RECLAMACIO D'INFORMACIO

En el ministeri d'Estat han desmentit terminantment que la dimissió del senyor Martínez Anido hagués estat conseqüència d'una reclamació diplomàtica; puix aquell departament no ha hagut d'intervenir ni tramitar cap cas que hagués esdevingut, d'exacta aquella suposició.

EL GOVERNADOR DE BARCELONA

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda que el general Ardanaz havia arribat aquest matí a Barcelona, prenent possessió del Govern civil.

TORNADA

Aquesta nit tornara d'Almeria el sub-secretari de la Presidència, senyor Marfil.

EL PRESIDENT AL PALAU

Durant tot el dia s'ha comentat molt la visita feta aquest matí al Palau pel cap del Govern, i el desenrotllament del diàleg que ha mantingut amb els periodistes.

El president ha estat al Palau de les onze a les dotze, i en sortir, els reporters han observat o cregut advertir, que el senyor Sánchez Guerra semblava preocupat.

— Com, vostè per aquí — ha preguntat un periodista.

— Res — ha contestat el president — com que el Rei es fora, he vingut a complimentar la Reina.

— En visita de cortesia o amb altra finalitat? — ha insistit el periodista.

— No, no; — ha replicat vivament el president — he vingut a donar compte a la Reina d'un telegrama rebut del Rei, que, com se sap, es troba a la Ventosa.

— Hi ha res de nou a Barcelona?

— No res.

El president no ha dit a què es referia el telegrama del Rei.

ELS COMITES PARITARIS

Al ministre del Treball aquest matí l'ha visitat una comissió composta pel lletrat assessor i dos vocals, un obrer i un altre, patró, de la Comissió mixta del Treball i del comerç de Barcelona.

Aquesta comissió ha felicitat el ministre per la creació dels Comités paritaris permanents, i sol·licitar alguns aclariments encaminats a que no s'interrompi el seu funcionament, pels beneficis que reporten.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROCO

La nota oficial de Guerra:

«L'Alt Comissari participa al ministre de la Guerra el següent:

«Amplio el meu telegrama del migdia respecte l'operació de Melilla que s'ha desenrotllat, segons em comunica el comandant general, en la següent forma:

«Les forces sortiren de llocs de concentració a les 4.45, precedides per regulars de totes classes, gums, harkas, amigues i una altra de Dris El Rif i 2.000 soldats; ocuparen objectius assegurats d'Alfonsu, Tayudait, Buafora i Bulferit.

«La posició de Tayudait fou ocupada pel labor de regulars d'Alfonsu, el qual entrava en foc per primera vegada.

«A les 8.30 arribaren els primers indígenes al lloc indicat anteriorment.

«L'enemic no oferí resistència davant la línia esquerra d'Alfonsu, sent-ne alguna a Halaun.

«A la dreta feren foc sobre les tropes tres peces de l'enemic, de les quals, una emplaçada a Nador, una altra a Ulad i l'altra a Tayudait, han caigut en nostre poder.

«A Tayudait fou més accentuada la resistència. Les nostres tropes foren canonejades des d'ella, no probablement des de la posició esmentada, sotrint dues baixes d'artilleria del regiment de Melilla; malgrat això l'avancament en aquesta part del front

prosseguí normalment fins arribar al seu objectiu, a l'hora indicada anteriorment.

«Els treballs de fortificació han estat hostilitzats dèbilment a Ulad Und, a Nador i una mica més a Tayudait, i no ho han estat en les altres posicions esmentades anteriorment.

«S'ocupa la de Nador i en particular la línia dreta per a tenir guardada l'aiguada a Uardana.

«El comandant general ha disposat que es pernoctés a Taterait, prop de la posició de Buafora.

«La brigada de la línia esquerra, amb els sarpadors, una bateria del nou lleuger, altra d'un grup d'infanteria, gums i harkas rifenya.

«Demà sortiran novament les forces per a apolar la fortificació d'altres llocs i complet proveïment normal, amb queviures i municions, i arranjant passos i llocs que facilitin l'accés a totes les posicions ocupades.

«El replegament fou hostilitzat a Tayudait, sense més novetat que la mort d'un caid del Gum en baix de la primera de les dites posicions.

«Demés dels canons recuperats que anteriorment s'esmenten, se n'han recollit d'altres, una cureya i una tenda de campanya.

«A Tayudait han quedat damunt del camp dos morts enemics amb armament.

«Les nostres baixes han estat les següents, a reserva de modificar-les, puix notes rebudes no les precisen amb claredat suficient:

«Terc, tinent d'armetralladores, don Juli Companys, caporal, i quatre soldats.

«Regiment de Melilla, sergent Marrian Abad, soldat Josep Sunyer, menys greu.

«Regulars Alfucemas número 5: alferes don Francesc Vilalta, menys greu; sots-oficial don Faust Andreu, lleu i dos indígenes greus.

«Sepadors comandancia Melilla: dos ferits menys greus.

«Regulars Ceuta: un sergent indígena lleu.

«Gums, harkas i policia: 13 ferits.

«En total: Ferits europeus: 2 oficials, 9 de tropa; indígenes, 18.

«Demés hi ha tres morts indígenes, tots citats, i un harkeny.

«Total general: 39 baixes.

«L'esquadra ha lluitat amb el mal estat del mar per a la seva actuació continuant sobre la costa aquesta nit.

«A Ceuta, Tetuan i Larraix sense novetat.

«Un altre telegrama facilitat a Guerra diu:

«Ampliant els meus telegrams donant compte de l'operació, general esquadra en comunicat que rebo, em diu que aquesta tarda ha fet un vaixell diversos moviments sobre Alfonsu amb «Alfonso» parat 2.700 metres de la posició sense haver divinat enemic.

«A les 16.30 el «Dedalo» elevà el dirigible que maniobra damunt de Sidi Dris, bombardejant-lo segons instruccions, i per haver estat canonejat per les bateries enemigues d'aquesta posició, essent recollit sense novetat després de post el sol.

«Durant aquesta operació fou hostilitzat el «Dedalo» amb dos trets curts de canó emplaçats a la desembocadura del Tisidín.

«L'observació feta pel dirigible acusa un sistema d'entranxament complet i múltiple contra el desembarcament per la platja sense haver vist gent.

«Aquesta nit seguirà amb vaixells igual pocelment que ahir a la matinada si el temps ho permet emplaçar el «Dedalo» per a bombardejar la bateria enemiga.»

MANIFESTACIONS D'EN SANCHEZ DE TOCA

Madrid, 27, 4.15 tarda.

«El Debate» ha pretengut unes declaracions del senyor Sánchez de Toca sobre la destitució del governador i el cap de policia de Barcelona; però el president del Senat s'ha negat a emetre opinió sobre aquest fet i formula algunes observacions de doctrina general, dient:

«Amb tot, encara seria més fatidic que l'assistència del Govern com a simple espectador, que les jurisdiccions constitucionals d'aquest Estat, impotent per a les més elementals justícies, vinguessin a actuar a son torn com confabulades a favor de les represalles d'un terrorisme en front del seu contrari.

La guerra ha produït en el món

una tremenda fallida del sentit jurídic, i això ha repercutit a Espanya aguditzant en tots els ordres, però amb agreujaments maxims en les pugnes socials.

Les mateixes representacions oficials de l'autoritat, quan no figuren assistint al drama en categoria d'espectadors neutrals i indiferents, produeixen apatíes d'estar alternativament a la part d'alguns d'aquells terrorismes en pugna, i fins quan, al contrari, assumeixen comandament dictatorial, a l'efecte de remetre per igual tracte a qualsevol terrorisme, resulten també al marge del sentit jurídic, sense el qual les propies dictadures, precisades per a la salvació pública, vénen a liquidar-se com un nou malefici.

Calen plans endegaments jurídics perquè una suprema autoritat tingui garanties constitucionals per tal que les seves atribucions no es convertixin en altres violències perilloses.

Aquesta doctrina la insinuava el R. Decret del senyor Sánchez de Toca, d'11 d'octubre de 1919.

«Tinc — diu el senyor Sánchez de Toca — la satisfacció de poder dir que aquell període restà ja amb permanent significació d'haver estat el de més sentit pacificador que havem conegut de molt temps ençà, i per de comptat, d'encà que entrarem en el cicle dels assassinats per represàlia, aquell semestre sobressortí com el de més reduït contingut d'atemptats.

Aquell Decret significava tota una política encaminada a dignificar la lluita de classes.

Els tremendos agreujaments tràgics on ha vingut a parar el drama social, per haver-se desviat d'aquella política, constitueixen un sobrat ensenyament, respecte de qual de les dues polítiques és la més eficaç, a la vegada que la més dignificadora.

EN PESTAÑA A SARAGOSSA

Saragossa. — En el correu ha arribat, procedent de Manresa, l'Angel Pestaña.

Ha estat rebut per la seva família i nombrosos amics i correligionaris.

D'encà del greu atemptat del qual fou víctima a Manresa, fins fa pocs dies, no es va preparar el seu trasllat, i només s'esperava que el curs de la seva curació ho permetés.

S'annuncia que En Pestaña es traslladarà a Madrid i per a ningú pot ésser un secret, ja que tota la premsa ho comentava, que el seu viatge constituïa un greu perill; però no li ha passat res.

Pels voltants de l'estació s'havien pres excepcionalment mesures policiaques i a l'arribada hi havia a l'estació de l'Arrabal forces de policia i seguretat.

L'Angel Pestaña dixa la seva residència a Saragossa al domicili dels seus pares polítics, modesta casa del carrer de Joan d'Aragó.

Moments després d'arribar a Saragossa visitaren a En Pestaña els significats sindicalistes Salvador Seguí, Quemades i altres que residixen també a aquesta ciutat.

La ferida que contra En Pestaña al braç no està encara cicatrizada, però els metges confien que estarà restablert aviat.

FELICITACIONS

Bilbao. — El president de la Diputació ha telegrafiat al general Ardanaz, que fou governador militar de Biscaia, felicitant-lo per la seva designació per al Govern civil de Barcelona.

Altres entitats han dirigit també telegrams al referent general amb el mateix objecte.

EL SUPREM I EL GENERAL BERENQUER

S'ha dit aquesta tarda als cicles polítics, que reünit el Consell Suprem de Guerra i Marina per a examinar l'informe de descàrrec del general Berenguer, es dividiren generals i torgats, empatant a sis vots, sobre la petició del suplicatori al Senat, puix mentre els uns suposen que existeixen indicis de responsabilitat, altres opinen, al contrari, que no està incurr en ella.

En vista d'això, el president del Consell Suprem, ha enviat l'informe al ministre de la Guerra, perquè resolgui en definitiva el que cregui de justícia.

Les persones ben informades opi-

naven que el senyor Sánchez Guerra, en funcions de ministre de la Guerra, optaria per accedir a què se sol·liciti el suplicatori, a fi que en aquest assumpte desapareguin tota mena de reols i s'obri camí a la veritat i la justícia.

EN MONTEJO SUSPEN EL VIATGE A TERRASSA

Madrid, 27, 5.15 tarda.

El ministre d'Instrucció Pública ha suspès el viatge que tenia anunciat a Terrassa per a aquesta tarda.

Tenint en compte que fou invitat per don Alfons Sala, qui ha fet pública la seva protesta pel rellevament dels senyors Martínez Anido i Arlegui, el Govern deixa en completa llibertat al senyor Montejo.

El ministre ha considerat, no obstant, que en aquests moments el seu viatge a Terrassa no era prudent ni discret el realitzar-lo.

ENTORN DE LA DESTITUCIO DEL GENERAL MARTINEZ ANIDO

«A B C» publica aquest matí un article que és objecte de vils comentaris, assegurant-se que representa el sentit dels elements conservadors, inclosos del propi president del Congrés, sobre la destitució del senyor Martínez Anido.

Diu l'esmentat diari que el senyor Sánchez Guerra no ha pogut, en un impuls, destituir a aquests senyors, perquè representa una política precisa i determinada, i amb aquesta significació ha obtingut el concurs i l'ajut d'un partit i la confiança regia, per a aquesta política que repugna tota claudicació no davant els ideòlegs que desitgen una organització social més humana, sinó per al professionalisme del robatori i de l'assassinat.

Com es veu, «A B C» acusa al senyor Sánchez Guerra de deslleial al partit conservador i fins de mancar als compromisos contraïts amb la Corona.

No són els que corren els famosos temps en què un article de diari enderrocava un Govern, però sí podem assegurar que en el senyor Sánchez Guerra ha produït profundíssim efecte i que, a no impedir-ho altres consideracions, avançaria la data de presentar-se davant del Parlament perquè la majoria digui la seva última paraula, perquè el president del Consell té molts més que suficients per a saber que l'escript per «A B C» és opinió de diversos grups conservadors d'aquells per als quals la seva jefatura no és completament normal.

El senyor Sánchez Guerra sab a què atendre's respecte a l'esdevinidor de la seva jefatura, i aduec per a gaudir el favor de cap d'oposició de S. M. quan es produeixi un canvi de política.

Sap que el senyor Bugallal, si no aconseguix mediatitzar-lo com a cap dels conservadors, es distanciarà d'ell, cercant en altres combinacions millor comoditat als seus amics; però ara el que interessa al senyor Sánchez Guerra, és que trobant causa o cercant pretextos en la destitució del general Martínez Anido, se l'intenta llençar de la presidència del Consell.

Advertit de la disposició d'anir de part dels seus correligionaris, el senyor Sánchez Guerra tracta ara en contra del seu primitiu propòsit, d'avançar l'obertura del Parlament, fiant en que l'ajut de la concentració i el coneixement públic de l'actitud en què s'havia col·locat el senyor Martínez Anido, posaran frè als que el censuren per la destitució.

Si els adversaris ocults del senyor Sánchez Guerra donessin la cara a la sala de sessions, la divisió de la majoria no seria el millor per a una altra evolució conservadora.

Però, «A B C» fa quelcom més que assenyalar el que al sed judici hi ha de contradictori entre la destitució feta pel senyor Sánchez Guerra, i els seus compromisos amb la política conservadora.

S'ha inventat—diu «A B C»— la història de la llei de fugues. Això, com s'ha fet amb la guardia civil, s'ha fet per a desprestigiar les autoritats de Barcelona.

I afegeix el periòdic: «Si fos veritat que a Barcelona s'ha respost a l'assassinat fascinerós amb l'assassinat emparat per l'autoritat, nosaltres andríem la més dura reprovació per

als que haguessin incooddegut en tal aberració; però si «A B C», que no posseeix altra jurisdicció que la del pensament, ha de limitar-se a reprovar aquests procediments amb paraules, el president del Consell de ministres no pot limitar-se a mostrar el seu disgust per telegraf, a demanar una dimissió i a insinuar una destitució. No, a Espanya hi ha tribunals d'justícia amb fur, que no ha d'invadir el governant.

Si a Barcelona s'ha delinquit, si hi ha hagut extralimitació de poder, si s'ha abusat de la força, el senyor Sánchez Guerra havia de transmetre els culpables als tribunals. La seva labor de governant estava, no en canviar unes autoritats, sinó en restablir el dret que es suposa conculcat i la justícia que es pregonia mancillada.

En bon romanço, «A B C» ve a dir: Si el senyor Martínez Anido ha estat destituit per infringir la llei, el senyor Sánchez Guerra havia de transmetre'l als tribunals.

D'aquí a la proposició que anit formula en «La Voz» en Lluís Ardaquistain, perquè s'obri una informació sobre el succeït a Barcelona, amb Picasso civil, no hi ha més que un pas.

El senyor Sánchez Guerra ha dit que havia acceptat la dimissió del general Martínez Anido perquè aquest s'havia fet solidari de la conducta del general Arlegui, que el senyor Sánchez Guerra creia mereixedora de la destitució.

Què motivà la desautorització del general Arlegui? Això és el que no ha dit clarament el cap del Govern, encara que si ha donat a entendre que els seus procediments no eren extrínsecament legals.

La conclusió en què coincideixen «A B C» i «La Voz» sembla ja a molta molta lògica. Retrocedint el senyor Sánchez Guerra en el camí que li assenyalen «A B C» i Lluís Ardaquistain.

Doncs el primer dirà que així s'ha deshonrat a dues autoritats dímssimes i el segon que el senyor Sánchez Guerra s'ha quedat en la meitat del camí.

No creiem exagerada l'afirmació que avui feia un personatge polític: El senyor Sánchez Guerra es troba en una greu crisi; es pot resoldre o amb la dimissió o amb el vintimient transitori dels seus daversaris, que no tardaran en suscitar-li una altra dificultat.

Un cabdillat de govern molt accidentat i al final el cabdillatge massa discutit del partit conservador.

EL SINDICALISTA CLARAMONTE

Madrid, 27, 6.15 tarda.

Castelló. — El governador civil ha desmentit redonament la informació publicada per alguns diaris, assegurant que el complot contra el governador civil de Barcelona es fragués en aquesta ciutat.

Es cert que el sindicalista Claramonte, mort per la policia de Barcelona, era natura lde Castelló, però passà sols per aquí, portant la seva moto, en direcció a València, sense deturar-se.

Es creu, per tant, que el complot va fraguar-se a València.

Castelló. — Es coneixen nous detalls referent a la vida del sindicalista Claramonte, mort a Barcelona.

Estigué processat per l'atemptat contra el senyor Lerroux, a la plaça de braus de Sevilla, i absolt d'aquella causa, va venir a Castelló, on montà un taller de reparacions d'automòbils.

Fera vida tranquil·la i no donà lloc a sospites qu'habgués idees sindicalistes.

S'havia inscrit per a pendre part en la carrera Armangué, que tindrà lloc el proper diumenge a Tarragona.

Estava tatuat. Portava el braç marcat un cap de dona i a l'esquerra una dona nua.

Quan va passar per Castelló, fa alguns dies, de tornada de Barcelona, refugi trobar-se amb persones conegudes i no s'aturà a aquesta capital.

Des d'una taverna dels afores envia una carta a la seva mare, dient que no podia detenir-se.

LA VAGA DE MALAGA

Màlaga. — A darrera hora, quan es retiraven els esquiroles del moll, s'han registrat noves agressions.

Un grup de vaguistes que esperava als voltants la sortida dels obrers, agredí a aquests, ferint a un jove.

La policia aconseguí detenir vuit vaguistes, els quals ingressaren a la presó.

Un carreter esquiol també fou agredit, però es va defensar pistola en mà contra els agressors, fent-los fugir.

Demà es reuniran tots els sindicats d'aquesta per a acordar la solidaritat.

La situació tendeix empitjorar.

LA CONFERENCIA D'ASSEGURANCES SOCIALS

Madrid, 26, 12 nit (rebut amb retràs).

La comissió organitzadora de la Conferència Nacional d'Assegurances socials s'ha reunit a l'Institut de Previsió.

Ha dedicat atenció preferent als treballs recents de la col·laboració catalana.

El senyor Maluquer ha informat la comissió a propòsit de la sessió que dilluns celebrà a Barcelona la secció catalana de la comissió organitzadora, amb assistència dels elements oficials i socials que la formen.

La informació que es transmet és que, significat el règim legal de Previsió una política expansiva que facilita en nexa cordial l'Estat i de les actuacions regionals i el legítim respecte als organismes socials i professionals, tindrà expressió en la Conferència Nacional convocada a Barcelona per a solucionar els problemes humanitaris, de transcendència per tot Espanya.

La Secció entén que un franc esperit de recíproca confiança pot fer de la Conferència un acte exemplar en molts aspectes.

La presidència féu ressaltar la importància d'aquest intercanvi d'impressions per a l'èxit de la Conferència, i que aquest és el moment culminant d'aplicar i fer desenrotllar la política social, sincerament federativa de les actuacions regionals per a l'obra nacional de Previsió.

Aquest franc esperit de recíproca confiança és la fórmula de coincidència de la Comissió amb la col·laboració catalana.

S'han expressat unànimement en aquest sentit els senyors general Marvá, Salillas, comte de Lizarraga, Pulido, marquès de Aracena, Comissari general d'Assegurances Martí Salazar, Maluquer, Decret, López Núñez, Irazo i Sangro, amb adhesions dels Consells d'Aragó i Biscaia. — T. G.

LA ELECTRICITAT

El ministre del Treball, acompanyat per un enginyer, ha visitat la Cooperativa hidro-elèctrica, per a assestar-se de la capacitat del voltatge i reunir dades que li permetin resoldre amb coneixement de causa l'expedient del preu del fluid.

En dies successius visitarà altres centrals elèctriques.

El ministre del Treball ha dictat una Reial Ordre perquè l'Institut de Comerç i Indústria informi sobre el treball de la comissió especial d'electricitat, per a l'organització d'una

xarxa nacional, per tal de mirar si procedeix portar a cap el projecte.

EL PLET DELS ENGINYERS

Madrid, 27, 8'30 nit

Els enginyers civils han adreçat als diaris la següent nota:

«La representació de l'Institut d'Enginyers civils continua entrevint-se amb els prohoms de la política amb motiu del conflicte sorgit entre els enginyers industrials i els artillers sobre equiparació de llurs títols.

Els senyors don Manuel Casanova i don Josep Martínez Roca, president i secretari de l'Associació nacional d'enginyers industrials, han visitat als senyors don Melquíades Alvarez i don Nicet Alcalá Zamora, demanant llur opinió sobre el plet que apassiona tant.

Don Melquíades Alvarez ha exposat el seu criteri resoltament favorable a les aspiracions dels enginyers civils, que defensarà en tot moment, per creure que és impropedient l'equiparació sol·licitada, i absurd que dos títols de diferent finalitat, obtinguts de diversa manera, tinguin la mateixa competència legal i fins semblant nom, sense existir, per altra part, una reciprocitat que, aducir no pretesa ni desitjada pels enginyers civils, ni tan sols per escrúpuls de justícia s'intenta establir.

Don Nicet Alcalá Zamora ha remès unes quèrrel·les, en les quals resumeix el seu criteri en els següents termes:

«Agraïnt molt al senyor Casanova i als elements representats per aquest l'atenció que suposa llur consulta, veig, en primer terme la inoportunitat i manca de tacte de la resolució discutida, i això per dues raons: primera, i fonamental, perquè, per la naturalesa i exigències industrials de la guerra moderna, la proporció artilleria que suposa i la impossibilitat de tenir plantilla professional i suficient per als fins d'una mobilització general, és necessitat pàtria, proclamada per la llei de reorganització de l'exèrcit, mantenir una compenetració de cordialitat entre el Cos d'artilleria i els d'enginyers civils; segona, accidental, perquè, exercint una mateixa persona el ministeri de la Guerra i la presidència del Consell, esdevé inevitablement discutida i recusada per a examinar serenament i imparcialment el desacord entre aquell departament i els altres civils.

Fetes aquestes indicacions i no volent improvisar un dictamen que exigeix estudi, crec que l'orientació general d'equiparació absoluta és un desencertat excés de zel. M'absting d'enfonsar més en el problema, donades les primeres manifestacions fetes, i crec que, sense deixar de pendre l'assumpte majors vols, l'ha de resoldre el Govern mitjançant la rectificació equitativa i decorosa, que no crec difícil.»

L'ATENEU DE MADRID CONTRA L'ABUS DE LES QUINZENES

Madrid, 27, 9'15 nit

La Junta de Govern de l'Ateneu de

Madrid, ha elevat al cap del Govern el següent escrit:

«Excel·lentíssim senyor president del Consell de ministres.

La Junta general de l'Ateneu de Madrid, en la seva última reunió, aprovà una proposició en la qual es consigna que aquesta col·lectivitat no pugui romandre indiferent davant l'abus sistemàtic per part del director general de Seguretat del règim de quinzenes, l'aplicació abusiva del qual representa una negació de tots els drets consagrats per la Constitució vigent. Per tant, encarregà a la Junta de Govern que formulés davant V. E. l'oportuna reclamació, perquè finexi semblant règim i s'estableixi l'imperi del dret. El mandat es féu extensiu a què tingui efectivitat real l'aixecament de la suspensió de les garanties constitucionals i que s'exigeixi responsabilitat als funcionaris que s'extralimitin en llurs funcions.

La Junta de Govern, plenament identificada amb el sentit de la general, compleix la seva missió pregant a V. E., respectuosament, que posi atenció en una cosa tan greu com l'assenyalada i faci acabar energèticament arbitrarietats que són manifestes.

Ja comprendrà V. E. que en aquesta protesta no hi ha res de sectarisme ni pretensions partidistes.

L'Ateneu no entra a discutir les facultats excepcionals de què els governs puguin necessitar veure's investits; i, respectant sempre totes les opinions que a propòsit de l'article 22 de la Llei Provincial es poden mantenir, es permet fer observar a V. E. que aquest precepte fou inspirat contra els delinqüents professionals, contra els perturbadors perillosos i contra immoralitats desvergonyides, però mai tingui no l'ha utilitzat per a sufocar opinions que entren gairebé en el terreny social i polític, ni per a suplantar l'acció dels tribunals ordinaris en l'apreciació i enjudiciament dels delictes comuns, per a decretar l'autoritat judicial, a la qual ara ordinàriament es vexa, amb una tolerància, de part seva, més alarmant que el mateix greuge.

Perseverar en aquest règim és negar, de fet, les llibertats constitucionals, que V. E. suposa haver restaurat; i educar els ciutadans des de les altures del poder en el menyspreu de l'ordre jurídic no és cosa que pugui fer-se impunement. L'arbitrarietat és parenta molt pròxima de la tirania, i, quan aquesta o quella apareixen en la societat, es trenquen tots els frens de la disciplina, i no tenen títols per a restablir-los aquelles autoritats que s'han ensinistrat a trencar-los.

La indignació davant la situació actual va creixent, i amb raó, cada dia més.

La Junta infraescrita confia que V. E. sabrà i voldrà donar les gosadies dels qui es xalen amb les extralimitacions inhumanes, provocatives i irritants, confiats en una passivitat general que forçosament ha de finir.

Comte de Romanones, Angel Ossorio i Gallardo, Antoni Dubois, Eugeni López de Sosa, Benit Guitart, Joan Jo-

sep Calomarde, Pere Sainz Rodríguez, Francesc González Ruiz.»

LES RECOMPENSES

El general Berenguer ha dit que la proposta de recompenses militars que està pendent d'aprovació és del seu temps, però no és seva, perquè deixà d'ésser Alt Comissari abans d'examinar-la i aprovar-la.

IMPOST SOBRE EL PATRIMONI

Es diu que al ministeri de Finances estan fent-se estudis relacionats amb el projecte d'impost sobre el patrimoni.

UN MITING

La Lliga Espanyola dels Drets de l'Home, que tenia el propòsit de celebrar un miting el propiament diumenge, per a protestar contra el règim de les quinzenes, ha ajornat el dit acte fins al primer del pròxim mes de novembre.

Probablement, l'acte serà a l'Ateneu, prenent-hi part els senyors Unamuno, Barcia, Botella, Asensi i Castroviejo.

REPATRIACIO

Ha arribat a Madrid la unitat de Radi de retorn del Marroc.

La formen dos oficials i 22 de tropa.

NOTA BURSATIL

La sessió de Borsa d'avui presenta aspecte de fermesa.

Es destrien per l'alça l'Exterior i l'Amortitzable 5 per cent, que milloren 20 i 85 cèntims respectivament.

L'Interior tanca a 70'90. Els francs guanyen prop d'un enter, quedant a 45'90, i les lliures, a 29'26. El dollar i la lira baixen quelcom. Els marcs pugen 5 cèntims.

CONSELL

Per a demà, a les quatre de la tarda, està citat el Consell de ministres, a la Presidència.

LA QUOTA MILITAR

Segons disposició que demà sortirà al «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra», es concedeix un termini de 20 dies perquè puguin acollir-se als beneficis de la quota militar els recruits del contingent de 1922 i agregats.

EL SUPPLICATORI

Madrid, 27, 10'30 nit.

«La Epoca» diu que en l'acord recanat en la reunió del Consell Suprem de Guerra i Marina ha estat que es tramiti el suplicatori per a procedir contra el general Berenguer, com a conseqüència dels càrrecs que es formulen contra el qui fou Alt Comissari en l'expedient instruït pel general Picasso.

EL NUNCI

El Nunci Apostòlic, monsenyor Tedeschini, arribarà a Madrid a primers de novembre.

LA INTENDENCIA

L'Alt Comissari ha felicitat el coronel cap de la Intendencia militar en el territori d'Àfrica, havent-ho fet públic en l'ordre del dia, per l'esperit

i entrenament de les tropes del Cos dels quals ha donat prova la quarta companyia en traslladar-se en una jornada, de Xauen a Ceuta, el dia 20.

EL SECRETARI

DE L'ALT COMISSARI

Es troba en aquesta Cort el secretari general de l'Alt Comissari de Espanya al Marroc, senyor López Ferrer, qui ha conferenciat avui amb el cap del Govern, Sr. Sánchez Guerra.

L'INFANT ALFONS

Aquest matí, amb l'express d'Andalusia, ha arribat a Madrid l'infant don Alfons, fill de l'infant don Carlos. Immediatament s'ha posposat el seu càrrec d'oficial en el regiment d'húsars.

EN ROMANONES

Anit passada retornà a Madrid el comte de Romanones, el qual, parlant amb els seus amics, manifestà que si la substitució de les autoritats de Barcelona implicava un canvi de política, el Govern ha obrat molt bé.

El comte de Romanones pronunciarà probablement el seu anunciament als cors al Circol Lliberal, el pròxim dia 31, a dos quarts de vuit de la tarda.

El caràcter del discurs serà polític militar.

ASSEMBLEA ESCOLAR

Convocada per l'Associació d'Estudiants Catòlics de la Facultat de Ciències, s'ha celebrat una assemblea d'alumnes de l'esmentada Facultat.

Acordaren adherir-se als acords dels alumnes d'Enginyers Industrials i a les peticions fetes sobre els plans d'estudis de la carrera de Ciències químiques per l'esmentada Associació.

VISITES AL PRESIDENT

Aquesta tarda han celebrat al Ministeri de la Guerra, una conferència el president del Consell i el ministre de Foment, senyor Argüelles.

També ha estat al Palau de Bonavista, el director general d'Administració local, senyor Marín Lázaro.

El senyor Sánchez Guerra ha rebut avui diverses comissions, entre elles una dels presidents de gremis d'abastadors d'Espanya, una altra d'huelers de León i Palència, i una altra de representants dels ferrocarrils costers del Cantàbric i La Robla, i les visites de l'ex-ministre senyor Pérez Caballero i els marquesos de Belmonte i Alonso Martínez.

UN PORT

«Informaciones» publica un article d'en Santiago Vinardell, raonant la necessitat de transformar en un port esplèndid la badia de la desembocadura de l'Ebre, rebellant d'aquesta manera la insuficiència dels molls de Tarragona per a despatx dels productes del baix Aragó.

NOMENAMENT

Don Andreu Calzada Echevarria ha estat nomenat auxiliar interi de la Secció Artística (segon grup) de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona.

Folletó de LA VEU DE CATALUNYA

23 28 OCTUBRE 1922

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

A la francesa, i ensenyant fins al coll els braços, es desfilava el monyo de la nit. Mlle. Blanche estenia una estovalleta damunt del tocador Pompadour, i damunt l'estovalleta, les pintes, raspalls i pots; aixecava un xic el transparent, i quan la Delina s'havia destrenat el monyo, ja estava aquella esperant la darrera la cadira que havia d'ocupar. Venia per fi la noia; s'asseia estirant les cames, entrecreuant els peus que la francesa veia fins a mitja pantorrilla bellugar ella al fons, i obrint una capsa de marfil que tenia a la falda, plena d'agulles i pintes, entregava submisson son cap a l'operadora.

«Iavors començava la conversa, sempre en català, llenguatge que usa-

ven per instint en llurs confidències.

— Què tal, mademoiselle, es divertí ahir al teatre?

— Psè...

— Què hi jugaven?

— L'Ernani, crec.

— No era pas la Lucia?

— Potser era la Lucia; no m'hi vaig fixar prou.

— Cla, cla, cla, clac i tal si s'hi va fixar poc! No li denen pas agrada ni l'una ni l'altra. Es veu que s'hi va avorir.

— No precisament per l'òpera. Quan el teatre està bé, tant se m'en dona que en cantin una com una altra; perquè a mi, al Liceu, sempre m'han agradat més els entreactes que els actes.

— Es a dir, que el teatre no estava pas bé?

— Un xic tronadet. Poca gent coneguda.

— Mes don Eladi bé hi devia ésser.

Va ser un moment al palco.

Ah! volia la secret! — exclamà mademoiselle Blanche, mossegant-se el llavi.

— Com el secret? Quin secret? — féu la noia somrient i sense aixecar el cap. — Estic veient, ja fa dies, que vostè creu que tinc amors amb el meu cosí.

— Vostè no m'és pas ben franca.

— Li sóc franca: no hi tinc res. Ni jo penso amb ell, ni ell pensa amb mi.

— Oh, oh! això és massa assegurar, mademoiselle. Parlar timent dels altres és molt dangerous.

— Doncs jo l'hi asseguro. Què vol que hi hagi entre nosaltres dos? Som co-

sins, tota la vida ens hem vist; ni ell em fa il·lusió, ni jo puc fer-n'hi a ell.

— Pardon, pardon, mademoiselle; ell és molt obsequiós amb vostè; al parla amb vostè, la mira, l'acompanya, com no parlen, ni miren, ni acompanyen els cosins indiferents. Vostè, vostè ha fet l'aveu de què ahir passà la vetlla tan avorrida, que ni de la funció va pas enterar-se, i ara, ara, ve de declarar que el seu cosí no restà pas al palco que un instant.

— I què? He dit jo que això fos la causa del meu avoriment?

— Jo penso que sí.

— Doncs, perdoni; però vostè s'equivoca. Miri, la vol saber, la causa?

— Oh, mademoiselle... pas tant, pas tant. Puc pas ésser tan exigent...

Jo...

— Doncs jo l'hi vull dir. Si és molt senzill! Sap que van ser aquí, ahir a la tarda, les meves amigues Llopis? Pues bueno; em van dir que aquest estiu anirien a Suïssa, i em van fer una pintura tan hermosa de Suïssa... però tant!... que em van fer entrar, no ganes, sap? tan d'amor! Al palco, vaig agafar el papà pel meu compte, i li vaig demanar que ens hi portés, i allí m'ho va negar, dient que aquest any hem d'anar, de totes passades, a Vilani. Ja veu quina perspectiva se m'ofereix, en compte de la que jo em prometia.

— Potser al seu papà li convé.

— Prou. La ho sé que li convé. Ja m'ha explicat que per la propaganda que estan fent pel democarril, li convé que anem allí, i que hi anem, i que no sé quantes coses.

— Ho veu?

— Però, i què tinc que veure jo amb el carril? I què vol que allum allí, a un poble de mala mort com Vilani? Ja ho veurà. Vostè no hi ha estat, eh?

— Són sacrificis que vostè ha de fer, no sols pel que es deu als pares, mes també per egoisme; la fortuna del seu papà és la fortuna de vostè.

— Ah! No estiri tant.

— És que vol el monyo més fiuix, mademoiselle?

— Un xic més.

— Sap queestic enamorada del seu cabell, mademoiselle?

— Ah, ah! Doncs jo ho estic del de vostè... Vegi el que són les coses. Poguésim baratar, tot seguit barataria.

— I jo també, mademoiselle. Sempre m'és agradat més el cabell negre que aquest ros meu tirant a roig.

— Vegi el que són els gustos: jo envejo el color del de vostè. El cabell negre és molt vulgar.

— Oh! no, mademoiselle; el cas és que agrada més. Li està bé, així, mademoiselle? Vol que li pentini el serratlet, o se l'ameglarà vostè mateixa?

— Ja ho faré jo mateixa: doni'm l'escarpador.

Mlle. Blanche es féu enrera, i tot traient-se el davantal, demanà a la senyoreta el programa d'aquell matí.

— Tenim de sortir; hem d'anar a veure l'avia, que és el seu sant, i la mare no pot anar-hi fins a la tarda, per mor d'uns funerals. Jo, a la tarda,estic convidada a casa les Llopis.

— Doncs vol que m'arregli, mademoiselle?

— Si, vagi a arreglar-se.

— La institutrice roñseja un moment, abalançant tres cops el cos vells la Delina, que estava encara netejant les pintes i deixant-les a la capsa, fins que a la fi, decidint-se, li demanà un favor: que es deixés besar.

— Ah, ah! Per què m'ho demana?

— féu la noia, saltant de la cadira, ben sorpresa i rient.

La francesa, tota roja, li saltà al coll, li plantà un parrell de petons, i, fugint de recules cap a la porta, s'atura un moment al brancal, per a dir:

— Oh comme vous êtes adorable, mademoiselle! Je vous aime.

— I fugí, batent la porta, la cara resplendent de goig.

La Delina restà un moment tota estranyada; somrigué a la fi, i exclamà:

— Quins rampells!

Mitja hora després, eixia la noia del quarto, ja arreglada, un petit calanyes al cap, amb un velet blau fins al llavi, un seguet panyet del mateix color, una falduilla panyo de Lio, negra i llisa, servint de fons a l'abonnegada sobrefalda, que una gran passa de vellut resseguia. Ja en el menjador, mentre es despenja de sa mare, la institutriu l'ajuda a embotonar-se els guants, mig roja altra volta de vergonya. I quan foren a l'escala totes sales, la Delina, rient, apuntà son index al front de la Blanche, i li digué amb tota innocència:

— Ah! Aquí li falta un bull.

I ambdues baixaren l'escala rient. El pis de la senyora Mònica i En Francesc no era pas lluny, però al

Pàgina artística

(Núm. 567)

La comprensió de l'obra artística

Una obra d'art ha d'ésser clara; ha d'ésser fàcilment comprensible. Però ningú negaria que per comprendre-la no s'haver-hi alguna dificultat, sinó que s'explicaria aquella lluita a favor del bon gust, ja antiga, reglada per Horaci i Boileau, profunditzada per l'estètica platònica i la poètica aristotèlica, engendradora de l'estètica moderna i fins de les mil petites escoles i canals del París de darreries del segle XIX.

Aquella dificultat per comprendre la bellesa d'una obra artística, ha servit a alguns per a establir una separació entre la gent entesa en art i la gent que no hi entenia; i de seguida, vingut el cloure's en una mena d'aristocràcia, el negar capacitat de comprensió artística a qui no duguí el carnet d'un canacle.

Cal no moure's mai del bon sentit en literatura, com en pintura, com en música. Cal rependre Boileau i esmentar a totes les arts aquells judicis seus sobre la poesia:

*Si le sens de vos vers tarde à se faire
[entendre,
mon esprit aussitôt commence à se
[détendre,
et de vos vains discours prompt à se
[détacher,
ne suit point un auteur qu'il faut tou-
[jours chercher.*

Hem de creure, quan una espessa nuvolada envolta el pensament, que el pensament no té la claredat que caldria. I que, segons la idea sigui més clara o més obscura, l'expressió també és més pura i nítida o va més entorbidada.

*Ce que l'on conçoit bien s'énonce clair-
[ement.*

I això cal admetre-ho en poesia com en pintura.

Però tota la vida és una lluita. I la lluita per arribar a la comprensió de les obres d'art, és semblant a la lluita per capir i seguir la bondat i la veritat.

Un esperit sà comprèn la bondat, comprèn la bellesa i comprèn la veritat. Molt bé que teoritzem sobre els fonaments de la moral, sobre la teoria de la bellesa, sobre la natura de la veritat. Però mai hem de creure que la bondat no és assolida sinó amb l'estudi dels llibres del moralistes; i que no coneix cap veritat qui no coneix la lògica i la críticologia. Tampoc hem de pensar que per comprendre la bellesa d'una obra on hi abundi humanada, com és una bella pintura, s'hagi de seguir un curs d'estètica i de dibuix.

El gran art és fàcilment comprensible per un esperit sà. Encara més: un esperit sà ja cerca la bellesa, la pressent, en sedeja. La gran bondat, la santedat, la comprèn qualsevol esperit que no sigui o barbar o bé imbècil de corrucció. Les grans veritats, gràcies a Déu, no cal, per conèixer-les, seguir els camins llargs i errívols de la filosofia. Tenen, com té el gust i la bondat, una tradició profunda que les guarda i que es troba ben avinguda amb la natura de l'home i de les coses.

L'esperit sà, els sentits sanitosos, la raó clara i les invencions més elevades i més subtils, s'acorden bé. La bellesa artística, la bondat humana, la veritat filosòfica, són coses de la humanitat, no són coses de canacle. No en fem misteris posant-les a fleire s'adiuen ben bé amb la claredat del dia.

J. M. CAPDEVILA I DE BALANZO

UNA VITRINA D'ART NEGRE

Durant aquests darrers temps d'art negre — així ha estat designat en gressó modo, genèricament — ha obtingut un veritable èxit de curiositat que en determinats casos ha esdevingut un veritable entusiasme. La moda, l'excentricitat, el snobisme, hi han contribuït molt, certament, amb tota la teatralitat excessiva i la litúrgia de comentari exagerada que els caracteritza. Convé advertir, però, tot seguit, que en mig de la famalla aixorca i fugissera hi creixien matolls de bona herba i de gra positiu i substancial.

A un moment donat aquestes figures exòtiques i sumàries exerciren en certes sensibilitats artístiques inquietes i preparades a rebre'n el contacte, una fecunda acció de reacció. La força inesperada, la geomètrica instintiva valoració, el caràcter concentratíssim d'aquestes imatges tallades, el més nombre, en fusta i policromades violadament, havien de marcar una empremta profunda i iritant, en alguns esperits contemporanis assedegats, amb raó o sense raó, de renovellament constant.

Picasso, Braque i Vlaminck foren, segons sembla, els primers que oficialen — per dir-ho així — aquestes «imágenes negres», de les quals el Gauguin de les illes Marqueses en fou, indubtablement, el precursor.

El que n'assejà una improvisada i,

com és de suposar (donades les dificultats de documentació i de classificació), incompleta teorització, fou el malaguanyat Guillaume Apollinaire.

Després vingueren els col·leccionistes a plena llum, els Clouzot i els Leveque; i els marxants, entre els quals cal assenyalar al més fervid i més hàbil de tots: En Paul Guillaume.

Dèiem, suara, l'origen africà i oceànic d'aquestes figures i objectes colpidors. Els aficionats a aquest art especial (entre els quals, dit sia de pas, almenys d'una manera absoluta, no ens hi contem pas nosaltres) demostraren, els uns, una preferència marcada per l'art de l'Oceania, més al·terós, — diuen, — les formes estilitzades del qual deriven, llunyament, de l'Àsia; demostraren, en canvi, els altres, una tendència accentuada vers l'art de l'Àfrica, molt més humana i realista, dins del qual hom hi presentia al costat dels déus patricis, veritables retrats de família.

Per un europeu cultivat, freqüentador de les belles arts històriques reconegudes, l'espectacle d'una obra d'art negre, — declarà un dels seus escolastes — ha d'ocasionar-li, indubtablement, una agra i desagradable sorpresa. Som lluny del canó grec. Serà necessari un esforç i una bona voluntat posada a prova per

arribar a admetre i fruir aquestes proporcions i aquestes línies noves per a la nostra intel·ligència i per a la nostra sensibilitat.

En tot cas, — afirmem nosaltres des de l'altra banda de la barricada, — no són obres caricaturals, en el sentit despectiu del mot, que molts suposen. És un art veritable. Discrepem, però, quant a la seva jerarquia.

La reproducció fotogràfica que encapçala aquestes somes reflexions, gairebé informatives, és una mostra del contingut d'una molt interessant i inespitada vitrina del Museu Bibliotecari Balaguer de Vilanova i Geltrú. Aquestes figures no són, precisament, ni africanes ni oceàniques; procedeixen de les illes Filipines, ens diu el Catàleg. Ens apar, tanmateix, que resulten assats curioses, i, adhuc, representatives. Hom hi constata com una mena de fusió dels dos ramals de l'art negre: Taiti i el Congo sintetitzats, potser...

Abans de posar punt remerciem, des d'aquestes planes, al senyor Ferran González Buxens, vice-bibliotecari del Museu Balaguer, per les facilitats i la difecció aportades a la nostra modesta tasca.

Josep Maria JUNOY

Carnet d'exposicions

* Inaugurada el 9 d'octubre, exposició d'obres de Fortuny, Alexandri, Beltran Masses, Cardona, Duran, Galofre Oller, Juli Moisés, Llisas, Masés, Oms, Oslé i Pollés, als magatzems de «El Siglo».

* Del dia 21 d'octubre al 3 de novembre, exposició de pintures de Cecili Guzman, a les Galeries Layetanes.

* 21 d'octubre al 3 de novembre, exposició de pintures d'Antoni Aguilar a les Galeries Layetanes.

* Exposició d'obres del pintor Manuel Humbert a «El Camarin». Oberta el dia 14 d'octubre.

* Del dia 25 d'octubre fins al dia 12 de novembre, a les Galeries Dalmau, exposició pòstima de pintures d'Aleix Clapés.

GALERIES D'EL SIGLO

Interessantíssima l'Exposició Fortuny. Llevat d'això, la sensació de conjunt d'aquesta exposició dona, no direm que sigui de mediocritat, però sí de què ens trobem deu anys enrera, i en deu anys tots sabem que la nostra pintura ha fet un bon tros de camí.

Ens sembla que dels autors d'algunes escultures n'hauríem de parlar al-

tres vegades. Avui per avui, les obres exposades són insuficients per a emetre un judici ferm.

També s'exhibeix en aquesta exposició una monumental xemaneia de talla, la qual, sota projecte de l'artista de la casa, ha estat executada als tallers de la mateixa. Nosaltres, que creiem que la matèria de l'obra d'art ha de correspondre a la seva finalitat, confessem que no sabem comprendre com una xemaneia pot ésser, sense perill, construïda en fusta.

EXPOSICIO HUMBERT

Tot i que és de les primeres exposicions de la corrent temporal, ens atrevim a assenyalar-la com una de les millors que puguin haver-hi aquest any, tal és la qualitat de les obres exposades per En Manuel Humbert a la Galeria del «Camarin».

Parlant dels dibuixos de N. Humbert deia un crític, ja fa algun temps, que les seves figures eren alades, que donaven la sensació que no tocaven de peus a terra; avui, en parlar dels seus quadros, podem dir, al contrari, que els informa un realisme molt escaient, sense que manquin en ells cap de les característiques de l'impressionisme, ço que els dona indubta-

blement l'alta valoració que, de bon principi, els hem assenyalat.

Dintre les obres exposades distingirem tres agrupaments, dels quals assenyalarem les de cap de brot: dels paisatges, els marcats amb els números 2 i 4 els assenyalarem com els millors; són unes notes exquisides per la justesa de la visió i d'una delicadesa i subtilitat potser no gaire assolides entre nosaltres. De les figures distingirem el nu com l'obra més resolta i conscient. Finalment, de les tres natures, les dues de les flors són exquisidament atractives per la justesa de llur realisme.

GALERIES LAYETANES

En aquestes galeries, don Cecili Guzman exposa una sèrie de notes esblaimades, les quals, si bé en el dibuix i en el tallat mostren una certa correcció, assenyalen, en l'autor, un cert desconexament dels valors tan necessaris en tota pintura.

En altra sala de les mateixes galeries, N. Antoni Aguilar, exposa bon nombre de paisatges lluminosos, fets amb intensitat i amb «garbo», però una mica mancats d'aquella sensibilitat que caldria exigir en tota obra artística.

R. VAYREDA

Noticiari

«Bòria avall»

A les Galeries dels magatzems de «El Siglo» pot veure's el quadre de gran tamany «Bòria avall», de F. Galofre Oller. Tingué molt d'èxit en son temps. Té una certa sabor d'època.

La presentació de la tela a la saleta de «El Siglo» és escenogràfica: dins d'una cambra fosca, és presentada, al fons, la tela clarament il·luminada amb reflectors. Tanmateix l'escenografia no s'hauria de moure del teatre.

Una font dedicada a l'Alcover

Tenim entès que l'escultor Esteve Monegal està treballant intensament en una figureta destinada a la font que els mallorquins volen dedicar al gran poeta Joan Alcover.

L'estatueta ens l'afiguem — i tenim motius per fer-ho — gentil i serena, acollint bellament la remor de vida que entorn la font ha de moure's, hi, acomplint-se el gust del poeta, quan deia, no creient segurament que el somni se li tornés realitat un dia: «Si jo tingués la doble sort d'ésser un home il·lustre i d'assistir a la meua immortalitat i em donessin a triar el monument, jo diria: que sia un il·loc d'habitació humana; si la vida no pot atropugar-s'hi, que hi habiti la mort; enterreu-hi els meus ossos; i si no ha d'ésser ni temple, ni llar ni fossa ni redós, sinó una de tantes abstraccions en marbre on hi falta fins la calor d'un niu, que a lo manco hi brolli una font pública, i les veïnes, cap al tard, hi conversin, mentre el doll de l'aigua remoreja, ja calent a dins dels cantirs.»

A can Dalmau

Hem vist a les Galeries Dalmau un paisatge d'En Martí Alzina. Només esboçat, ja dona una impressió forta de vida en la matisació de la llum i en el mateix dibuix i en el color d'un naturalisme vigorós.

La teoria de l'art i els artistes

Ingres

(II)

Poussin solia dir que un pintor esdevé hàbil més aviat observant les coses que no pas maldant en copiar-les. Conforme: és necessari que el pintor tingui ulls, però.

El que importa, per damunt de tot, és ésser guiat per la raó per escatir el ver del fals, i això no és pot assolir sinó fent-se exclusiu, i això s'obté mitjançant la freqüentació continua de la bellesa perfecta.

En les imatges de l'home creades per l'art, la calma és la primera bellesa del cos, de la mateixa manera que en la vida, la sàbia prudència és la més alterosa expressió de l'ànima.

Procurem de plaure per a millor imposar la veritat. No és pas amb vinagre, certament, que s'atrauen les mosques, sinó amb mel i sucre.

Hom és sempre bell quan hom és ver. Totes les faltes i errades que feu no provenen pas de què sou marcat de gust i d'imaginació; elles provenen de què no haven posat en la vostra obra la quantitat necessària de natura.

Rafael i això (el model viu) és sinònim.

Quina ruta seguí Rafael?

La de la modestia. Fou modest. Ell, el propi Rafael, fou sumís.

Signem, doncs, humils davant la natura.

Quant té la fermesa de caminar per

NOTÍCIES DE L'ESTRANGER

Alsàcia - Lorena

El Consell Consultiu d'Alsàcia havia demanat l'opinió dels Col·legis d'advocats dels tres departaments del Baix Rin, de l'Alt Rin i del Mosela sobre la introducció a l'Alsàcia i Lorena de les lleis franceses de procediment civil i comercial. Els Col·legis contestaren que era millor conservar les lleis locals, però el Consell pensà de diferent manera i es pronuncià a favor de la unificació legislativa, tant pel que es refereix als tres codis com amb les lleis de detall que calia recollir i posar en harmonia unes i altres.

L'Associació dels advocats alsacians i lorenesos replicà al Consell Consultiu amb el següent document:

«L'Assemblea general de l'Associació dels Advocats dels sis Col·legis dels tres departaments del Baix Rin, de l'Alt Rin i del Mosela, reunida a Estrasburg el 30 de setembre de 1922, sota la presidència de M. Eccard, degà del Col·legi d'Estrasburg, després d'haver recollit l'opinió conforme dels degans i escoltat als reporters i després d'haver deliberat, adopta les següents decisions, de les quals prega al seu president donar-ne coneixement al comissari general de la República i al Consell Consultiu:

Primer. L'Assemblea rendeix complet homenatge a la ciència jurídica i a la ingenuïtat de les quals han donat proves els autors del projecte i els membres de la comissió del Consell Consultiu, així com els esforços que han desplegat per a unir en un ampli esperit de conciliació tendències sovint divergents.

Segon. L'Assemblea és d'opinió que la introducció de les lleis civils i comercials franceses s'imposa en tots sentits i que convé avançar-ne l'elaboració per permetre'n la introducció a la data prevista, però per altra part protesta contra la introducció simultànica de les lleis de procediment. L'Assemblea està persuadida que l'adaptació dels nostres tres departaments a la legislació francesa es farà fàcilment si hom procedeix per etapes successives, però que l'obra d'unificació perilla d'ésser malmesa si hom combina la reforma de les lleis civils i comercials que tothom desitja amb una transformació més o menys completa de les lleis locals de procediment el canvi de les quals apareix prematur.

Tercer. Oueu l'Assemblea que en una matèria tècnica com aquesta del procediment, cal deixar-se guiar per consideracions pràctiques i que, per consegüent, seria inoportú introduir les formes complicades i sovint antiquades del procediment francès i que actuant d'altra manera hom s'exposaria a indisposar els justiciers, pertorbar el funcionament de la justícia i portar el descontent que resultaria sobre tota la legislació francesa.

Quart. Considera l'Assemblea que el Codi de procediment local, malgrat certes imperfeccions que podrien ésser esmenades fàcilment, constitueix un sistema adequat i de fàcil aplicació i que seria molt aventuratós mantenir provisionalment les disposicions d'aquest Codi a títol de costums locals, llevat que fossin adaptats a la legislació francesa.

Quint. L'Assemblea constata que el projecte actual representa la juxtaposició d'articles presos en dues legislacions molt diferents que seria difícilment utilitzable pels tribunals i els homes de llei en la seva forma actual i que la seva aplicació seria una font de confusions lamentables.

Sisè. L'Assemblea es pronuncia, doncs, pel manteniment provisional de les lleis de procediment local, les disposicions del qual hauran d'ésser posades en harmonia amb la legislació francesa; i pel que respecta a la unificació de les regles de competència i de recurs en garantia, es pronuncia contra la juxtaposició de les disposicions franceses i locals en un mateix projecte de llei. Pels casos en què la idea de combinar les dues legislacions hauria d'ésser mantinguda, considera que seria necessari operar la fusió de les disposicions de la llei francesa i de la llei local en un text únic i homogeni i d'adaptar aquest text al conjunt de la legislació francesa introduïda en els nostres tres departaments.

Finalment, és d'opinió que en tots els casos no hi hauria d'haver un canvi de les lleis de procediment fins després que fossin posades en vigor les lleis civils i comercials.

El Congrés Internacional del Treball i les vuit hores

Ginebra, 27. — En la sessió celebrada pel Congrés del Treball, el delegat belga llegí una important declaració relecturada amb la qüestió de les vuit hores, i després d'assegurar als obrers la sollicitud dels patrons, exposà la situació mundial després de la guerra, comprovant que determinades nacions travessen tal situació econòmica que seria produir majors riscos al fer-les seguir el règim de treball d'altres que es troben en millors condicions.

Els delegats dels patrons declararen que malgrat ésser fidels a les idees de la Conferència de Washington, no podien per menys d'inclinarse en el sentit de què cada nació reclamés dels seus ciutadans respectius la seva part contributiva i els sacrificis necessaris per a la restauració de la situació econòmica i de la pau del món.

El senyor Jouhaux, en sa contestació no veu en les raons invocades contra la llei de les vuit hores més que una qüestió política en la qual l'Oficina internacional del Treball adquiriria força per a fer ratificar la Convenció de Washington o les classes obreres es veurien precisades a rependre la lluita. — Havas.

Ginebra, 27. — La delegació espanyola en la Conferència del Treball ha ofert un banquet al delegat de Portugal i delegats ibero-americans. El comte d'Altea, president de la dita delegació pronuncià un bell discurs cantant la raça i expressant la seva fe en ella. — Havas.

Ginebra, 27. — La Conferència del Treball ha acabat la discussió general de l'informe presentat per Albert Thomas sobre l'organització del treball i les vuit hores.

Terminada la discussió, el senyor Thomas, recollint les declaracions formulades pels representants patrons i obrers respecte de la qüestió de les vuit hores, preguntà si entre la política que consisteix en esperar pacientment les verificacions dels Govers i la política que consistiria en recórrer a la violència, no hi cap una tercera o transaccional solució.

Preconitza el que anomena «política constructiva de les vuit hores», política — diu — que, tot acatant els principis del Conveni de Washington, permetria estudiar les modalitats de l'aplicació dels matalxos. — Havas.

La cotització del marc

Berlín, 27. — El canceller senyor Wirth ha rebut als representants de la fracció socialista del Reichstag, discutint amb ells les mesures reclamades per aquesta fracció i destinades a sostenir el marc.

Les dites mesures són: Primer, la creació de fons en divises que permetin satisfer totes les necessitats d'Alemanya durant els tres primers mesos, posant a contribució les reserves en or del Banc de l'Imperi.

La segona mesura proposada consisteix en l'emissió pel Banc de l'Imperi d'un emprèstit exterior de valors constants.

A conseqüència d'aquestes converses, el canceller convocà a una reunió als representants dels grans Bancs alemanys.

Després d'haver obtingut l'opinió dels perits aliats invitats a venir a Berlín, es convocarà una reunió general, a la qual assistiràn perits alemanys i estrangers. — Havas.

Berlín, 27. — Durant la Conferència que el canceller senyor Wirth ha celebrat amb els caps dels partits polítics s'ha defensat dels atacs que li dirigeix la premsa i ha declarat, entre altres coses, que no volia ser exclusivament el canceller dels burgesos ni tampoc el dels socialistes, sinó que volia col·laborar amb ambdós.

Pariant de la qüestió de les reparacions, digué que l'actitud del Govern en aquests últims temps no fou ni molt menys passiva, sinó que, pel contrari, fou molt activa.

La Conferència ha tingut resultats pràctics, ja que a petició del canceller s'ha acordat la creació de dos comitès, un dels quals s'ocuparà dels decrets i reglaments referents a l'especulació sobre divises estrangeres. — Havas.

Crisi ministerial a Constantinoble

Constantinoble, 27. — Ha presentat la dimissió per motius de salut, Yusuf Kemal, ministre de Negocis estrangers. — Havas.

La crisi italiana

EL DISCURS DE GIOLITTI

Aprofitant la reunió del Consell Provincial de Cuneo, del qual n'és president, el senyor Giolitti, pronuncià un discurs sobre la situació política italiana.

Després d'al·ludir a la crisi que travessa Itàlia des de la guerra digué: «Entretant, en mig de la lluita, aspra en alguna part d'Itàlia, pacífica en altres, un nou partit treia el cap a la vida política italiana, i aquest ha de pendre el lloc al qual el número dels seus adherits li dona dret, però per la via legal, la única que pot donar veritable i duradera autoritat a un partit en l'òrbita constitucional, la única amb la qual es pot realitzar la part fonamental del programa d'aquell partit, ço és, reanimar l'autoritat de l'Estat per la salvació, la grandesa i la prosperitat de la pàtria. Per la via legal tinc la profunda convicció que no trigarà a restablir-se la pau social en tota Itàlia.

Més greu és encara el perill que corre la nostra pàtria per les condicions de les finances i l'economia pública. Quan l'any passat vaig preveure un déficit que s'apropava a sis mil·liards, vaig ésser acusat de pessimisme, i ara s'anuncia oficialment que el déficit s'apropa als set mil·liards. Aquest déficit es cobreix amb deute, i així sola els interessos del deute públic han crescut en un any de prop de 400 milions, i l'Estat amb el seu prestigi absorbeix no solament tot l'estalvi nacional, sinó que també sotreu una part important del capital a la indústria i a l'agricultura, determinant una veritable progressió de decadència de la qual n'és indubitable la continuada desvalorització de la nostra moneda.

La nostra lira no val més que 23 cèntims, i si no ve un ràpid aturament d'aquesta decadència, s'arribarà en poc temps a un punt en el qual el valor de la moneda depreciada amb tal rapidesa serà impossible tornar-la a valoritzar. L'exemple de l'enfonsada de la moneda d'altres països d'Europa ens hauria d'induir a la reflexió. La desvalorització de la moneda redueix en proporció exacta el valor real de la quantitat que constitueixen les entrades del balanç de l'Estat. Ella ha obligat ja a augmentar totes les despeses i assignacions i a fer créixer el preu del treball i del proveïment que es fa per compte de l'Estat. Si aquesta desvalorització s'accentués, seria inevitable un altre augment de despeses i s'aniria a un augment del déficit en tals proporcions que no es podria cobrir sense recórrer a nova emissió de paper moneda accelerant de manera irremediable al precipici. A quin preu fantàstic arribaria aleshores el cost de la vida? En quines condicions es trobaria el nostre país que ha de comprar a l'estranger una gran part de les primeres matèries i dels articles necessaris a l'alimentació?

A continuació el senyor Giolitti diu que la situació és susceptible de remei però que per a salvar el crèdit, el bon nom i la independència d'Itàlia, cal un esforç heroic semblant en intensitat al que feu per a vèncer la guerra. Per arribar a aquest resultat proposa el següent programa:

«Primer: Que es doni a conèixer al país la plena veritat de la seva condició.

Segon: Que els interessos locals i els de classe passin a segon terme.

Tercer: Que els partits polítics comprenquin que la salvació de l'Estat és condició de vida per a cada un d'ells i cessin de posar a primera fila llurs interessos electorals. Quan la casa flameja es pensa només en apagar l'incendi: quan en el fons de la vida que correm i s'apropa la fallida, totes les forces de la nació s'han d'unir per a fer impossible semblant desastre.

L'obra de reconstrucció de les finances i de l'economia pública serà lenta i llunyan, però quan el món veurà que constantment cada any assenyalava per a Itàlia un important pas endavant, el nostre crèdit es refarà, la moneda cessarà de depreciar-se i gradualment readquirirà el seu valor i en conseqüència disminuirà el cost de la vida. Atenuant-se, i si convé cessant l'absorviment de l'estalvi nacional per part de l'Estat, la indústria i el comerç tornaran a florir i Itàlia pendrà en el món el lloc al qual li donen dret els seus enormes sacrificis fets per a vèncer la guerra, i aquells que haurà fet

per a la seva reconstrucció econòmica.

Amb el propòsit ferm de laborar tots en tan gran empresa, reprenguem el nostre treball.

Aquest discurs fou acollit amb grans aplaudiments, fent-se rètzes després al senyor Giolitti d'una malla d'or, ofrena del Consell, com a prova de l'agraïment per la seva tasca.

LA FORMACIÓ DEL NOU GOVERN

Indubtablement el discurs de Giolitti ha influït molt en el desenrotllament del Congrés feixista de Nàpols. Ja abans de celebrar-se, l'opinió de la premsa era que el feixisme entraria a formar part del govern que intenta constituir Giolitti en moment tan difícil, i quan aquest il·luminat polític entra als 80 anys. També es dona per segura la intervenció del partit popular, així com la de l'ex-president del Consell senyor Orlando. Així, amb aquests elements, el govern podria presentar-se al Parlament el 7 de novembre, i després d'aquesta curta etapa, convocaria eleccions per a la primavera.

S'ha dit que existeix la possibilitat d'una aliança entre els feixistes i els partits nacionals afins. Un dels membres influents del feixisme, el senyor Lupi, és favorable al bloc, tot i que tant persuadit que abans de procedir a l'estipulació d'un pacte cal assegurar-se d'obtenir nombroses garanties per tot allò que es refereix a l'elecció dels homes que s'hauran de presentar com a candidats. Sobre la qüestió de la formació ministerial que haurà de néixer de la nova Cambra, els feixistes són propensos a posar-se d'acord amb altres grups parlamentaris constitucionals per a formar una nova combinació governamental, però aquests acords es fan sota qüestions precises i clares que seran anunciades entre tots els feixistes.

El partit popular, ultra el manifest ja conegut, ha pres un acord sobre la qüestió concreta del problema financer, que el col·loca encara més en situació de governar. En aquest acord el Consell Nacional del partit fa l'afirmació que el primer i principal deure de la Cambra és el de discutir la reforma tributària. Però el principal interès del programa financer del partit popular consisteix en el reconeixement de la necessitat de l'economia «encara que les reformes invocades afectin als interessos dels cals, de categoria o de sindicats». Amb aquest reconeixement al partit popular transforma del tot la seva política financiera demagògica en política democràtica.

LA DIMISSIÓ DE FACTA

Roma, 27. — L'Agençia Stefani ha publicat la nota següent:

Durant la reunió del Gabinet els ministres oferiren al senyor Facta llurs carteres amb l'objecte que tingués llibertat completa per a examinar la situació. El senyor Facta agrai aquesta mostra de consideració i es reservà la seva decisió. — Havas.

Roma, 27. — El Gabinet, després d'haver examinat la situació política, ha decidit definitivament presentar la dimissió. — Havas.

SOLUCIONS

Roma, 27. — El senyor Bianchi, secretari general del partit feixista, ha declarat al corresponent del «Petit Parisien» que l'única solució de l'actual crisi seria la constitució d'un Gabinet sota la presidència de Mussolini. — Havas.

Roma, 27. — «Il Messaggero» posa en primer rengle els noms de Giolitti i Orlando, com a susceptibles de resoldre la crisi ministerial. — Havas.

LA SITUACIÓ

Roma, 27. — Davant la situació i sobretot del punt de mira de la manifestació feixista de Nàpols, tots els ministres posaren llurs carteres a disposició del President, senyor Facta, el qual immediatament telegrafà a Mussolini, que es troba a Milla, invitant-lo a venir a Roma per a conferenciar-hi.

El periòdic «El Messaggero» diu que, en el Consell que els ministres celebraren aquesta tarda, es decidí si ha de presentar-se la dimissió de tot el Gabinet o s'ha de pendre solament nota de la dimissió d'alguns ministres. — Havas.

Roma, 27. — El Govern, després d'examinar de nou la situació política, acordà mantenir la decisió que havia pres ahir i presentar al Rei la dimissió col·lectiva del Gabinet. — Havas.

Roma, 27. — El Rei, a son retorn a aquesta capital, ha rebut al senyor Facta, el qual li presentà la dimissió col·lectiva del Gabinet, acordada com se sap ahir.

El Rei conferenciarà demà amb els prohoms polítics, essent el primer que

la bona via, quan segueix les emprentes dels seus predecessors qui benedicen, amb justícia, d'una gran celebrat, és aleshores que l'artista pot amarrar-se de l'ardidesa i de la coratgia que perloquen al talent veritable.

No ha de deixar-se desviar del camí dretur per blasmes ineptes de la multitud.

Es l'artista qui té raó; i devem, per tant, ésser amatents a les seves llicons i als seus exemples de bon gust.

Com més convençut hom està de la seva força més benevolent hom ha de mostrar-se envers els febles i els indecisos.

La benevolença és una de les grans qualitats del geni.

El temps tot ho justifica.

Certes obres absurdes han pogut sorprendre, enganyar un segle amb llurs trets falsos, més o menys cegadors; perquè, en general, els homes jutgen rarament per compie propi, perquè segueixen la correntia majoritaria, perquè el bon gust pur és cosa tan rara, almenys, com el talent.

Hi ha molta més analogia que hom no suposa entre el bon gust i les bones costums.

L'elogi empal·lidit d'una bella cosa, és una ofensa.

Cal formar continuament el gust amb l'espectacle i meditació de les obres mestres de l'art; es perdre el temps ocupant-se d'altres recerques. Hom pot assabentar-se de les bel·leses inferiors, però no deu estudiar-les i manys encara, imitar-les.

En realitat, només l'estil baix, tant en pintura, com en poesia, com en música, plau, naturalment, a les multituds.

Els sublims esforços de l'art no afecten als esperits incultes.

Un gust fi i delicat és el fruit de l'educació i de l'experiència.

La massa ignorant mostra tan poc gust en els seus judicis a propòsit d'un quadre com davant els objectes animals. En l'àrea de la vida, s'extasiarà davant la violència o l'emfasi en la regió de l'art, preferirà sempre les actituds forçades o amanerades, i els colors brillants a una noble simplicitat, a una grandesa tranquil·la.

Hi ha poques persones, ja sigui instruídes ja sigui ignorants, l'opinió de les quals no pugui ésser d'alguna utilitat per un artista.

Les opinions de les quals hom no pot treure cap profit són les dels «demi-connaissseurs».

Quina flor, entre les més formoses, pot igualar la rosa, i, entre els ocells del firmament, quin és el que admet comparança amb l'àguila de Júpiter? I aiximateix: hi ha, per ventura, res comparable a les obres d'Homer, a una estàtua de Fidies, a una pintura de Rafael, a una tragèdia lírica de Gluck, a un quator o una sonata de Haydn?

Hi ha res en el món de més bell, de més diví, i, per tant, de més digne d'amor?

Comp. i Trad. per J.-M. J.

**JOIES
ESMALTS
D'ART**

R. SUNYER

Granvia, 643, enl.

Telèfon 813 S. P.

...durà a consulta el senyor Giolitti. Es desment el rumor que havia circulat que el Rei pensava conferenciar amb el senyor Mussolini. — Hava.

El reialme de l'Irac

Ginebra, 27. — El Govern britànic acaba de comunicar al Secretariat de la Societat de les Nacions el text del tractat signat entre el Rei d'Irac i el Govern britànic, així com una còpia de la proclama de l'Alt Comissari anglès a Bagdad, que ha seguit, en nom del seu Govern, a la publicació del Tractat.

En comunicar aquests documents, el Govern anglès recorda la Memòria presentada al Consell de la Societat de Nacions, el 17 de novembre de 1921 pel senyor Fisher, sobre la política seguida pel Govern anglès a l'Irac, el comandament del qual li havia estat confiat. — Hava.

Els republicans irlandesos

Londres, 27. — La premsa de Dublín diu que el partit republicà irlandès ha constituït un nou Govern, nomenant president de la República al senyor De Valera. Entre els membres d'un dels signataris del tractat anglo-irlandès i la senyora Mac Sweney, vídua del que fou lord alcaide de Cork. — Hava.

Els funerals del comte d'Eu

Dreux, 27. — L'ambaixador d'Espanya, senyor Quinones de León ha assistit als funerals celebrats per l'Excmo. senyor de Valera, entre els membres d'un dels signataris del tractat anglo-irlandès i la senyora Mac Sweney, vídua del que fou lord alcaide de Cork. — Hava.

Oficials aliats agredits a Nasau

Berlin, 27. — De les darreres noves rebudes en aquesta capital, referents a l'incident d'Esdevingut a Nasau, en l'altre oficial francès i un oficial anglès, una de les casernes de l'esmentada ciutat, resulta que aquells oficials foren objecte de veritable agressió.

En entrar a l'esmentada caserna, que tenien l'encàrrec d'inspeccionar, foren maltractats d'obra per la nombrosa gentada que s'estacionava a la porta i al pati de la dita caserna. Al pati d'aquesta s'havien fixat inscripcions injurioses per als oficials aliats.

En sortir de la caserna l'automòbil on anaven els oficials, fou apedregat per la multitud restant tancats els vidres del cotxe i resultant ferit l'oficial francès per un tros de vidre. — Hava.

Declaracions de Bonar Law

Glasgow, 27. — Parlat en una reunió electoral, el senyor Bonar Law afirma la possibilitat d'arribar a un acord entre França, Anglaterra i Itàlia, respecte la qüestió d'Orient, i podria quasi assegurar-se que Grècia i Turquia acceptaran les decisions de les esmentades potències.

Afegeix que el Govern britànic no desitja convertir els estreits dels Dardanels i Gallipoli en nou Gibraltar. Expressa la seva confiança que el Tractat amb Turquia permetrà als soldats tornar a Anglaterra aviat.

Respecte el problema de les Reparacions, va dir que desitjava una estreta col·laboració amb França, de la qual ha reconegut la legalitat de les seves aspiracions.

Tracta també la qüestió d'Irlanda, pronunciant-se favorablement sobre la ratificació del tractat anglo-irlandès.

Finalment, digué que considerava que l'únic remei contra l'atur forçat era el restabliment del comerç. — Hava.

La Comissió de Reparacions a Berlín

Paris, 27. — La Comissió de Reparacions ha acordat el programa de treballs que ha d'efectuar durant la seva estada a Berlín. — Hava.

La Conferència de Lausana

Paris, 27. — S'ha tramès a Moscou un radiograma invitant als soviets a que nomenin llurs representants per a la Conferència de Lausana. També s'ha convidat Bulgària i igualment es pregarà als Estats Units que trametin plenipotenciàries.

El Govern francès no ha nomenat

encara els seus per a la dita Conferència. — Hava.

Constantinoble, 27. — Es creu que la reunió de la Conferència de la pau s'ajornarà fins al 25 de novembre per a donar lloc a que la gendarmaria i autoritats turques ocupin totalment i organitzin els serveis públics a Tràcia.

A causa dels recents incidents de Txana, ha marxat el governador turc. Els alts comissaris han dirigit una nota a la Sublim Porta perquè es nomeni immediatament nou governador. — Hava.

Constantinoble, 27. — Comuniquen d'Angora que els delegats kemalistes que pendran part en la Conferència de la pau seran Hassan Bey, tècnic financer, i Rachid Savet Bey, secretari general del Govern. — Hava.

Paris, 27. — El senyor Franklin Bouillon ha escrit una carta al president del Consell de ministres, senyor Poincaré, declinant l'honor de representar França en la Conferència de Lausana.

Afegeix que deploreja en alt grau els atacs de la premsa britànica, atacs de què injustament se'li ara objecte per part d'aquells diaris, i diu que les dites censure tendeixen a desnaturalitzar la seva missió i el seu pensament.

El senyor Poincaré contestà a Franklin Bouillon donant-li les gràcies per la seva tasca a l'Orient, i li recorda que fou enviat a Esmirna de perfecte acord amb el president de l'anterior Gabinet britànic. — Hava.

Berna, 27. — El cap del departament polític ha declarat que el Consell Federal es felicita de poder saludar en territori suís els delegats estrangers que han de pendre part en la conferència per a la del tractat de pau d'Orient, que ha de començar el dia 13 de novembre propiament. — Hava.

Londres, 27. — Telegrama de Washington que el Govern americà, en el cas d'ésser invitat a participar a la Conferència de Lausana, hi enviarà un observador, el qual tindria qualitat suficient per a exposar el punt de mira americà respecte de la totalitat de les qüestions que es discuteixen. — Hava.

Constantinoble, 27. — Els primers dragomans de les Legacions aliades han remès a la Sublim Porta i al representant de la Gran Assemblea d'Angora la invitació dirigida a Turquia perquè concorri a la Conferència de Lausana. — Hava.

Paris, 27. — A la carta en la qual el senyor Franklin Bouillon declina la missió de representar a França a la Conferència de Lausana el dit senyor dona compte al President del Consell de Ministres de l'honor d'haver evitat un conflicte a Orient, gràcies al vencedor turc, que ha sabut ésser més gran que la seva pròpia victòria.

El senyor Franklin Bouillon afirma després la seva fidelitat personal i el seu esperit desinteressat.

En la carta en què el president del Consell, senyor Poincaré, reconeix el valor dels esdeveniments del senyor Franklin Bouillon, el cap del Govern francès li dona les gràcies per haver servit tan eficaçment la voluntat de pau de França. — Hava.

La Conferència de Dret Marítim

Brussel·les, 27. — La conferència de Dret Marítim ha clausurat les seves sessions, aprovant unes convencions de limitació de responsabilitat per als propietaris de vaixells, així com unes bases de crèdit marítim. Així mateix ha adoptat unes regles per a donar caràcter internacional als documents de càrrega, d'acord amb ço que han acordat els comerciants carregadors i descarregadors presents en la conferència. — Hava.

Precaució turca

Londres, 27. — L'Agència Reuter publica una nota dient que el Govern turc ha dirigit una Nota als aliats, expressant la inquietud que experimenta davant la possibilitat que es produïxin represalies per part dels grecs. Demana que els aliats procurin impedir les conseqüències d'aquesta actitud. — Hava.

Evaquarà Anglaterra Messopotàmia i Palestina?

Londres, 27. — Segons el «Daily Mail», el Govern del senyor Bonar Law sembla tenir la intenció d'evacuar la Mesopotàmia i Palestina. — Hava.

Retorn a Londres de Bonar Law

Londres, 27. — El senyor Bonar Law, de retorn de Glasgow, ha arribat a aquesta capital. — Hava.

L'Exposició de Rio de Janeiro

Els Estats Units del Brasil han celebrat el mes passat les festes del centenari de la seva independència. A la immensa sala del Palau de les Festes de Rio de Janeiro, construït per a l'Exposició Universal, el president de la República Epitaci Pessoa, davant els ambaixadors i les missions de les potències que han anat a constatar els resultats dels esforços d'un segle d'aquest país de riqueses infinites, assenyalà el camí recorregut des del dia de 1822 en què a Iparanga, dom Pedro proclamava la separació del Brasil de la corona de Portugal.

A la dreta del president hi seia un dels homes més representatius del Brasil modern, el prefecte del districte federal Carlos Sampaio, el prefecte del centenari, el «demolidor de muntanyes» com se l'ha anomenat. L'Exposició Universal és obra seva així com els grans treballs d'embelliment de la ciutat, el principal dels quals és l'arrasament del «Morro do Castello» que privava l'extensió de la ciutat comercial i les terres del qual, transportades a la badia, constitueixen en part el terreny de l'exposició.

En aquesta exposició hi són representats els principals països del món, mitjançant importants pavellons, la inauguració dels quals fou seguida d'una cerimònia inicial. Davant el pavelló anglès hi ha la reproducció d'un canó gegant Armstrong i la inauguració d'aquest pavelló fou feta en mig d'un gran aparell guerrer: companyies de fusellers armats i marins dels creuers «Hood» i «Repulse».

El pavelló francès és una reproducció del Petit Trianon i després de l'exposició serà cedit al govern brasiler. Hi ha també el pavelló comercial francès situat a l'altre extrem de la ciutat comercial, el qual fou inaugurat aquest mes junt amb els de Bèlgica i els Estats Units.

El president de la República, a bord del creuer «Barroso» passà revista als vaixells de guerra estrangers que havien anat a l'exposició universal. Hi havia els creuers anglesos «Hood» i «Repulse», els cuirassats americans «Maryland» i «Nevada», els creuers japonesos «Iwato», «Asama» i «Idzumo», el cuirassat argentí «Moreno», creuers uruguaies i mexicans i les dues boniques unitats de la marina brasileria, els cuirassats «São Paulo» i «Minas Geraes».

Els països de més afinitat amb el Brasil, França, Itàlia i Espanya no hi tenien cap vaixell que els representés. França, si bé ha construït dos pavellons, no hi ha tramès missió especial com feu quan les festes del Centenari del Perú, Itàlia i Espanya s'han limitat a fer-se representar pels ministres a Rio Janeiro.

Recordem que la Casa d'Amèrica s'interessa molt perquè Espanya construis un pavelló especial a l'Exposició i que trametés a Rio Janeiro una missió especial. El mateix representant del Brasil a Espanya s'interessà per la concurrència espanyola que ha estat nul·la. En canvi els Estats Units, prosseguint la seva política de penetració a totes les Amèriques, hi trameté el secretari d'Estat Mr. Hughes; Anglaterra l'alcalde de Brussel·les; Portugal el president de la República i la Santa Seu Mgr. Chermont.

Els països americans aprecien molt les visites dels Estats europeus i així els brasilerys s'han lamentat de les absències francesa, italiana i espanyola, amb la qual cosa deixen de pendre un lloc important en les exportacions. Bèlgica en canvi s'ha interessat molt pel Brasil i després del viatge del rei Albert fet pel setembre de 1920, primera visita d'un cap d'Estat europeu a un país de l'Amèrica del Sud, s'ha creat un lloc de primer ordre que no s'ha deixat perdre trametent ara missió especial a l'Exposició.

A la Cambra francesa

Paris, 27. — Cambra dels diputats. — El senyor Soullé, del Bloc nacional, interpel·la el Govern sobre la política general d'Orient, fent esment dels excessos comesos.

Li contesta el senyor Lenail, que acaba de tornar d'Orient, dient-li que no persisteix en l'error de fer responsables els turcs, amb l'exèrcit dels quals França ha fet la pau, dels crims comesos pels grecs, i explotats pels adversaris de França.

Continua dient que no és cert que hi hagi hagut a Esmirna setanta cinc mil morts, sinó únicament sis cents. Per altra part, afegeix que l'almi-

rall Dumesnil ha declarat que els marins francesos que mantingueren l'ordre foren acollits per les ametralladores dels armenis i grecs.

A continuació estudia els esdeveniments d'Esmirna, i afirma que els grecs foren els que incendiaran la població i cometieren tota mena de malifetes.

Si altres nacions protegiren exclusivament a llurs connacionals, França fou l'única que protegí tot el món sense distinció de cap mena.

A tota la Cambra ressonen grans aplaudiments, notant-se que el president, senyor Poincaré, també aplaudeix amb fermesa. — Hava.

Paris, 27. — Cambra dels diputats. — Continua la discussió de les interpellacions formulades sobre política general.

El diputat radical, senyor Briet, interpel·la el Govern a propòsit de les sancions que cal dictar contra l'ex-kaiser i els autors de les malifetes comeses durant la guerra.

Recorda els articles del Tractat de Versalles que en parlen, i protesta contra les iniques sentències del Tribunal de Justícia de Leipzig. Els aliats — diu — havien de posar fi a aquestes sentències.

Pregunta al Govern si està disposat a jutjar l'ex-kaiser i els principals autors dels atropells comesos i si té el propòsit, en el cas que Alemanya es negui a lliurar-los, de recórrer a les sancions previstes. — Hava.

Els problemes de Tànger

Londres, 27. — El «Daily Telegraph», ocupant-se de la qüestió del contracte per als treballs del port de Tànger, que ha de quedar solucionada gairebé immediatament, diu que el problema de Tànger, en la seva totalitat, serà inevitablement el tema de converses molt properes entre el ministre de Negocis estrangers britànic, el de França i el ministre d'Estat espanyol.

Fins ara, les dificultats existents per a la reunió d'una Conferència que s'ocupi d'aquest assumpte no han vingut del costat britànic. — Hava.

Els responsables de la desfeta grega

Atenes, 27. — Segons els diaris, el príncep Andreu, detingut a Corfú, sembla que ha incorregut en greus responsabilitats en la derrota soferta per les tropes gregues al riu Sangharios.

Els oficials venizelistes han estat reintegrats, en llur totalitat, al servei actiu. — Hava.

Atenes, 27. — El Comitè revolucionari i el Govern hel·lènic han declarat estar disposats a perseguir severament tots els responsables de la catàstrofe nacional.

Per ordre del Comitè i del Govern ha estat detingut l'ex-President del Consell senyor Calogeropoulos.

El príncep Andreu, que fou detingut a Corfú, ha arribat ja a aquesta capital. — Hava.

Els socialistes búlgars

Sofia, 27. — El Congrés del partit socialista búlgar ha donat per finits els seus treballs.

Abans de clausurar-los s'aprovà una resolució d'adhesió a la segona internacional. — Hava.

Les eleccions de Suïsa

Berna, 27. — Les eleccions generals per al Consell nacional i el Consell d'Estat seran diumenge.

La lluita promet ser molt enverinada entre els partits socialista, burges i comunista. — Hava.

NOTES BREUS

Londres, 27. — Comuniquen de Simla que ha millorat la situació interior de l'Índia. — Hava.

Tànger, 27. — El senyor Mohamed Fazl, delegat del Soldà a Tànger, ha arribat avui procedent de França, per via d'Espanya. — Hava.

Excursionisme

L'Agrupació Excursionista Catalunya té organitzats, per al vinent diumenge, les següents excursions:

A Palautordera, poble del Montseny, La Costa i Palautordera. Sortida, per l'estació de França, a les 5:15.

A Sant Llorenç del Munt, amb l'objecte d'explorar la Cova Simanya (inscripció limitada). Sortida, pels Ferrocarrils de Catalunya.

Excursió familiar a Caldes de Montbui, Sant Feliu de Codines i Sant Miquel del Fai. Sortida, per l'estació del Nord, a les 5:30.

El Grup Excursionista Els Seg-

dors, de l'Orto de Sans, farà el vinent diumenge una excursió al Montseny, sota el següent itinerari:

Arbúcies, Feixa Llarga, Coll de Tè, Pla de l'Espinal, Font del Briansó, Cim de les Agudes, Turó de l'Home, Campins i Sant Celoni.

El Centre Excursionista Rodamon farà demà, diumenge, una excursió a Montserrat, sota l'itinerari que segueix: Martorell, Esparraguera, Collbató, can Jorba, Pas del Príncep, la Roca Foradada, Sant Geroni, Santa Cicià i Montistol.

El Grup Excursionista Marathón efectuarà demà, diumenge, una excursió de migdia junt amb la Secció Feminal, a Sant Feliu, fonts d'En Pà, rellada, de la Salut i d'En Marc, Santa Creu d'Olorde, Can Castells i retorn per Les Planes.

L'Agrupació d'Alumnes i Ex-alumnes de l'Escola Municipal d'Arts del Districte VIII, efectuarà demà una excursió de Cornellà a Sant Boi i Sant Ramon, Sortida pel Baixador del Passeig de Gràcia, a les 6:10 del matí. Retorn al migdia pel mateix lloc.

L'Agrupació Excursionista «Júpiter» realitzarà demà una excursió a Breda, Riells, Santa Fe i Gualba. Sortida a les 5:40, estació M. S. A.

El Centre Excursionista Montseny efectuarà demà una excursió a Gavà, Bages, Torrelles, Torrelles, església vella de Cervelló i Cervelló.

Sortida pel baixador del Passeig de Gràcia en el tren de les 5:35.

La Universitat

El director general de l'Institut geogràfic, d'acord amb la proposta del negociat d'astronomia, ha nomenat al doctor Eduard Alcobé encarregat de la inspecció de l'observatori meteorològic de la Universitat de Barcelona.

—El president de la Junta local de Vilamitjana ha ofert al rector per a donar-li compte del mal estat en que es troba l'ensenyament en aquell poble a causa d'estar malalt el mestre.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a set.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura.

— Segon pis de la Universitat.

a onze de la vetlla.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artístic i Arqueològic de Barcelona.

— Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol.—Plaça Real, número 10.

—Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a ment també es pot visitar els dies festius.

—Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis del a tarda, els diumenges.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocol: Notariat, 4.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda.

Els diumenges, de 11 a 1 del matí.

Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 2.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dissabte, 28 d'octubre de 1922.

Una carta històrica

L'actitud d'En Cambó al Ministeri Maura

MADRID, 3 de febrero de 1922. — Excelentísimo señor don Antonio Maura Montaner. — Mi querido presidente: Transcurrieron bastantes semanas, desde la constitución de este Gobierno hasta el momento en que vi surgir, en el pensamiento de usted y de varios ministros, la idea de que la ocupación permanente de los territorios que dominan la bahía de Alhucemas podía y debía ser el coronamiento de la campaña militar que fué el más urgente y principal cometido que el Rey y el País nos confiaron en agosto.

A usted particularmente y a los demás ministros en varias reuniones del Consejo, he manifestado constantemente la profunda preocupación y el hondo pesimismo que produce en mi espíritu la empresa de Marruecos, que estimo superior a las fuerzas de España. Ello, no obstante, he participado, sin duda ni vacilación alguna, en la acción que el Gobierno ha realizado hasta ahora para salvar el honor de las armas y el prestigio exterior de España, tan gravemente comprometida con el desastre de julio. Pero, cuantas veces se ha tratado en Consejo de ministros de extender por la fuerza de las armas el campo de nuestra acción en Marruecos, y, de un modo especial, de ocupar por la fuerza de las armas los territorios que dominan la bahía de Alhucemas, he formulado expresas y terminantes reservas, en el sentido de que los acuerdos que se han tomado de encargar al alto comisario que estudiara y expusiera un plan para realizar esta operación, no implicaban el acuerdo de realizarla.

Pero en el Consejo de ayer se leyeron por usted unas notas, que obtuvieron el asentimiento de los demás ministros, en las que se consagra el acuerdo de que la ocupación permanente de los territorios que dominan la bahía de Alhucemas es el final objetivo político-militar de esta campaña.

Y este acuerdo del Consejo de ministros me plantea a mi el más doloroso conflicto de conciencia que se me haya jamás planteado. De una parte, la conciencia me dice que yo no puedo asociar mi voto y mi responsabilidad a una empresa que (respetando la sinceridad y el patriotismo de los juicios contrarios) una profunda convicción me dice que ha de ser de funestas consecuencias para España. Y, de otra parte, no se me oculta que el provocar en estos momentos y por este motivo, una crisis ministerial, es producir un estrago de incalculables consecuencias.

No creo, mi querido presidente, que si aceptara usted que la divergencia surgida quedara zanjada con mi salida del Gobierno, ello sería lo mejor, pues la unidad de criterio en punto tan fundamental como el que nos separa, compensaría muy sobradamente el quebranto que al Gobierno pueda producir mi salida. Si aceptara usted esta solución, yo le ofrezco igualmente prestar a mi sucesor todo el concurso que de mi requiera, tanto para la obra de reforma fiscal y elaboración del Presupuesto, como para el término de los trabajos de confección y promulgación del Arancel.

Si usted juzga que ello no es posible — yo respetaré su decisión aun reputándola equivocada —, yo le ruego me dé usted la fórmula que me permita continuar en el Gobierno sin asociar mi voto y mi responsabilidad al acuerdo de ocupar permanentemente por acción militar (si, como es más probable, no puede obtenerse por acción política) los territorios que dominan la bahía de Alhucemas.

Yo abrigué, abrigó un, la esperanza de que cuando el Gobierno examine concretamente la operación, y pese sus dificultades y los sacrificios que implica y los riesgos que plantea, el Gobierno actual desistirá de realizarla. Creo también que su estudio y planteamiento es posible que exijan mayor plazo del que necesita el Gobierno para cumplir el cometido para el cual mi personal concurso puede ser de una mayor utilidad. Si ante estas eventualidades cree usted que yo puedo y debo continuar en el Gobierno manteniendo como mantengo, mi criterio, resueltamente contrario a la empresa guerrera de Alhucemas, yo permaneceré en mi puesto hasta que mi sustitución pueda efectuarse sin las dificultades actuales, o hasta el momento en que el Gobierno, examinado y aprobado el plan que le someta el Alto Comisario, entienda que su deber le impone emprender la operación militar de Alhucemas: en este momento, me sería absolutamente imposible continuar un momento más en el Gobierno.

Usted, que sabe cuánto pesan en mi ánimo sus juicios, y con qué satisfacción colaboro a su obra, comprenderá con cuánta pena le causo la contrariedad que se habrán de producirle estas líneas; pero me enseñó que el primer deber de los hombres públicos es ser fieles a los dictados de la conciencia.

Mande a su afectísimo amigo que estrecha su mano.

F. CAMBÓ

Les Idees i les Imatges

EL FONS OBSCUR I LA FORMA CLARA

... Una obra poètica de fons obscur, necessita, reclama, exigeix més que cap altra — és per ella, generalment, qüestió de vida o mort estètica — una forma en extrem clara i radiant.

JOSEP MARIA JUNOY

Generalitat

A TELEGRÀFS REFUSEN ELS QUE SON REDACTATS EN CATALA

A les oficines de telègrafs tornen a negar-se a admetre telegrams redactats en català.

Darrerament, amb motiu de la mort del diputat senyor Camprubí es negaren a cursar-ne dos tramesos pel President de la Mancomunitat i el de la Diputació donant el pesam a la família, i que calgué traduir al castellà.

LA SUSPENSIÓ D'UN TREN

Una comissió formada per veïns de Terrassa, Sabadell, Sardanyola, Ripoll i Montcada ha visitat al president de la Diputació per a preparar-li s'interessi perquè la Companyia del Nord torni endarrera de la seva disposició relativa a la suspensió del tren que surt a primera hora del matí de Terrassa.

La comissió ha fet veure al president els perjudicis que la tal disposició causarà al públic.

El senyor Vallès i Pujals ha promès interessar-se per la seva part en pro de la petició dels visitants.

DESPTX DE LES SECCIONS EN LA REUNIO DEL CONSELL PERMANENT DELS DIES 25 I 26 D'OCTUBRE

Carreteres, camins i ponts

Continuació dels treballs en les obres que es realitzen per administració. Aprovació del projecte de les obres de defensa del fonament del pont sobre la riera Riusec en el quilòmetre 1 de la carretera de la de Montcada a Terrassa a Sant Cugat del Vallès, per Sardanyola.

Aprovació del projecte reformat del camí en construcció de Montmany a Figaró.

Aprovació del reformat de preus del projecte de carretera d'Aiguamúrcia a Pontons, tros primer.

Cultura

Aprovació de les Bases d'un Concurs per a la concessió de Biblioteques Populares.

Beneficència i Sanitat

Aprovació del projecte de modificació de la distribució interior de la Casa de Misericòrdia de Girona.

Aprovació del projecte de tres pavellons i annexos destinats a Escoles, emplaçats als jardins de la Casa de Misericòrdia de Tarragona.

Aprovació de les normes de funcionament del Sanatori construït per la Casa de Caritat de Barcelona, a Horta.

Tràmit de diversos expedients per a la reclusió de delinqüents pobres.

Telefons

Nomenament d'oficials administratius de la Secció de Telefons, en mèrits de les oposicions verificades a l'efecte, a favor de don Francesc Ponsoda i Bordon, don Josep Castells i Vall-llobera, i don Joan Joan Nolla i Pujol.

Agricultura

Concessió d'un curset de vuit lliçons sobre conreu de la vinya, arbres fruiters, terra camps, avicultura i enologia que se celebrarà a la població de Torredembarra.

Concessió al Sindicat Agrícola de Cassà de la Selva, d'un curset de vuit lliçons sobre conreu de terra camps, ramaderia, acció social agrària i indústries lleteres.

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Exempció de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat per a realitzar les obres de construcció i reparació de l'empedrat de la carretera que travessa el terme municipal.

Exempció de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament de Berga per a concertar amb l'entitat bancària Suc. de E. Arnús l'emissió d'un emprèstit municipal.

Informe en l'expedient relatiu a la

U N O B L I T

QUAN construïren la nova estació del tren, al meu poble, s'oblidaren de fer-hi l'escala. L'edifici estava ja acabat i a algú se li va ocórrer demanar per on es pujava a dalt. Llavors s'adonaren de l'oblit i engiponaren una escala dreta i esquifida, en un recó de la sala del telègraf.

Cosa semblant ha esdevingut a León, on hi ha una Granja o Estación de Agricultura general en la qual tingueren, també, un petit oblit: es descuidaren de fer la Granja. És l'única cosa que hi falta. En totes les altres coses pensaren, i, sobretot, en la mina, que és completa. Des de l'any 1910 es llegeix en el presupost de l'Estat: «Un ingeniero-director, un ingeniero-ayudante, un maestro-mecánico, un capataz de cultivos, un mozo de Laboratorio, un guarda». Aquestes places, els sous de les quals pugen a divuit mil pessetes, es cobren amb persones de carn i ossos, amb noms i cognoms. I pensant, segurament, que amb aquell personal no n'hi hauria prou, hi afegiren, encara «un temporero».

Tot aquest personal fa més de deu anys que està esperant que es construïxi la Granja on poder prestar llurs serveis.

Si aneu a aquella població, qualsevol vos explicarà l'extrem pla història d'aquella Granja fantasma. L'any 1910 l'Estat acordà la seva creació, mitjançant que la Diputació cedís els terrenys necessaris, i totseguit es nomenà el personal. La Diputació complí el seu compromís, gastant-s'hi una vintena de milers de duros, es féu el projecte i començaren els estudis i els informes. El primer informant, que era l'enginyer-director de l'Estació no trobà bé els terrenys... i d'aquí ja no s'ha passat. Campanyes, reclamacions, promeses... de tot hi ha hagut. Però la Granja no es construeix, i, per tant, no funciona, mentre tot el personal va esperant — assegut! — i cobrant el sou.

Quan jo era noi, havia vist una comèdia en la qual s'hi representava un bordegàs gandul del qual a casa seva no en podien fer res. Començava estudis i totseguit havia de deixar-los; anava provant oficis i no en seguia cap. L'un no li provava, l'altre no li agradava, pel de més enllà no hi sentia vocació... A l'últim, un dia el seu pare l'agafà i l'obligà a què decidís d'una vegada l'ofici que volia fer. El xicot respongué, tot seriós: «Vull ser cucurulla, dels que van a la processó del Dijous Sant».

El noi havia trobat que l'ofici ideal era aquell, perquè només hauria de treballar un dia l'any. Avui ja no faria cap illusió l'ofici de cucurulla; trobaria que encara ha de treballar massa. Avui voldria ser empleat de la Granja de León. O de qualsevol altre de les institucions semblants que té l'Estat espanyol.

J. VALLES I PUJALS.

petició formulada per l'Alcaldia de Montserrat de què es requereixi d'inhinició el Jutjat Municipal de la dita localitat perquè deixi d'entendre en la demanda de judici verbal instat per don Pere Lluna en representació de la Cooperativa Obrera, contra la citada Alcaldia.

Anunci de concurs per a la designació dels Facultatius que en concepte de propietari i suplent han de formar part de la Comissió Mixta de Reclutament durant l'any 1923.

Arribada del nou governador

Ahí al matí, amb l'express de Madrid, va arribar amb deu minuts de retard, vingué el nou governador civil general Ardanaz, acompanyat de la seva esposa.

A Sant Vicens va anar a esperar-lo el seu nebot Albert, capità de cavalleria, i al baixador del passeig de Gràcia, el governador interí, senyor Alvarez Vega.

A l'estació de França, on baixà el general Ardanaz, l'esperaven el senyor Vallès i Pujals, en nom de la Mancomunitat i de la Diputació; l'alcaldé senyor marqués d'Alfella; el senyor Bisbe doctor Guillaumet; el capità general senyor marqués d'Estella; el rector de la Universitat senyor marqués de Carulla; el governador militar senyor Aguado, els generals senyors Gil i Gil, Pereira, Madrid, Castellfort i López Ochoa, representants d'entitats econòmiques, nombrosos caps i oficials dels cossos de la Guàrdia civil i de Seguretat, i els comissaris i inspectors de Vigilància.

Després de saludar les autoritats, el general Ardanaz pujà a l'automòbil, dirigint-se al Palau del Govern civil. A l'antecala l'esperava el personal, presidit pel secretari.

Seguidament, al despatx de la Secretaria particular, el nou governador va rebre els periodistes, als quals manifestà:

—Tinc una gran complaença en sa-

ludar la premsa de Barcelona a la meua arribada.

He acceptat aquest càrrec per disciplina, perquè entenc que cap ciutadà no pot ni s'ha de sotstreure al compliment dels seus deures.

Encara que no tinc una gran experiència de ço que suposa exercir un càrrec civil com el que vinc a ocupar, no obstant n'he exercit un altre de semblant, o sigui el de comandant general de Melilla, càrrec que al mateix temps que militar, té també atribucions que s'assimilen a les de governador civil de la península.

No puc prometre res ni puc exposar cap programa respecte d'actuació que desenrotllaré com a governador, puix em limitaré a complir les instruccions rebudes i que rebí del Govern, adequades a les circumstàncies.

Procuraré aplicar els procediments menys violents possibles i actuaré dintre de la llei en les extralimitacions que puguin produir-se mentre exercint el càrrec.

Vinc disposat a complir la missió del Govern amb el major interès, amb veritable fe i bona voluntat.

Ha acabat oferint-se a la premsa i sol·licitant la seva col·laboració per tot allò que pogués beneficiar la ciutat. Després, el general Ardanaz ha rebut l'alt personal del Govern civil i del Cos de Vigilància.

Al migdia, el nou governador, sortí per a complimentar les autoritats.

L'Autonomia Universitària

Assemblea

Demà, a dos quarts d'onze del matí, tindrà lloc al Paraninfo de la Universitat, l'Assemblea Universitària convocada per a tractar de les qüestions referents a l'Autonomia Universitària. A la qual Assemblea podran assistir-hi tots els catedràtics, professors auxiliars i doctors matriculats que formen part del Claustre extraordinari.

De Nàpols a Roma

La ressenya interessantíssima que publica el *Corriere della Sera*, Milà, relatant la grandiosa manifestació de Nàpols, recull aquestes paraules de Mussolini en arengar els feixistes qui assistiren al Congrés:

«Principi, triari!, camions ners de Napoli e di tutta Italia! Oggi, senza colpo ferire, abbiamo conquistato l'ardente, vibrante anima di Napoli, l'anima ardente di tutto il Mezzogiorno d'Italia. La dimostrazione è fine a se stessa e non può tramutarsi in una battaglia; ma vi dico con tutta la solennità che il momento impone — si tratta ormai di giorni e forse di ore — o ci danno il Governo o lo prendremo calando su Roma. (Applausi fragorosi generali: — A Roma! — A Roma! — A Roma! A Roma! sventolio dei gagliardetti.)

«E' necessario, per l'azione che dovrà essere simultanea e che dovrà in ogni parte d'Italia prendere per la gola la miserabile classe politica dominante, che voi riguadagniate sollecitamente le vostre sedi. Vi dico e vi assicuro e vi giuro che gli ordini, se sarà necessario, verranno. (Applausi altissimi.)

«E ora, rompendo le righe, recatevi sotto le finestre del comando del Corpo d'Armata a fare una dimostrazione di simpatia all'Esercito. Viva l'esercito! Viva el fascismo! Viva l'Italia!»

I afegeix el *Corriere della Sera*:

«Il discorso di Mussolini produce profonda impressione. Dopo un minuto di sospensione, l'applauso si propaga e dura qualche minuto.»

Aquests aplaudiments de Nàpols han repercutit a Roma i han ocasionat la caiguda del Ministeri Facta. Diuen els primers telegrams rebuts a Barcelona que els feixistes han reduït lurs exigències i han arribat a una intel·ligència amb Giolitti i Orlando per a constituir un nou Govern. Altres telegrams, però, atribueixen al secretari del Feix la declaració que la crisi no pot tenir altra solució que un Ministeri Mussolini. Sembla, realment, que, si el Feix ha de governar de fet, el més lògic fóra que tingués la responsabilitat absoluta i directa del Poder.

El discurs pronunciat suara per Mussolini al Congrés feixista de Nàpols, que ha volgut ésser un programa de govern, i els aplaudiments i aclamacions entusiastes amb els quals fou rebut per l'auditori, indiquen ben clarament quin és l'estat d'esperit d'aquesta força formidable que ha aparegut i s'ha desenrotllat rapidíssimament a Itàlia.

Després d'enumerar el programa immediat ja conegut del feixisme en política interior i en política internacional: dissolució de la Cambra, reforma electoral, noves eleccions, reorganització de les finances i retenció de la zona d'Àlmat, Mussolini digué que havien demanat, ultra la Comissaria d'Emigració, les carteres d'Estat, Guerra, Marina, Treball i Obres Públiques, remarcant que ningú no trobaria excessives aquestes demandes. I afegí:

«Che cosa si è risposto? Nulla: peggio ancora, si è risposto in modo ridicolo. Malgrado tutto, nessuno degli uomini politici ha saputo varcare le soglie di Montecitorio per vedere il problema del Paese. Si è fatto un computo meschino delle nostre forze, si è parlato di ministri sneza portafoglio, come se questi, dopo le prove ancora più o meno miserevoli della guerra, non fossero il colmo di ogni umana e politica assurdità; si è parlato di sottoportafogli... Ma tutto è irrisorio. Noi fascisti non intendiamo di andare al Governo per la porta di servizio. Noi fascisti non intendiamo di vendere la nostra fierissima primogenitura ideale per un miserevole piatto di lenticchie ministeriali (grandi applausi), poiché noi abbiamo la visione che si può chiamare storica del problema, di fronte all'altra visione che si può chiamare politica e parlamentare. Non si tratta di combinare ancora un governo purché sia, più o meno vitale; si tratta di immettere nello Stato liberale che ha assolto i suoi compiti, che sono stati grandiosi e che noi non dimentichiamo, tutte le forze delle nuove generazioni italiane che sono uscite dalla guerra e dalla vittoria. Questo è essenziale ai fini dello Stato non solo, ma ai fini della storia e della Nazione.»

Mussolini no amaga pas el seu menyspreu per la democràcia i el seu culte per la força. Créu que al segle XX no poden ésser aplicats els mateixos principis que informaren les organitzacions polítiques del segle XIX. Accepta la monarquia de Savoia mentre segueixi identificada amb el poble. I proclama la fe en la Pàtria i la sobirania de l'esperit.

Dos dies abans, Giolitti havia pronunciat un altre discurs a Cuero. Al·ludint al feixisme, insistí en la necessitat que aquesta nova força política entrés pels camins de la legalitat. Giolitti, però, no mostrà preocupar-se massa de la situació política d'Itàlia. Parlà especialment de la crítica situació econòmica i financiera del seu país, agreujada enormement per la ràpida depreciació de la lira.

Si Giolitti i Mussolini formen govern junts, difícilment s'entendran. L'ur visió de la realitat és divergent. Es trobarien al Ministeri parlant dos llenguatges distints, per a entendre els quals no trobarien interpret.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Polítiques

LA JOVENTUT SOCIALISTA

Demà, a les cinc de la tarda, tindrà lloc al Centre Obrer del carrer de Sant Simplicio, 6, principal, la darrera conferència organitzada per la Joventut Socialista durant aquest mes. En Josep Hugué desenrotllarà el tema: «Socialisme i anarquisme».

Musicals

Demà, diumenge, 29, l'Orfeó Schola Cantorum de Gràcia, que dirigeix el mestre Isidre Molas, donarà un concert a la Lliga Nacionalista de Santa Coloma de Gramanet, executant-se entre altres composicions, «Les flors de maig», i «Els pescadors», d'En Clavé; «Les fulles seques», «La Mar-

sellesa», i «El rossinyol», d'En Morera; «Cançó dels infants», i la «Galindaina», d'En Molas.

La segona part del programa hom la confia als coneguts artistes Joan d'Airellor (violí primer), Josep Solsona (violí segon), i Bernat Butinyà (violoncel), els quals executaran el tríu número 1 en fa major, de P. Cremona.

Heu's aquí el programa del concert que l'eminent violoncellista hongarès Judith Bokor, degudament secundada pel pianista N. Alexandre Villalla, donarà demà, diumenge, a les cinc en punt de la tarda a l'Associació Intima de Concerts:

Primera part: Ariosti, «Sonata», i Bach, «Suite en sol».

Segona part: Rachmaninow, «Sonata op. 19».

Tercera part: Gluck, «Melodia»; Van Joens, «Scherzo»; Glazonnow, «Chant di Ministrei»; i Tchaikowsky, «Variacions».

Questions socials

ELS LITOGRAFES

Els patrons litògrafs han contestat al president del Sindicat de les Arts Gràfiques, rebutjant les peticions d'augment de jornal i oferint, en canvi, una setmana de gratificació al cap de l'any.

L'ACTIVITAT D'EL RADIUM

La Federació Tèxtil de Catalunya ens prega la inserció del següent document que ha estat remès per la dita entitat al governador civil.

«Tinc l'honor de posar a coneixement de V. E., que hem rebut del Sindicat de Contramestres «El Radium», la comunicació que en còpia va unida també amb la circular que l'esmentat Sindicat ha repartit a totes les fàbriques d'aquesta Federació.

Com que l'activitat adoptada per «El Radium» pot ésser originària d'un conflicte, ens veiem obligats a exposar a V. E. tot el que a aquest assumpte es refereix.

En començar aquest any foren fetes pels individus de l'esmentat Sindicat, determinades peticions que no pogueren ésser acceptades pels patrons, puix no ho consentia l'estat de la indústria tèxtil. Aquesta negativa va determinar malestar i conflictes a la majoria de les fàbriques de l'anomenat Pla de Barcelona, i tingué necessitat d'intervenir-hi l'autoritat governativa convocant al seu despatx una Comissió Mixta de fabricants i contramestres que portaven la representació d'aquesta Federació i «El Radium», i en aquella Comissió arribaren a un acord totes dues representacions, fiant una acta que autoritzà el governador amb data 2 de juny, adquirint aquell document, en virtut d'aquesta autorització, el caràcter d'un Laude.

En aquest Laude s'establí, entre altres coses, que en el termini de tres mesos es redactaria i aprovaria per ambdues representacions, el Reglament de Treball de patadors, contramestres i ajudants de les fàbriques de teixits del pla de Barcelona, i amb el fi de no entretenir la seva aprovació, en aquells punts en què no s'arribés a un acord, es sotmetria a la decisió arbitral del governador.

Es de fer constar que ja a última de l'any passat, i en un document autoritzat pel delegat del Ministeri del Treball, es convingué entre totes dues representacions aprovar un Reglament de Treball per l'esmentat personal, i no havent-se complert pel «Radium», es tornà a establir aquesta aprovació en el Laude de 2 de juny.

Després d'aquest Laude, començaren els treballs de la Comissió Mixta «Federació-Radium» per a estudiar i discutir el Reglament de Treball formulat per la Federació, i després d'una tasca intensa i constant, es pogué arribar a l'aprovació de la majoria de l'articulat en la Comissió Mixta, i a la determinació dels punts que s'haurien de sotmetre a la decisió arbitral del governador, després que per les respectives Associacions s'hagués aprovat el treball dut a terme per la Comissió Mixta.

Aquesta Federació aprovà aquell treball amb algunes petites modificacions, i, en tractar de sotmetre-les a la Comissió Mixta, va rebre d'«El Radium» el document que s'acompanya.

El fonament al·legat en el document d'«El Radium», no pot ésser més improcedent, puix quan es reüní la Comissió Mixta al Govern civil, la Federació ja es regia pels mateixos Estatuts que es regien avui dia, i si aleshores no protestaren de cap dels seus articles i acceptaren la discussió amb els representants d'aquesta Federació i firmaren conjuntament amb

El terrorisme a Barcelona

ELS DEL SINDICAT UNIO

«El Diluvio», diu que l'ha visitat una comissió d'obres en nom de la Federació Local de Sindicats Unics de Barcelona, pregant l'inseriment d'un escrit en el qual, després de manifestar que els elements del sindicalisme estan preparant la legalització de lurs organismes d'acord amb la llei d'Associacions i els reglaments que tenen aprovats pels diversos governadors que hi ha hagut en aquesta capital, fan vots perquè la pau de la ciutat no sia pertorbada per ningú.

TREBALLS DEL JUTJAT

El fiscal En Didac Medina demanà el sumari amb motiu de l'atemptat frustrat al senyor Martínez Anido, que instrueix el jutjat de Llotja.

Segons sembla, el fiscal téu un detingut examen del sumari, que retornà després, a les nou de la nit, al jutge instructor, senyor Carrizo Hevia.

Al jutjat hi ha la motocicleta que fou robada al carrer de Fernando, la qual ahir fou reconeguda pels perits enginyers senyors Martínez, Molí i Rexach Sibils, els quals, segons dictamen emés, han dit que l'esmentada moto funciona perfectament.

Al raid hi ha enganxada, gairebé invisible, una placa que diu: «Automóvil Saló, Paz, 33, Valencia».

Després la moto fou desmuntada i dipositada a l'Arxiu del Jutjat.

Declararen diversos testimonis, entre ells la senyoreta Josepa Aracil, dependenta de la casa Giró, on pertany la factura que fou trobada a les butxaques del Josep Claramonte referent a la compra d'un rallotge.

Sembla que cap dels testimonis han aportat al sumari cap dada interessant.

A les quatre de la tarda es constituí a la Presó Celular el jutge senyor Carrizo, el fiscal senyor Medina

i els oficials senyors Bros i Juandó (don Agustí), per a ampliar les declaracions dels detinguts incommunicats.

Com a resultat d'això, el jutge senyor Carrizo decretà la llibertat de tres d'ells: Joan Manén Pesas, Guillem Martí Taxer i Vicens Soler Juan, per no comprovar-se l'ur responsabilitat en la fet que es persegueix.

A més a més ha decretat el processament i la presó sense assenyalament de fiança, contra l'altre detingut incommunicat Genar Tejedor Delgado, havent-li aixecat la incommunicació que sofria.

DE L'ASSALT DEL TREN

Com es deia, a Baracaldo ha estat detingut per la guàrdia civil un dels principals autors de l'assalt i robatori al tren del Poble Nou, el dia primer de setembre.

El detingut que usava el nom de Juli Garcia Canto i que dula la documentació completa amb aquest nom, confessà nomenar-se Antoni Jiménez Martínez, de 30 anys, i ingressà immediatament, rigorosament incommunicat a la presó de Bilbao.

La detenció tingué lloc el dimecres i immediatament el jutge degà de Bilbao la va comunicar per telègraf al d'aquesta capital, senyor Amat, i aquest al jutge de la Barceloneta, que és qui instrueix el sumari.

El senyor Reynoso telegrafà, següentment a la Direcció General de Presons, interessant la prompta conducció a Barcelona del detingut i el jutge degà de Bilbao, perquè es comunicu a Antoni Jiménez l'autor de processament i presó, dictat contra ell i que se li prengui declaració.

A conseqüència d'aquesta detenció, que es considera important, és probable que el sumari prengui nova direcció que porti a descobrir el restant dels autors.

Teatre Liric Català

Corresponent a l'atent prec de nombrosos admiradors del Liric Català que no poden assistir a les funcions de dia festiu a la tarda i a empleats del comerç que, residint fora de la capital, no els és possible assistir a les funcions de nit, l'empresa del Tivoli ha disposat que avui, diàssabte, a la tarda, cantin «Don Joan de Serrallonga» els artistes senyor Emili Sagi-Barba, senyora Josefina Bugata i el senyor Emili Vendrell. Al vespre seran encarregats d'executar els protagonistes de la dita obra senyors Callao i senyors Masanés i Quer. Diumenge, tarda, aniran a càrrec dels tres primers i a la nit, amb la senyora Callao i el senyor Quer, cantarà per primera vegada el personatge de Don Joan el celebrat bariton Alexandre Nolla.

L'acte de l'Ateneu Democràcia

Havent-se cobert el nombre de places, que és el que permet la cabuda de la sala d'actes de l'Ateneu Democràcia, ha quedat tancada la llista d'inscripcions al lunch d'homenatge a N. Alexandre Bulart i Rialp. L'acte tindrà lloc demà, a les cinc de la tarda. Com a deferència a l'homenatge, l'Associació Choral Internacional cantarà durant la festa llires composicions d'autors catalans i els nacionalistes de la part alta del districte sisè, on el senyor Bulart té moltes simpaties, li faran remesa d'un pergami i d'un delicat present, com a recordatori de l'homenatge.

La campanya del Marroc

CANVI DE VAPOR

La tercera bateria del primer regiment d'artilleria de muntanya i la companyia de muntanya de la quarta comandància de tropes d'Intendència que demà han de sortir de Guita cap a Barcelona, embarcaran en el vapor «Marqués de Campo».

Govern civil

POLÍCTES

Demà arribarà Adolf de Miguel, Comissari de serveis especial a Madrid, per a encarregar-se de la Inspecció general de la Policia de Barcelona, en substitució del senyor Alberico, qui l'exercia interinament.

Hom diu que aviat vindrà el senyor Mazzantini, qui és el comissari general de la policia espanyola.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

VISITA REGIA

Madrid, 28, 12'30 matinalada. La Reina Donya Victòria ha estat aquest matí a l'Hospital de Sant Josep i Santa Adela.

UN HOMENATGE

L'homenatge al senyor Aura Boronat amb motiu de complir els 50 anys de representació parlamentària, és probable que s'ajorni fins al dia 10 del vinent mes de novembre.

BANQUET

En honor del president del Consell, s'ha celebrat aquesta tarda un àpat a casa dels senyors de López Robert (don Maurici).

Han assistit al banquet, el ministre d'Estat, el duc de Miranda, primer oficial de la secretaria particular de S. M., el diplomàtic senyor Aguirre de Carcer, el fill del ministre d'Estat, senyor Fernandez Mendoza i els marquesos de Valdeiglesias.

SUBVENCIO

S'ha concedit una subvenció de 500 pessetes a l'Escola de reforma de menors Asil de Sant Josep, de Tarragona.

ESTADISTICA D'ATEMPTATS

Durant els cinc darrers anys, d'ençà del primer de gener de 1917, s'han comès 1.756 atemptats de caràcter social, que es descomponen en la següent forma:

En 1917: 80.
En 1918: 157.
En 1919: 326.
En 1920: 757.
En 1921: 436.

A Barcelona han resultat 255 morts, 753 ferits i 355 il·lesos.

A Bilbao, 24 morts, 145 ferits i 68 il·lesos.

A Saragossa, 23 morts, 51 ferits i 18 il·lesos.

A València, 57 morts, 120 ferits i 28 il·lesos.

A Madrid, 8 morts, 62 ferits i 61 il·lesos.

A Sevilla, 12 morts, 42 ferits i 31 il·lesos.

Entre l'últim trimestre del passat any 1921 i el primer de l'actual 1922, es nota una disminució d'atemptats a Barcelona, un augment escàs a València, Madrid i Sevilla, següent estacionària la criminalitat social a Saragossa, i puja d'una manera alarmant a Bilbao.

LA RENDA DE TABACS

Una Relat ordre de Finances, del 13 de l'actual, aprova la liquidació de la renda de tabacs corresponent a l'exercici de 1915, previs els informes favorables de la Intervenció general i del Consell d'Estat en ple.

Els productes de l'esmentat any sumaren 151.195.184'55 pessetes.

Els líquids sense recarrecs sumaren 135.341.478'77 pessetes.

La comissió per a la Companyia Arrendatària, fou de 6.765.573'94 pessetes.

La diferència entre aquesta quantitat i els beneficis líquids, més l'import dels recarrecs, suma 151.694.811'07 pessetes, que fou la participació per al Tresor.

DEFENSA DEL VESCOMTE DE EZA

El vescomte de Eza contesta, de l'Heraldo, estant, a les conclusions que han sortit en la premsa de la ponència entre l'expedient Picasso, estranyant-se que això pogués esdevenir-se abans de conèixer-les tota la comissió.

Si bé al seu temps aquesta donarà dictamen, prèvis les rèpliques necessàries dels altres vocals, convé al senyor vescomte de Eza contestar alguns dels càrrecs perquè l'opinió vagi formant judici.

El primer càrrec és que les forces de Melilla havien assolit el màxim d'elasticitat.

Això — diu — mai en el nostre temps no es digué al ministre de la Guerra pels generals qui haurien tingut l'obligació de manifestar-ho.

En les revistes hi havia a la Comandància general de Melilla, 25.700 homes, en lloc dels 19.000 de què ara es parla; i si és cert que podia haver-hi algunes baixes, també ho és que el ministre, en carta que al seu temps es publicà, erida l'atenció sobre que en alguna plaça hi havia prop de dos mil rebaixats sota diversos pretextos.

Per consegüent, ajustant-se a les xifres oficials en revista, es considera que hi havia tropes suficients.

Després de la desfeta és quan conegué el ministre una carta del coronel Morales al general Silvestre, en la qual es parla del llicenciament forçós en el tercer any i en la qual es diu que, si aleshores s'intentés d'avançar, caldria pensar si s'havia arribat al màxim de la elasticitat, fins que s'incorporés el contingent de la península, que ja s'instruïa, a Melilla.

La prova que no hi havia semblant màxim d'elasticitat és la lletra del general Berenguer, del 8 de juny, després de l'operació d'Abaran, en què es deia que la Comandància tenia totes les forces, tant indígenes com europees, que podia necessitar.

I, si així no hagués estat, és evident que el Govern no podia saber-ho sinó pel conducte de les autoritats militars de la zona, qui, raonant-ho, haurien hagut de justificar aquesta diferència d'efectius i dir perquè i com hauria fet falta reforçar-los; en Memòria documentada i amb tots els requisits deguts.

Segon càrrec. — El Govern no podia saber les posicions que estaven sense consolidar a Melilla. Això és cosa del comandament militar, i no fou el ministre d'aleshores qui inventà aquest sistema de posicions.

Mai no va fer-se aquell Govern la menor indicació sobre la consolidació d'aquestes posicions; i no prova que el general Silvestre, quan sortí vers Annual, deia que hi anava amb les forces de què disposava després de deixar-se assegurada tota la línia de ramadura.

Nega que hi hagués discrepància, ni dualitat, en els comandants, encara que podia haver-hi una noble emulació, i el Govern acudí a evitar el que podia haver d'imprecisió amb un Decret concedint al general Berenguer totes les facultats de general en cap.

Finalment hi ha el càrrec de falta de política d'atracció de l'indígena.

Contestant a això, diu el vescomte d'Eza:

«Allí la policia ha seguit la mateixa d'abans, de manera que en el nostre temps no hi hagué innovacions a les quals poguim atribuir-se ni èxits ni fracassos.

Però serà bo recordar que, deg de la nostra entrada en el poder, i sense que ens adjudiquem glòria, però sense que tampoc pugui imputar-se'ns participació en els fracassos, en les gestions locals que la policia va efectuar s'arriba, per una acció exclusiva d'atracció política, a la presa de Tafersit i a la de Mont Mauro, i la submissió de Beni-Said i a l'establiment de línies successives, i això es considera com èxit de la policia.

Si després hi hagué retrocés en aquesta acció i resultats negatius de la mateixa, certament no n'és responsable el Govern, el qual no exerceix la dita acció personalment prop de les càbiles, i no fou en aquest moment informat o advertit per qui competentment podria haver-ho fet, de canvi de procediments i de mitjans respecte de la dita acció política.

EL TEMPS

Nota de l'Observatori:

«La temperatura d'ahir fou de 23 graus a Múrcia, i la mínima de 2 a Orense, Zamora, Burgos i Segòvia.

A Madrid la màxima d'ahir fou de 13'4 i la mínima d'avui de 3'5.

Temps probable per a demà: tendència a empitjorar, temporal a Galícia i boira i lleugeres pluges a tot Espanya.

UNANIMITAT

L'acord del Consell Suprem de Guerra i Marina de demanar el suplicatori al Senat per al general Berenguer ha recaigut per unanimitat.

EXPLICACIO D'UNA VISITA

El senyor Sánchez Guerra ha declarat, aquesta nit, que el compliment a la Reina Victòria obelia únicament a un obligat deure de cortesia, que havien seguit tots els Presidents del Consell trobant-se fora el monarca.

MANIFESTACIONS A L'ESTRANGER

El Govern tenia, fa alguns dies, notícia que a Itàlia i a França s'havien celebrat algunes manifestacions d'elements avançats per a protestar de la política de repressió que se seguia a Barcelona.

EN CIURVA

El senyor Ciurva, en tenir notícia de la destitució dels generals Martínez

Anido i Arlegui, els dirigí telegrams molt afectuosos, principalment al primer, per considerar que la seva tasca havia estat molt patriòtica.

RECTIFICACIO

El ministre de Gràcia i Justícia, referint-se a la notícia, publicada per un diari de la nit i reproduïda per un altre del matí, a propòsit d'una denúncia formulada al jutjat de Pau contra un guàrdia de seguretat, ha dit que el judici que havia de celebrar-se al jutjat abans indicat fou suspès, com ho foren tots els assenyalats per a aquell dia, per urgents i inajornables ocupacions del jutge, però no perquè així ho hagués ordenat el Fiscal del Tribunal Suprem, com s'afirma.

El senyor Ordóñez ha assegurat que ni el fiscal ha tingut cap intervenció en aquest assumpte, ni al Jutjat s'ha rebut ordre de cap autoritat relacionada amb aquest assumpte. No té, per tant, cap fonament el que es diu en aquest sentit.

DE TETUAN

Tetuan. — El coronel Reparaz sortí ahir a la tarda en un vaixell de guerra cap a Melilla.

Regna tranquil·litat al sector de Terbumer. S'ha reforçat la guarnició en previsió d'esdeveniments, si bé per ara no són de temer, segons les notícies que es tenen.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

El comunicat de guerra d'aquesta nit diu:

«L'Alt Comissari participa a aquest Ministeri:

No ha passat res de nou durant la passada nit a les posicions que ahir s'ocuparen en territori de Melilla.

La comissió del Maghzen ha sortit aquest migdia cap a Buafora, on era sol·licitada per gent allí arribada, per a negociar amb ella, de Tafersit, Beni-Tusin i altres càbils.

La harca de Beni-Said, manada pel caid Amar-Ughen, ha arribat fins a Sidi-Messud, apoderant-se de cinc canons de l'enemic. La breu felicitada pre tan brillant èxit.

Ahir, a més a més del canó pres a Tayudait, n'hi hagué en un altre completament trosejat pel foc de la nostra artilleria.

Aquest matí l'esquadra ha batut amb l'artilleria de l'Alfonso XIII la posició de Sidi-Oris i el seu pòblat, amb excel·lent resultat, aconseguint fer caure l'artilleria mora, que només fou quatre dispar, sense que, en retirar-se els vaixells, desapareixin, com tenien per costum, indicant això possibles avaries.

També es bateren dos canons emplaçats a l'Oest de la desembocadura de Tafquir, els quals hostilitzaren ahir al «Dedalo», aconseguint poder desmuntar-ne un, i al costat quedaren dos moros estesos, i bolcar l'altre.

En aquest moment el «Dedalo» deixa anar el dirigible, tirant bombes sobre el pòblat de Sidi-Oris.

He ordenat que els vaixells es retirin a Melilla en espera d'ordres.

En territoris de Ceuta, Tetuan i Larraix, sense novetat.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Els moros hostilitzaren debilitat la nova posició de Tayudait i Nador de Beni-Ullich, i amb alguna major intensitat la d'Ualan.

Les noves posicions s'aviuallaren a l'aiguada de Nador de Beni-Ullich.

A l'operació d'ahir, les nostres tropes han arribat a 11 quilòmetres de Annual i a 9 d'Igueriben, i hi han pres part exactament, 24.000 homes, en llur majoria indígenes.

Les despulles trobades a Tafersit són de la guarnició antiga del regiment de San Fernando.

Entre aquells ha estat reconegut el capità Lacy.

El polvorí està destruït, puix que, com ja es digué aleshores, el sargent d'artilleria, que era allí, va fer-lo volar abans d'abandonar la posició.

Els «gums» que han pres part en el combat d'avui, anaven manats per Ben Chali i el «Gato».

La posició de Buafora restà fortificada, i es pensava arribar fins a Tiza però s'ajorna fins a la matinalada del propi vinent dissabte.

Prop de l'aiguada de Tafersit es veleren coves defensives dels atacs aèris.

En una d'aquestes coves es trobà el cadàver d'una dona mora.

Els aeroplans aterren al camp provisional de Dar-Drius, per ordre del comandant Quindelan.

A la una de la tarda, la columna del coronel Moroto, pertanyent a l'esquadra, tenia ferits l'alferes Villalta, dos suboficials moros, un sargent, tres soldats de Melilla i alguns indígenes; en total, onze.

Les últimes notícies diuen que el replegament va fer-se sense novetat.

A l'ocupar la columna Ruiz Trillo la zona de Tafersit, els soldats descobriren despulles pertanyents al capità Lacy, del regiment de San Fernando.

Durant el bombardeig de Allan del Arbolado, un aparell Havilland pilotat per l'alferes Tiguza, i portant com a bombardier al sargent Garcia Calvo, va rebre una descàrrega de l'enemic resultant els tripulants lleument ferits de dues bales: l'un a la mà dreta i l'altre a la cuixa.

El sargent Garcia Calvo fou traslladat a l'hospital de sang de Batel, on fou curat.

A l'Havilland se li apreclaren onze dispar.

Un altre aparell Havilland, tripulat pel sargent de complement de Sanitat militar Marzós i l'observador capità don Carlos Pastor, tingué una avaria i prengué terra.

En Pastor sofri una lesió lleu a la mandíbula inferior.

Un aeroplà Bristol, tripulat per l'alferes don Lluís Angulo, retornà a Dar Drius després de bombardejar la línia enemiga, amb vint dispar a l'aeroplà, sense novetat.

Un altre Bristol, que pilotaba l'u.

Un altre Bristol, pilot pel senyor Sayado, resultà lleument avariada per un dispar enemic.

L'aviador hagué de descendir per a aparar, de moment, l'avaria, i pogué tornar a l'aeròdrom sense novetat.

DE CEUTA

Ceuta. — El comandant general senyor Vallejo i el general segon cap militar, acompanyats dels seus ajudants, visitaren la càbila d'Anghera. Foren rebuts pel caid Ben Ali, a qui acompanyaven els moros notables.

Els generals i el seu seguit foren obsequiats amb te i pastes; i els prodigaren grans manifestacions d'afecte i respecte a Espanya.

Els generals retornaren satisfets.

EXPLOSSIO

Aalcant. — A les set de la tarda, es sentí una formidable detonació vora a l'establiment residencial dels PP. Jesuïtes.

Com que els veïns asseguraren que la detonació s'havia produït a l'interior de l'edifici, la policia practicà un delinqüent reconeixement sense trobar cap senyal que pogués indicar-los l'origen de l'explosió.

Uns nens que jugaven entorn de l'edifici, han dit que poc després de l'explosió han vist correr dos homes.

Per precaució ha quedat vigilat l'edifici i els seus voltants.

La residència és molt visitada pels amics dels jesuïtes.

L'ASSEMBLEA DE FARMACEUTICS

Cádiz. — La sessió nocturna celebrada per l'Assemblea de farmaceutics, ha acabat a dos quarts d'una de la nit.

Després d'ampla discussió, s'ha acordat nomenar una ponència que estudi la forma en què ha de tributar la fabricació d'específics.

La segona sessió de l'Assemblea nacional de Farmaceutics ha acordat nomenar advocat de la Federació, a una personalitat política que defensi la classe del desempar en què es troba.

L'Ajuntament ha obsequiat amb un lunch els assembleistes.

A CALATAYUD

Saragossa. — Aquest matí, a primera hora, han sortit cap a Calatayud el governador civil, el president de l'Audiència, el rector de la Universitat i el cardenal i representants de la premsa i personalitats, per a assistir als actes que a Calatayud se celebraran amb motiu de l'arribada de les despulles de don Vicens Lafuente.

Es tenia notícia de l'arribada de les despulles i de les anunciades cerimònies, entre elles l'entrada de les despulles a la Colegiata de Santa Maria, on quedaran definitivament sepulcades.

S'ha celebrat un banquet, i aquesta tarda es farà una vetllada literària. Tots els actes han revestit gran solemnitat.

UNA MINA

Ferrol. — Al poble de Puente Garcia Rodríguez ha produït gran alegria la adquisició d'una mina de lignit que

ocupa una extensió de 24 quilòmetres quadrats.

El condeig practicat, acusa l'existència d'una compacta massa de carbó de 40 metres de profunditat.

L'adquisició l'ha realitzada una companyia, la qual es proposa cometre l'exploitació.

LA BANDA DEL TERÇ

València. — Aquest matí, procedent de Saragossa, ha arribat la banda del Terç.

De l'estació s'ha dirigit a l'Ajuntament, visitant l'alcalde i donant concert al pati de les Cases Consulars.

L'alcalde els ha fet remesa d'algunes quantitat com a auxili per als músics que formen la banda.

A les set de la nit donaran un concert al teatre Ruzafa.

Totes les localitats estan venudes.

L'ASSEMBLEA GREMIAL

Madrid, 28, 2 matinalada. El dijous, a la tarda, va començar l'Assemblea extraordinària de la Confederació Gremial Espanyola. Les sessions se celebren a la sala principal de la Borsa.

Assisteixen a l'acte 187 representants d'altres tantes associacions, integrades per comerciants i industrials de gairebé totes les poblacions importants d'Espanya.

L'objecte de l'Assemblea és tractar de diversos problemes d'interès general per al petit comerç i la petita indústria espanyols, així com de defensar especialment sobre el següent tema: Tasca a realitzar i jans a posar en practica per la Confederació Gremial Espanyola, per a complir degudament la missió oficial en prode les lleghimes aspiracions del comerç i petita indústria nacionals.

El president, senyor Díaz de la Cebosa, obrí acte, i després desallotjant els congregats, va exposar l'objecte de l'Assemblea, assenyalant que abans de tractar dels diversos problemes generals, calia resoldre una qüestió plantejada el secretari general, don Josep Ayats Surribas, amb la dimissió del seu càrrec.

Aquet, en un extens discurs, tingué romput moltes vegades per les aclamacions de l'Assemblea, tracta dels següents extrems:

Concepció que té de l'organització dels elements productors, i d'una manera concreta, del petit comerç i la petita indústria nacionals.

Com nasqué i es desenrollà la Confederació Gremial Espanyola.

Obra a realitzar per l'organisme, i gòns l'havia concebuda el Sr. Ayats. Lamentables realitats que s'oposaven a la seva realització.

En les sessions d'avui s'han tractat diverses ponències de es associacions de Barcelona, Medina del Campo, Valladolid, Santander i Sevilla, encaminades a enfortir l'organització de les classes mercantils i industrials, resoldent diversos problemes d'interès general.

Avui, dissabte, probablement acabaran les sessions d'aquesta Assemblea.

A l'Hotel Ritz han celebrat un altre assembleista de la Confederació Gremial Espanyola, assistint-hi 30 comenials.

La presidència l'ocupava el president de la Confederació, senyor Díaz de la Cebosa i els vocals de la Junta Directiva.

Als postres s'han pronunciat alguns discursos, advocant per l'engrandiment de la Confederació.

El senyor Díaz de la Cebosa ha fet el discurs, pronunciant eloquents paraules, ponderant la necessitat que tots els assembleistes posin tot l'entusiasme al servei de la Confederació, per tal que aquesta tingui una vida pròspera i sia beneficiosa per als associats.

TEATRAL

Al Teatre de la Comèdia s'ha estrenat aquesta nit el sainet en tres actes «El niño de oro», original de Josep Maria Granada.

L'obra ha assolit un gran èxit.

ES VEN

fàbrica de destil·lació d'alcohol a Martorell amb aparell per a destil·lar vins, brises i mares, pinyola i posats.

El venedor ensenyarà pràcticament al comprador la destil·lació d'alcohol així com també l'extracció de tartrats i tartrat de calci. Raó: S. Capellades, Plaça, 13. Martorell.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

L'Andreu Serra

Sabadell hi ha mort, a l'edat de anys, el conegut industrial N. Andreu Serra i Verdagué, després d'haver rebut amb exemplar edificació els seus Sagraments.

El difunt era una persona molt estimada pel seu excel·lent tracte social a la seva família i d'una manera particular als molts amics que tenia. La mort el mataix els fem present amb el dolor de tan dolorosa pèrdua, del nostre més sentit condol.

L'Associació de Música

Ha fet la inauguració de la temporada de concerts de l'Associació de Música al Teatre Principal, assistint a la festa una concurrència selectíssima.

En aquest concert hi han pres part els Mathieu Crickboom i En Tomàs Barró, interpretant un programa escaudíssim, que ha estat molt aplaudit.

La suspensió d'un tren

Hom diu, amb molta insistència, que la Companyia del Nord té la decisió de suprimir el primer tren que surt per Sabadell, i que surt de la ciutat de Terrassa a un quart de set del matí.

Creiem que abans de què la Companyia porti a la pràctica aquesta decisió, se li farà veure, per part de les autoritats de Sabadell, els grans perjudicis que portaria a molts sabadellencs la suspensió esmentada.

Cal tenir en compte que són molts els sabadellencs que tenen el seu treball a Barcelona, i que és aquest el tren que han d'aprofitar per arribar a la capital en hora oportuna.

També és aquest el tren que utilitzen els estudiants sabadellencs per arribar a les classes a l'hora que es comença a les matines.

A part d'aquests elements, són molts altres els que surten en el tren del matí, i encara més els que se'n serveixen en els pobles del trajecte. És per aquestes i per moltes altres raons que les autoritats i tots aquells que poden influir prop de la companyia, que deuen fer gestions sense perdre temps.

La festa major de Vilapreciosa

Són molts els sabadellencs que han assistit a l'estrena de «La festa major de Vilapreciosa», que s'ha fet al Tivoli, de Barcelona, aplaudint ben merescudament als autors, tant coneguts en aquesta ciutat.

L'arranjador de l'obra, En Ramon Ribera, distingit periodista sabadellenc, ha rebut moltes felicitacions per a la seva tasca exquisida.

L'Armand Obiols

El jove i literat Armand Obiols, completament restablert de la llarga malaltia que ha tingut, ha après de nou els seus estudis, i amb els seus taques literàries.

«La Roma dels Papes»

A part de les projeccions que s'han donat d'aquesta pel·lícula, en les anades catòliques, el dijous passat se'n va donar una al teatre Principal, a la qual es va veure molt concorreguda.

El públic, que era selecte de debò, ha sortit molt satisfet, lamentant-se que no puguin sovintejar més aquests bellíssims espectacles.

La festa del colera

El darrer diumenge es va celebrar al Santuari de Nostra Dona de la Font de la Salut la tradicional festa del colera, o sigui el romiatge que els veïns de l'extrem baix de la Rambla celebren tots els anys al popular ermitatge, en compliment de la promesa feta a la Patrona de Sabadell, en ocasió d'haver-se lliures de la pesta per la seva intercessió.

El romiatge va ésser molt concorregut, predicant en la festa religiosa, amb aquella eloqüència que li és peculiar, el doctor Guardiet, ara resident a Rubí, i del qual guarda la nostra ciutat excel·lents records.

La revista «Carbas»

Hom diu que una vegada apare-

gut els números dedicats a la història de la música a Sabadell, aquesta simpàtica i notable revista, que dirigeix mossèn Josep Cardona, i que porta realitzada una tasca patriòtica digna de les més altes alabances, passarà a les mans, sota l'esmentada direcció, d'un aplec de prestigiosos elements sabadellencs, el patriotisme i valua dels quals es ben remarcable.

Com a primera tasca, els elements esmentats, es proposen fer sortir la revista periòdicament.

El Casal Nacionalista

S'han celebrat ja algunes reunions per a tractar de la constitució definitiva del Casal Català de Sabadell. El plaol de l'edifici, que s'aixecarà al mateix lloc que ara hi ha el Centre Català, ha estat fet per l'arquitecte senyor Manich.

La presidència del Casal hom diu que la tindrà el senyor Picart.

Una petita missió a Sant Quirze

Al veïl poble de Sant Quirze s'hi celebrarà, amb gran solemnitat, el novenari d'animes, predicant-hi els sermons el popular escolapi d'aquesta residència P. Jaume Subirana.

El senyor rector de la veïna població, que és el sacerdot sabadellenc mossèn Farran, té el propòsit de què aquest novenari tingui tots els altres d'una petita missió. Es donarà una forta importància als càntics.

Tant el zel de l'esmentat senyor rector, com el prestigi del Pare predicador, molt conegut i estimat en aquell poble, fan creure que el novenari d'animes de Sant Quirze produirà fervorosos fruits entre aquells veïns.

«Paraules»

A primers del mes entrant apareixerà a aquesta ciutat el primer número de «Paraules», fulla que redactaran els escriptors sabadellencs de la primera volada.

Excursió

El Centre Excursionista efectuarà demà, diumenge, dia 29, una excursió a Castellar, Guàrdia i castell de Gallifa.

Lo del Marroc

En la darrera sessió municipal es va acordar, per unanimitat, que l'alcalde, en nom de la ciutat, trametes un telegrama al president del Consell de ministres, considerant que el més factible per a la nació seria el total abandonament del Marroc, i se sumava a les generals aspiracions de:

Primar. Demanar al Govern la immediata repatriació de les tropes deixant simplement una guàrdia en el litoral que no excedeixi de 30.000 homes, les quals hauran d'ésser subministrades a viat per voluntaris.

Segon. Que en el cas de què el Govern entengués que l'anterior acord no expressa l'opinió de la majoria del país, únic motiu pel qual podria desatendre el prec, dintre d'un règim constitucional, sol·licitar del mateix Govern la convocatòria d'un referèndum, en el qual poguessin pendre part tots els electors, amb l'objecte de definir el sentit de la política d'Espanya al Marroc.

Vallès

SARDANYOLA-RIPOLLET. — L'anunciada suspensió del tren procedent de Terrassa, que passa per aquestes poblacions a tres quarts de set del matí ha produït entre el veïnat una contrarietat ben forta. Aquel-

la decisió de la Companyia del Nord, del tot injustificada, perjudica d'una manera extraordinària a aquests dos pobles, on són molts els que per a complir amb llurs obligacions a la capital, es veuen obligats a sortir al primer tren, que de passada sigui dit, no és pas massa matiner.

Per a tractar d'aquesta decisió de la Companyia, que hom diu no té altra base que la d'un informe, que tothom qualifica d'apassionat, s'ha celebrat una reunió, la qual ha estat molt concorreguda, i a la qual hi ha assistit el digne diputat de la Mancomunitat, don Domènec Fatjó.

S'han pres per unanimitat, i amb ver entusiasme, alguns acords encaminats a aconseguir de la companyia la reposició d'aquest tren, que és un dels que millors serveis han prestat.

D'altra banda, es confia en que les societats econòmiques de Terrassa i Sabadell coadiuvaran a la projectada campanya, per ésser el tren de referència el que han d'utilitzar forçosament els obrers d'aquelles ciutats que treballen a Barcelona.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

LA CASA DE MISERICORDIA

El Consell Permanent, que acordà introduir importants millores en la Casa de Misericòrdia, per a les quals consignà la quantitat de 26.000 pessetes, ja n'ha remeses 2.000 per a començar les obres.

DELS PROXIMS JOCS FLORALS

Al notable literat En Carles Rahola li ha estat adjudicat el premi que ofereix la Mancomunitat per als proxims Jocs Florals.

El tema d'opció a aquest premi, diuen que el desenrotlla En Rahola d'una manera magistral.

ALTRES NOVES

En el tren correu s'ha sentit sotatament malalt el passatger Joaquim Rintort, de 38 anys, natural d'Alacant, el qual ha estat conduït a l'Hospital.

La Junta Directiva de l'Associació d'Atenció de Forasters i Turistes ha estat renovada en la forma següent:

President, Jaume Sagrera i Pijoan; vice-president primer, Jaume Culla; vice-president segon, Josep Busquets; tresorer, Francesc Ribas; secretari, Josep de Palou; vocal, Josep Samur.

La nova Junta es proposa de realitzar un pla de propaganda per a l'atracció, que es considera de molta eficàcia.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

AFIRMACIÓ NACIONALISTA

Creix, cada dia més, l'entusiasme per la celebració de l'acte d'afirmació nacionalista organitzat per al diumenge vinent.

En el miting faran ús de la paraula els senyors Soler, pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; Humbert Torres, per la Joventut Republicana; Morera i Gallifa, per la Lliga Regionalista; i Francesc Macià, per la Joventut Nacionalista.

ALTRES NOVES

L'Ajuntament, en la sessió d'avui, ha aprovat, entre altres, els dictàmens següents:

Fent la distribució de cabals per al vinent mes de novembre.

Concedint una compensació al practicant de la Beneficència.

Adjudicant una beca per la carrera universitària.

Aprovant els padrons del transit rodad, autocicles i cotxes de luxe.

I un altre dictamen referent a l'impost d'inquilinat.

—Pel ministeri de Foment ha estat aprovat el projecte de construcció de l'edifici per a l'estació unificada d'aquesta ciutat, del projectat ferrocarril Noguera-Pallaresa.

—Per al diumenge vinent són anun-

ciades dues representacions del drama «Don Juan Tenorio»: l'una per la companyia d'En Joan Tenor al teatre del Saló Catalunya, i l'altra al teatre de «La Paloma», on farà el paper de «Dona Més» l'actriu Innocència Alcuyerre.

VALENCIA

En pro de l'Autonomia Universitària. —Gros escàndol al si de la Comissió Provincial de la nostra Diputació.

Havent sorgit dificultats legals per a convocar el claustre universitari, com havien demanat alguns doctors i catedràtics, el vinent diumenge, dia 29, se celebrarà al Paraninfo de la nostra Universitat una assemblea per a tractar de les qüestions referents a l'autonomia universitària, a la qual assistiran catedràtics, professors auxiliars i doctors matriculats, que formen part del claustre extraordinari.

Als extrems sotmesos a la deliberació de l'Assemblea són els següents:

A) Adhesió als acords i actes realitzats per la Comissió executiva i el Rectorat en defensa de l'autonomia universitària.

B) Sol·licitar del Govern la immediata derogació del real decret de suspensió de l'autonomia universitària per a aquelles Universitats que, igualment que la de Barcelona, demostren estar en condicions i desitgen registrar-se autònomament.

C) Sense perjudici de l'extrem anterior, donar estat legal a l'autonomia universitària, per aprovació immediata de les lleis necessàries, sol·licitant el concurs de tots els parlamentaris del districte universitari.

D) Establir estreta relació amb les Universitats del regne que desitgen registrar-se autònomament.

E) Atorgar un ampli vot de confiança al senyor rector de la Universitat per a l'execució dels acords presos i qualsevol mesures necessàries per a la millor defensa de l'autonomia universitària.

En la reunió celebrada per la Comissió Provincial el darrer dilluns, per a fallar els recursos electorals, esdevingué quelcom tan escandalós, que és una prova palesa de la corrupció que envaeix als partits del règim centralista que patim.

A dos quarts d'onze del matí, hora fixada en la convocatòria pel governador civil, estaven ja acoblats a la sala d'actes el vice-president de la Comissió, En Pere J. Serrano, amb tots els vocals pertanyents a la majoria.

A les onze i minuts, veient que els vocals del partit conservador no acudien, ordenaren al secretari que al·lés acta de l'esdevingut i abandonaren tot seguit la sala.

Poc després es va presentar el governador civil, senyor Garcia Ornaechea, amb cinc vocals conservadors propietaris i el suplent senyor Torralva, i va obrir la sessió, sense fer cas de l'acta de referència, i entre els murmurs del públic i d'alguns diputats a Corts que eren a la sala.

Obrida la sessió, el senador garriguetista, senyor Garcia Pardo, va

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

EL CAMPIONAT TROFEU ARMANGUE

La majoria dels cotxes que pendran part en el circuit Trofeu Armangue, són ja en aquesta ciutat, exercint-se en l'entrenament. Un cotxe ha caigut dintre una cuneta, per no atropellar un carro, havent-se-li trencat una roda.

Demà seran pesats i precintats els cotxes.

Es nota la presència de molts forasters i de nombrosos automòbils de turisme, als propietaris dels quals ha despertat molt d'interès la proxima lluita.

EXPOSICIO DE PINTURES

Demà, a les cinc de la tarda, al Centre Comercial, s'obrirà una exposició de teles de pintors tarragonins.

Per a l'acta inaugural d'aquesta exposició s'han imprès ones targetes de convit, redactades en català.

ALTRES NOVES

Per a l'onze de novembre vinent, s'anuncia una subhasta per a la construcció d'un pont damunt el riu Clariana, a la carretera de Tortosa a Garcia.

El pressupost de contracte és de 310.356'16 pessetes, havent-se de fer, de França, el dipòsit de 15.600 pessetes.

— Han estat llicenciats els reclutes excedents de cupus del reemplaç de 1921, donats d'alta en la instrucció per al servei militar.

pendre la paraula, plantejant, com a qüestió prèvia, la legalitat de l'acte que s'anava a celebrar, per quant la designació de vocal suplent s'havia fet quebrantant les disposicions legals sobre el cas.

El governador volgué ara barrar el pas al senyor Garcia Pardo, però aquest va continuar fent el seu discurs, censurant al senyor Garcia Ornaechea, remarcant-li que de socialista que fou, havia acabat en «esbirro», d'En Sánchez Guerra.

L'asseveració va promoure, és clar, un avalot dels que n'entren poc en llibra.

Tots parlaven alhora, i entre la cridoria d'aquell pandemoni s'oi perfectament l'esclafit d'una bufetada: el senyor Garcia del Moral, diputat a Corts romanonista, havia abufetjat al senyor Garrigós, que ho és sancheguerista, segons s'assegura, perquè exclamà: «Farsants!», referint-se a la majoria.

La sessió en aquest moment va arribar al roig blanc. S'alzecaren bastons i es temé que esclatés un seriós conflicte. La intervenció adreçada de les forces de seguretat va evitar que la cosa adquirís major abast.

Mentre uns treien de la sala al senyor Garrigós, altres contenien al senyor Garcia del Moral, qui, en calmar-se un xic l'aldrull, va formular enèrgicament la seva protesta pel que ell apreciava com una ingerència del Poder central en assumptes de la Comissió.

Desallotjada la sala, s'ompliren els passadissos de públic i diputats, comentant-se el succeït.

... I continuà la sessió, informant en alguns recursos electorals alguns diputats provincials, sense més incident, que, en discutir-se l'interposat pel poble de Lluchent, l'esmentat senador senyor Garcia Pardo va reproduir el susdit sobre la legalitat de l'acte — amenaçant-lo el governador aleshores amb què seria foragitat de la sala per la força pública, — per la qual cosa hagué d'acabar consignat que era una vergonya per a València quant ocorria, i es va retirar seguidament.

Terminada l'audiència pública, va restar la Comissió en sessió secreta, i quan va acabar, a les cinc de la tarda, va pronunciar el fall recaigut.

E. M. F.

València, a 25 d'octubre de 1922.

EDITORIAL CATALANA — S. A. —

Resum d'Ortografia Catalana

Demaneu-lo a totes les llibreries i a la nostra Administració

Preu: 10'25 pessetes

BIBLIOTECA CATALANA

LLIBRE D'HISTORIES

PER Raimon Casellas

Preu 2'50 Ptes.

PERPINYA

Corts de Justícia. — Un criminal de quinze anys: El jove Ramos, d'Argelès, natural de Mataró, que va assassinar el passat estiu una nena de sis anys, la petita Maria Torres, acaba d'ésser jutjat per les Corts de Justícia de Perpinyà, amb el seu còmplice Brugat, igualment d'Argelès. Aquest darrer té 21 anys i, segons l'acusació, hauria armat la mà del jove Ramos, indicant-li com havia de robar al mas d'En Torers, esperant l'absència del pare i de la mare quan seria sola la nena, i aconseguint-li de matar-la si li semblés un perill d'ésser vist per ella.

Degut a la seva edat, el jove Ramos, que sembla una mica inconscient, és condemnat a ésser tancat fins a 21 anys dins una colònia penitenciària.

En Brugat és condemnat, com a còmplice, a tres anys de presó.

Els bandits de Cete: El primer de setembre de 1921, el cobrador de finances Boillot, fou atacat a Cete, quan eixia del seu domicili, per tres bandits que el van greument ferir i li robaren les valors que portava (prop d'un milió). Perseguits, els bandits van fer foc contra qualsevol que intentés acostar-se, disparant trets contra la policia i la població, i matant el brigadier de policia Pouchet, mentre un d'ells, anomenat Handame, era mort d'un tret per un habitant. Els dos altres, encerclats prop de l'estany, eren obligats d'abandonar la resistència, després d'haver acabat les municions.

La Cort de Justícia de l'Herault ha condemnat a mort, pel pasat juliol, els dos bandits, anomenats Marchetti i Sas. Però, degut a un vici de forma rellevant en la sentència, compareixien els dos acusats, els 24 i 23 del present octubre, davant les Corts de Justícia dels Pireneus Orientals, per a ésser definitivament jutjats.

Hi havia una gran animació a la plaça Arago, per a veure'ls. En Marchetti és gran, elegant, ben afeitat; parvè d'una família molt honorable,

el pare és capità de Duane. En Sas és nat a França, de pares espanyols. Tots dos ja eren recerats per la justícia per diferents robatoris a mà armada.

Després de l'audició de més de 40 testimonis, entre els quals, el cobrador Boillot, curat de les seves ferides, el procurador de la República demana al jurat de confirmar la sentència de les Corts de l'Herault, és a dir, la condemna a mort. Els advocats presenten un admirable sistema de defensa que impressiona molt els jurats, portant, naturalment, tota la culpa de l'atac del cobrador i de la mort del brigadier de policia sobre En Handame, mort durant la jugada.

El Tribunal, jutjant segons el veredict del Jurat, condemna en Marchetti i en Sas als treballs forçats perpetuats.

Cursos de Sordana. — La valenta entitat «El Casal Català», ha organitzat cursos públics i gratuïts de sardanes, al seu local, passeig dels Plàtans, posant-se a la disposició de totes i de tots per a ensenyar-los de franc la més bella de les danses catalanes.

A l'Associació Politécnica. — La conferència donada el passat diumenge pel professor Campardon, de la Facultat de Tolosa, fou molt concorreguda. El tema desenrotllat pel distingit catedràtic era bon xic interessant i ens feu participar en un bell i agradable viatge al Marroc, detallant-ne en caires vius, tot el pintoresc, per Taza, Fez i Rabat.

Dissabte i diumenge, l'eminent professor Bühl, de la Facultat de Ciències de Tolosa, ens explicarà les teories d'Einstein.

Rugby. — El diumenge, l'equip perpinyanès s'amidarà, en el primer partit de Campionat del Llenguadoc-Rosselló, amb l'equip de Beziers, el seu concurrent directe, que tan brillant exhibició féu l'any passat. Els catalans, com ho suposem, haurien d'ésser victoriosos, però d'un o dos assaigs al mes.

La fira. — Ja són afilerades al passeig dels Plàtans algunes atrac-

cions, moltes altres anunciant l'arribada propera per la gran fira de Sant Martí, glòria i joia dels nostres rossellonesos. Aviat tornarà a fusar lleugera i alada, la gràcia catalana, Plàtans avall, en tota l'esplendor soleuada de la tardor nostra, sota la pluja de fulles d'or, il·lustrada pel gran Morera.

Evocarem, amb un goig intens, que el 11 de novembre, diada de Sant Martí, per ésser un jorn de glòria i de joia, és també un excel·lent dia de Pau.

Charles GRANDO

Certamen Teresià de Mataró

A la sala d'actes del Foment Mataroní tingué lloc l'obertura de les piques dels treballs premiats i repartiment de premis del Certamen Teresià, organitzat per l'Associació Teresià d'aquesta ciutat.

Occupaven els seients presidencials el primer tinent d'alcalde senyor Montserrat, el P. Aleix de la Verge del Carme, C. D., en representació del P. Provincial dels Carmelites de Catalunya; el senyor econom arxiprest doctor Samsó, el coronel del setè regiment d'Artilleria, senyor Pons; els regidors senyors Arenas i Castany; el canonge Lladó, de Vich; el P. Trullas, jesuïta; el P. Comellas, rector de les Escoles Pies; el senyor Cuadrada, president del Cercle Catòlic, el doctor Cruzat, del Foment; Pares Escolapis, Germans Maristes, el doctor Castella, president de la C. O. del Certamen i alguns altres reverends sacerdots de la ciutat. La Junta de senyores de l'Associació Teresià va ocupar la llotja presidencial.

Pronunciades pel P. Carmelita delegat les paraules de rubrica: Queda oberta la festa en honor de Santa Teresa, la secció instrumental de l'Acadèmia Musical Mariana va començar la marxa «Introducció», d'En Verdguer.

El doctor Comerma, prevere, cate-

dràtic del Seminari Conciliar de Girona, que, juntament amb el doctor Masdexerari, prevere, del de Barcelona, i el senyor Bartra ocupaven la taula del Jurat qualificador, s'aixecà a llegir el discurs presidencial, que fou un cant magistral i pulcríssim de bella literatura.

Amb frase galana, erudició extensa i eloqüència provada, va desgranar i comentà als tres caires més esplendents de la gran figura de Teresa de Jesús: Santa, Sàvia i Doctora mística. A continuació, el senyor secretari del Jurat va llegir la seva memòria amb curioses dades relatives a aquestes festes, procedint tot seguit a donar compte del veredict i obertura de piques, proclamant als autors premiats, que són els següents:

Tema primer: reverend don Francesc Gay, prevere. Accésit al tema primer: Francesc de P. Soleras Culla.

Tema segon: Miquel Brullet Montmany.

Tema tercer: Joaquim Dardiñà Rosell. Accésit al tema tercer: reverend messén Jean Colomé Trinxé, prevere.

Tema quart: Segimon Palacios Palacios.

Tema cinquè: Francisco de P. Andreu i Castany.

Tema sisè: Montserrat Cuadrada Gallifa. Accésit al tema quart, Concepció Matas Flamerich.

«Tannhauser», de Wagner, per l'Acadèmia, fou escoltat amb vera fruïció, i seguidament, el reverend autor premiat del tema primer va llegir dos fragments del seu voluminós treball, que és un acabat estudi del tema proposat, en el qual tan s'hi pot admirar la construcció literària com l'erudita exposició de la doctrina.

Per encàrrec de la senyoreta Andreu, va llegir la seva formosa poesia, escrita en forma de romanç, el secretari de la comissió organitzadora, En Ramon Salicrú, aixecant-se tot seguit a dirigir la paraula el Pare Aleix, carmelita, i visiblement entusiasmat ens va parlar de la seva Mare, la formosa, la Santa, la Mística Teresa de Jesús, acabant per felicitar a l'Associació de Teresianes i a

Mataró, que tan bell esclat ha donat d'amor a Santa Teresa.

El reverend senyor president, Jurat va procedir després a la repartició de premis, cridant als autors que passaren a recollir llur respectiu premi, en mig dels aplaudiments públics.

Aquí, la nodrida massa coral de l'Acadèmia, amb acompanyament d'harmonium, féu ressonar per la sala la nova producció del mestre, verend Fargas un himne a quatre veus mixtes, compost expressament per aquest acte, de cadenciosos i admirables conjunts que va deixar moltes felicitacions a l'Acadèmia per l'execució.

El senyor econom arxiprest breu, però sempre atinades paraules, va donar les gràcies a tots, i resumí l'acte, donant-se aquest guiamment per acabat, i sortint seguit la gran concurrència complaentíssima del mateix.

Per fi, la comissió organitzadora va obsequiar amb un petit lunch a les autoritats, Jurat qualificador i autors premiats.

Els Jocs Florals infantils de Girona

Suplement del Cartell del IV Festival Infantil que es celebra el dia 5 de novembre

XXV. 25 pessetes. Ofrena del rona Espero, al millor elogi de llengua internacional Esperanto.

XXVI. 25 pessetes. Ofrena d'En sep Garay, a una poesia de temàtica.

XXVII. Subscripció gratuïta, en any a les «Publicacions Emporion» Ofrena de l'Ateneu Empordanès, Barcelona, a una poesia de temàtica.

XXVIII. 50 pessetes. Ofertes de don Pere Sacrest Dusol de Les Pies, a una poesia de temàtica.

XXIX. Un objecte d'art. Ofrena de la Joventut Republicana, al millor cant a la llibertat.

III Congrés d'Història de la Corona d'Aragó

SOTA EL PATROCINI DE LA DIPUTACIÓ I AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

Dedicat al període comprès entre la mort de Jaume I i la proclamació de Ferran d'Aragó

(València, maig de 1923)

PARAULES DE CONVIT

Quan el 2 de febrer de 1908 agudiren a Montpeller les representacions de Catalunya, d'Aragó i de València (1) per a celebrar la VII Centària del naixement del Rei Jaume, sabut és que els delegats no feren solament acte de presència en l'homenatge a aquell colós medieval; sino que, de pas, hi pegaren uns saquejades als cors adormits, despertant sentiments en latència i renovaren vincles patriòtics, que, semblant que estaven morts, resultaren valors morals vius; molt vius, i encara en condicions de tenir augment d'amplària i vigorositat.

Aqueixes condicions d'adequació en què ja es trobaven tals sentiments feren viable l'intent de convocar el Primer Congrés d'Història de la Corona d'Aragó tan prompte la idea fou proposada a Barcelona. Com li pertocava, allí, en aquest empori de moviment industrial, intel·lectual, artístic i mercantil, fou celebrat el desucriu Congrés en juny de 1908, i en la mateixa reunió pres l'acord d'ajustar al segon a una ciutat aragonesa.

A l'efecte, fou triada Osca, mercedadora com la que més d'aquest privilegi per son gloriós passat; i en ella, en terres de l'alt Arago, i a l'ombra dels Pirineus, tornaren a veure's juntes per l'abril de 1920, aquelles representacions dels pobles que un dia el ceptre ferm i feble, justicier i tolerant, del gran Jaume, governà.

Per fi, d'aquesta conjunció de savis i xiqués el nomenament de València, per sen del Tercer Congrés... I que no són aqueixos fets d'amor a la celebració dels dits congressos, proves evidents que en les terres d'aquell Reialme subsisteixen els dits sentiments d'adequació?

Molt que sí; és ver; i així espe-

ment funcionant en el propi vent, Congrés.

I conti el lector que no ens ve fogat l'optimisme que gastem en aquesta ocasió. N'estem segurs. Aquesta Comissió espera satisfeta que no tindrà altra feina que canalitzar aquells sentiments vers el tercer congrés; conduir vers València aquelles simpaties perquè l'èxit estigui a casa i sia un fet.

Per això convida, com per anar a bodes, molt diverses entitats: en primer lloc, un per un, tots els tres Estats federats de l'antiga i triomfant Corona, car d'aquella primària mercedadora en són.

En segon lloc, totes i sengles personalitats que a Espanya professin afecte al coneixement dels fets d'aquelles Hispànies traccionàries i evolutives, fonaments de la moderna Hispània unificada i adulta.

En tercer i darrer lloc, esperem que han de concórrer també tots els operaris espirituals de la cultura històrica, tots els homes que abnegadament rebusquin el passat sense fatiga, tots els que són col·laboradors obli gats de qualsevulla empresa literària encaminada a fer sortir a la llum del dia els misteris que entre pols i arnes custodien els arxius.

A tots els convidem: especialment als savis d'Itàlia i de França, nacions llatines en les quals certament encara no s'és perdut el record de la convivència espanyola, representada llavors per aquella Corona Sobirana del Mediterrani.

Però, en mig d'aquesta pluja de convits, ens en queda un; en reservem un d'expressió i expressiu per als valencians de la nostra ciutat i son Regne. Per a tots, puix en aquest consorci d'afecte al passat, hem d'ajuntar-nos tots els que siguem donats a l'estudi; sigui com sigui la selecció personal de les nostres aficions.

I no ens vinguin a treure excuses les que flen prim, d'aquell dret a la ignorància admes per la filosofia kantiana, sempre que es tracti de matèries no cabalment incloses en el marc professional de cadascú; no, el coneixement del nostre albir resa en tots els nostres lligats, uns més, altres menys, no n'hi ha cap de privilegiat, d'excepció, en front d'aquesta obligació cultural.

Per això emplacem a tots.

Hi ha més; per poquet que enfonssem en l'anàlisi de la Sociografia valentina, també vindrem a treure en net l'existència d'aquella obligació com a deure patriòtic.

En la nostra collectivitat regnicola trobem, per una part, els atributs generals que ens lliguen al gènere humà o sien els llaços d'unitat específica, base i fonament de la unificació «humana genèrica»; però al costat d'aquestes lleis de difusió universal trobem unes altres lleis de concentració nuclear, les quals ens atrauen i ens porten vers el nostre origen, i són: la comunitat de la nostra geografia mediterrània, de la nostra història, de la nostra llengua, dels nostres costums, de la nostra herència col·lectiva, de la nostra agricultura i en temps molt endarrerada de la nostra indumentària... atributs que, plasmant, segmentant i dissenyant la nostra raça, al voltant dels segles, acabaren per diferenciar-la i modelar-la amb maneres pròpies i definides, amb personalitat pròpia i permanent.

I els que a ella pertanyem, reconeixem la multiplicitat de causes mesològiques autòres de la formació del nostre ésser col·lectiu, del nostre ésser social valencià; que han contribuït a elaborar en el nostre esperit l'autoconsciència planera del que som... Podem pegar a fugir ara, i negar el nostre concurs, quan de l'estudi d'aquell propi sagrat bagatge històric es tracta?

No i sempre no. Els valencians ens sentim uns mateixos a tothora i diferents dels altres pobles i quan es voldrà historiar el nostre passat, quan es tractarà d'esborrar les gestes de la Corona dels Peres i dels Jaumes, podrem llavors desfer i ésser dels que es queden comodament a casa seva?

Formalment, seriosament, creiem que no.

Dels forans i no convenguts d'aquests principis, tal volta hi hagi qui vulgui defugir dient que aquest Congrés ve desplaçat; perquè els temps actuals de positivisme no sen a propòsit per aquestes assemblees de ciència pura.

Aquesta Comissió, en reflexionar damunt els efectes possibles del contacte del Congrés amb els intents d'indisciplina social sentits per tot arreu, forma un parer molt en contra del mantingut pel preceptiu: Creu que aqueixos intents són solament rebrotos del vell comunisme de Plató i de Brissot de Warville, tràgicament assajats a Rússia i que els sequaços tracten encara d'escomparar amb ben mala fortuna. Creu, al contrari, que amb les mires posades en una convenient reeducació moral dels homes, hem d'oposar-los fets i exemples diametral-

ment oposats: contra l'impuls general vers la conquesta incondicional del diner, donem la nota d'actiuisme romàntic i abnegada, de la busca històrica pagada tan sols per la satisfacció de la pròpia consciència, gallardonada ronegament amb el plaer intel·lectual de trobar la veritat: el mateix que contra el domini de la violència i la insubordinació hem d'oposar el nostre homenatge de submissió a les grandeses de l'antigor, impossibilitades de concedir mersos, i, per tant, a cobert de tota interpretació malevolà.

Contra l'axioma lloat pel treball mecànic de produir car, poc i dolent, al·cem també el nostre exemple de treballar sense paga, molt i bo; que, oferint-li a l'obrerisme semblant patró, tard o d'ajorn assolirà la lliçó els seus efectes; puix el poble, arxius de totes les arripagades psicològiques ha de convertir-se en guardia dels nostres exemples i al cap d'una sana suggestió hauran d'eixir amb la nostra que el record es converteixi en acte i vingui a tenir actualitat i eficàcia (2).

Una altra dificultat, no de fons sino de forma, sembla sorgir. La paraça necessita justificar la seva posició i sosté que fins al maig propiunt li queda poc temps per investigar de primera mà i fer treballs.

Per aquest pensat, tan sols recordarem la sentència llatina «Patim immutabile nulla industria, aut diligèntia vinotur», que en bon valencià ve a dir: no per molt matinejar es fa més prompte de dia, això és, no per matinejar es fa més feina; si no aprofitant bé les hores i treballant conscienciosament.

El dia no es pot prolongar, és molt cert; però té vint-i-quatre hores, i ben aprofitades, fins al minut, rendiran molt.

Més fa el que vul que el que pot, diu el nostre poble, i té raó que li sobra.

I amb aquest adagi vulgar acaba aquesta Comissió les seves paraules de convit i esperarà confiada els resultats.

València i setembre de 1922.

La Comissió de Propaganda: Faust Barberà, president; Josep Rodrigo Perregas, vice-president; senyor marqués de Cáceres, secretari; vocals, Francesc Banquells, Josep Rosat Centó, Manuel Oller Celda, Pere Gómez Martí i Leopold González Santamaria.

(1) València estigué representada

Reial Acadèmia de Ciències i Lletres

OBSERVATORI FABRA

Secció Meteorològica i sísmica

Setmana del 16 al 23 d'octubre de 1922 a les 8 hores.

Estació Meteorològica

Temperatura màxima, 20'8 graus el dia 19, a les 15 h.

Temperatura mínima, 11'5 graus el dia 16, a les 17 h.

Màxima velocitat absoluta del vent, 17 metres per segon el dia 22, a les 1 h. 0 m. del WSW.

Pluja total en mil·límetres, 28'2 el dia 16, 18 i 21.

Saturació de l'aire, 23 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 2 hores en total.

Humitat relativa mínima, 46 per 100 el dia 19, a les 15 h.

Estació sísmica

Dia 16.—A les 16 h. 25 m. 38 s., registren els aparells un terratrèmol de fases mal definides.

Dia 20.—A les 20 h. 27 m. 50 s., es registra la segona fase d'un terratrèmol, l'epicentre del qual s'ha trobat en front del Cap de Sant Vicens.

Dia 21.—A les 0 h. 54 m. 23 s., es registra la primera fase d'un terratrèmol, la distància epicentral del qual és de 108 quilòmetres. Segons comunica a aquest Observatori don Armengol Ferrer, el tremolor ha estat sentit a Puigcerdà.

El director de la Secció, Dr. Fontseré.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar, degudament els originals amb un segell a una firma.

pel president d'aquesta Comissió de Propaganda, el doctor Barberà.

(2) Conseqüent amb aquest pensat, la Comissió de propaganda farà tot el que pugui perquè, entre els notes amb que solemnitzi aquest Congrés, n'hi hagi que interessin al poble, a fi que aquest pugui associar-se també a l'levant esperit que informa la Reial-

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

DE LA ITÀLIA El nou president anglès DE L'ORIENT

Don Lluís Sturzo en la política italiana

els partits que han vingut a re-
nar la vida política italiana, fent
nar per nous camins insospic-
cal eamentar-ne dos: el partit
lar i el feixisme. Un dia o altre
més calma, procurarem donar-
una idea global i perfecta que
eixi de guia i orientació als nos-
llegidors en el desenrotllament
una crisi que des d'aquest mo-
creiem segura i inevitable per
ardor que ve.

qui, però, ens detindrem uns mo-
ents a fer una semblança de Lluís
Sturzo, fundador i ànima del P. P.,
dels homes que més pesen en el
polític italià, tot i vivim-ne apar-
tats.

sacerdot Lluís Sturzo val tot
el partit. Aquest ha rebut de l'home
ecular tota la substància vivificadora
de la seva doctrina i l'admirable
document de la seva organització.

Es Dom Sturzo un home d'avui;
no és tampoc un polític que l'opor-
tunitat d'un moment ha fet passar
de no ésser i del no-res a la més
granda popularitat, ni un capdavanier
improvisat que el fanatisme entusiasta
de les multituds porta al cim de
la direcció per a treure'n l'endemà,
pel nou home del dia.

Dom Sturzo s'és format silenciosa-
ment en l'estudi dels problemes so-
cials i en llur observació. La seva
saviesa intel·lectual en aquestes ma-
teries és absoluta, definitiva. No és,
però, un idealista. Malgrat els seus
dotze anys de mistic professorat, de
vida catèdrica, no s'és embriagat,
a la manera, per exemple, d'un Wil-
son, de les pures idees de democrà-
cia generosa i romàntica que mai són
realitzables per manca de concreció
i clar adaptament al medi en què es
mou i s'actua — etern ambient d'in-
teressos i passions — sinó que, a través
de les fórmules abstractes ha sabut
abastar les realitats quotidianes i com-
pendre-les, podent-ne, per tant, donar
el remei just i necessari.

Per això és, alhora, un realista
i un oportunista en el més noble sen-
tí d'aquesta paraula.

Ésser oportunista no vol significar
que un hom no tingui ideals enlai-
rats i definits, sinó que, per raó d'una
gran convicció ferma i pura, en-
tens, que un coneixedor expert se'n
valde una adaptació i realització par-
cial, cada dia, paulatinament, regu-
lament, però amb major seguretat
i més eficàcia que per tot altre mitjà
de violència o sorpresa, que són les
dues condicions que inutilitzen i fan
estèrils tantes obres de Govern sado-
les de bona voluntat i fe.

Del P. P. es pot dir que és la su-
ma de totes les elucubracions que
s'opren dels problemes vius d'Itàlia
i ha fet a sí mateix el professor Stur-
zo des de l'any 1901 fins al 1919 en
què pronuncià el seu «discurs de
Roma».

«Aquestes cogitacions, després, han
estat articulades i sistematitzades,
independentment adequades al cos
de la col·lectivitat «pietista», obra i
instrument, repetim-ho, d'aquest ho-
me físicament menut, insignificant,
mag, però viu d'intel·ligència, as-
segurat d'enteniment, suau de maneres,
home temible i temut, que uneix a
una dialèctica inconvertible, hom
d'una mestria de lògica i dret, una
decoració de gust i sentiment. Actiu
constant sense lassitud, voluntariós,
per al qual els obstacles de la ruta
són motius per a desplaçar noves
energies i noves facultats.

No és un d'aquests observadors que
s'allunya de la pols del combat
i espera, des de la seva torra d'ivori,
que homes i coses vagin vers ell, si-
no que viu i estudia els problemes
i els mateixos i en mig d'ells. És el
director, el capítol que va realment
avant.

No dogmatitza ni defineix fórmules
ni els sociòlegs que patim, sinó
que va al poble, baixa fins al poble
i davant les llurs misèries recepta
medicina, que no és mai fórmu-
la alambicada de metge indecis, si-
no recepta segura que implica sempre
solució.

És que Dom Sturzo, més que de-
mocrata, és amant del poble; més
que predicador d'idees difuses i in-

comprendibles, és difondidor de be-
nefícis i aconsoador de mals; no
a la manera de l'apòstol que sembla
la llavor de la seva doctrina a tort
i a dret sense més esguardar, sinó
preocupant-se, per endavant de la co-
llita, especialment atent a tots els
interessos tangibles, que són, de ve-
ritat, la suprema raó de la vida dels
pobles i nacions.

Per a Dom Sturzo, parlar, escriure,
aconsellar i dirigir són sinònims de re-
soldre. Ja entre els romàntics som-
niadores de la vella «Democràcia Cri-
stiana» — precursora del P. P. I. — so-
bressurt la seva personalitat per l'a-
fany insaciable de donar realitat a
les fórmules vagues i disperses dels
catòlics italians de les primeries del
segle que vivim. La seva paraula
d'aleshores era ja, més que sonora
i cisellada, un instrument, un motlle
de produir acció, moviment, treball.

Des de la seva cèl·lula pobríssima i
humil de la Sardènia, dirigeix la
Comunitat «Pipista» marcant sempre
les oscil·lacions que els fets de cada
dia assenyalen en el camí dels
temps, no deixant-se mai portar pels
esdeveniments, a mesura que es pre-
sents, sinó generant-los a mesura del
seu plaer que és també a mesura de
les seves doctrines i de les necessitats
del propi país.

Esperit sintètic, vident, assenyat,
ha sabut plasmar, en els mollos d'una
política «italianíssima» el senti-
ment romà dels fidels de la Santa
Seu; home pràctic, ha sabut infondre
en la vida orgànica del seu país, en
la legislació, tot el pensament social
de Ketteler, Manning, de Mun i To-
nolls, tan gloriosos i tan poc compre-
sos pels «socialers» de casa nostra.

Es el sacerdot Lluís Sturzo el qui
subratlla «la confessionalitat» del P.
P. S. i es converteix en col·laborador
de tot Govern italià, governa els seus
homes mateixos, que propugni per
una una idea o directiva d'ordre, d'au-
toritat i de reconstrucció moral i so-
cial.

Independent, sincer i abnegat, no
demana glòries ni accepta honors. Viu
sols de les realitats de cada dia que
són l'única pa dels forts. Unes vegades
perseguit, altres aclamat, segueix
impenetrable la ruta ideal de la se-
va fe política, sempre de peus en ter-
ra, no perdent mai el contacte amb
ella ni en les cimes alteroses del
poder i l'exaltació.

Quan el zel ardent d'un nou apò-
stol del tron el colpeja i l'atalla-li
fou prohibida la missa pel cardenal
arquebisbe de Gènova — no s'indigna
ni es rebel·la. El temps li fa justí-
cia, i, mentre el cardenal omnipo-
tent ha de deixar la seva Seu, ell
segueix encara el seu camí fent cas
omís de la petita anècdota i no pre-
nent mai la religió com a element
de diferenciació.

El seu partit és «d'integració nacio-
nal, llure unió de ciutadans lliures
que s'agrupen per la realització d'un
programa literalment polític, partit
de reconstrucció de Govern que no té
adhesions preconcebudes ni repug-
nàncies sistemàtiques.

Aquest és l'home i aquesta la do-
ctrina.

Esteve ROLDAN

Milà, 8 octubre 1922.

BIBLIOTECA
CATALANA

Arran del Cingle

novel·la

per Josep Morató

Preu 2'50 pessetes

Abans que Mr. Bonar Law fos elegit
cabdill del partit conservador unio-
nista, Mr. Chamberlain, en el banquet
que celebraren ell i els seus amics al
Carlton Club, declarà que restava
unio-nista i que no tenia cap intenció
de constituir un altre partit. El nou
govern — afegí — serà format en gran
part d'homes nous. No obstant, com
que Mr. Bonar Law i jo no havem
discrepat sobre cap de les greus qües-
tions; sommes fins ara a la Cambra
dels Comuns, suposo que la política
del nou govern, a grans trets, serà la
mateixa que l'anterior. Restaré fidel
al meu passat, donant-li l'apoi lleial
que hauria reclamat si hagués conti-
nuat leader del partit.

Amb aquesta actitud ben definida
resta descartada la possibilitat per a
Lloyd George de fer un partit de cen-
tre amb els conservadors independen-
tents. Per tant, anirà sol a les pro-
peres eleccions.

La reunió dels diputats i dels lords
del partit conservador celebrada a
l'Hotel Cecil fou presidida per lord
Curzon, assistint-hi 439 membres dels
quals 152 pertanyien a la Cambra
dels Lords.

Lord Curzon proposà tot seguit a
l'Assemblea que fou invitat Mr. Bonar
Law a les deliberacions. Després
que hagué entrat, lord Curzon expres-
sà la gratitud que el partit deu als
serveis de Mr. Chamberlain i l'espe-
rança que continuarà la seva activa
cooperació en l'esdevenidor.

El president posà després de relleu
que la presència a la reunió dels
membres conservadors de la Cambra
dels Lords li donava un caràcter com-
pletament representatiu, i, per tant,
en nom del partit, invità a Mr. Bonar
Law a pendre'n la direcció tenint
en compte les seves qualitats que són
les que manquen en aquest moment
al partit, puix té les aptituds i els
dons que la nació desitja trobar en
el cabdill al qual ella resta confiada.

Rebutjà les acusacions de reaccio-
naria que s'han llançat contra la de-
cisió presa al Carlton Club, puix és
als grans centres de població i de tre-
ball que el partit conservador cercarà
la decisió del país. Afegí que el par-
tit vol restablir l'equilibri destruït per
la gran guerra i restablir la pau d'un
món trasbalsat per la bona voluntat
i la cooperació.

Mr. Stanley Baldwin digué que el
vot del Carlton Club fou la manifes-
tació d'una idea conservadora, i que
és així que hom pot oferir avui la
direcció d'un partit unificat a Mr. Bonar
Law, home de saviesa, de tole-
rancia, lliure de tota estretor de mires
i que sabrà mantenir aquesta uni-
tat.

Després que l'assemblea hagué sig-
nificat per aclamació la seva apro-
vació a l'elecció de Mr. Bonar Law,
aquest agrà a l'assemblea l'entusias-
me amb que l'havia rebut i fent un
homenatge a la carrera de Mr. Cham-
berlain.

Digué que té en compte les pa-
raules de Mr. Lloyd George del dis-
sabte passat a Leeds, dient que té
l'espera a la mà.

Després de la lluita — afegí — espero
que subsistirà l'amistat entre ell i un
home que en temps de guerra presta
serveis dels quals el país mai en
serà prou reconegut, cosa que no li
havia de confedir, de totes maneres,
el dret d'ésser primer ministre per
tota la vida. Contestant també l'afir-
mació de Mr. Lloyd George de que
Mr. Bonar Law honest fins al punt
d'ésser senzill, digué que si l'estupi-
desa no és una prova de virtut, la
senzillesa no és tampoc una prova
d'estupidesa.

Explicà seguidament Mr. Bonar Law
que així que tornà de França, als co-
mençaments d'aquest any, va palesar
el sentir general que era impossible
la continuació de la coalició en les
condicions actuals, puix li mancava
un sentiment d'unió sincera per part
del país.

Respecte a la seva política, digué
que no'n parlaria fins al seu discurs
de dijous a Manchester, però antici-
pà que el país té necessitat de conserva-
durisme en l'àmpli sentit de la pa-
raula; té necessitat de tranquil·litat i
d'ésser deslliurat d'aventures tant a
l'interior com a l'exterior. La curació
dels mals causats per la guerra a An-
laterra sols pot obtenir-se pel tre-
ball del país i cal abstenir-se actual-

La política iugoeslava a Macedònia

Una de les contrades d'Europa on
hom ha covat i sentit millor el prin-
cipi de les nacionalitats, és la penin-
sula balcànica. I encara és ben viu
en ella per tal com cada una de les
nacionalitats que la componen es tro-
ba amb el gran problema de les ter-
res irredemptes.

La manca d'una autoritat interna-
cional de suficient elevació i eficien-
cia política, fa que pugim perdurar
en aquella regió plets tan originals
com el de Grècia que vol l'Anatòlia
i Constantinoble, per ésser gregues,
i detenta inexorablement un bon tros
de la Macedònia Bulgària; i el de Iu-
goeslàvia que posseeix l'altre tros de
la mateixa Macedònia i una part del
reialme de Bulgària, té encara reivin-
dicacions nacionalistes pendents amb
Romania.

Grècia i Sèrbia han vingut secular-
ment exigint la constitució política
de llurs races, i a mesura que anaven
realitzant llur ideal provocaven la
mateixa qüestió anexionant-se grans
extensions que ètnicament no els per-
tocaven. A Salònica hom encara es
recorda que fa alguns anys dotzenes
de milers de búlgars macedònics que
feia molt de temps hi tenien llur do-
micili i amb llur esperit de treball
haviem contribuït de debò a la prospe-
ritat econòmica i cultural d'aque-
lla ciutat, es veien obligats a abando-
nar-la a causa de la nova dominació
grega. A la Macedònia búlgara, Grè-
cia ha fet tancar 340 escoles búlgars
i 378 esglésies de la mateixa nacio-
nalitat, mentre que Sèrbia ha tancat
596 escoles i 731 esglésies en la resta
de la Macedònia que li fou adjudica-
da. Suava el diari serbi «Novi List»,
escrivia:

El tribunal de primera instància de
Tetovo (Macedònia) ha començat l'exa-
men d'un procés en el qual els acu-
sats són perseguits en virtut de l'ar-
ticle primer de la llei sobre la defen-
sa de Iugoeslàvia. Segons l'acta d'a-
cusació, alguns paisans amb un cler-
ge cantaren cançons búlgares i l'im-
ne nacional de Bulgària en la reunió
dels fidels a l'església de Sant Ata-
nasi de Kalé, prop de Tetovo, i ha-
vent alguns ciutadans protestat d'a-
quest fet, s'havien produït grans des-
ordres.

La indignació de Macedònia contra
Iugoeslàvia és tan gran, que arreu
hom hi troba perfectament organitza-
des organitzacions revolucionàries.
Aquest estiu el Govern de Belgrad es
proposà acabar amb elles i no acon-
segui sinó un major grau d'exaspera-
ció d'aquella contrada. Una «razzia»
fou organitzada a la regió de Krato-
vo. Dos mil homes procedents de Ku-
manovo, de Palanca i de Kratovo,

proveis d'artilleria, ametralladores i
fusells automàtics, hi prengueren
part. Comunicacions telefòniques foren
posades en els punts principals.
Tots aquests preparatius es feren amb
gran fastuositat, fins al punt de la
població es pensava que els serbis es
preparaven per a atacar Bulgària.

L'acció començà a Sant Pere amb
robatoris fets a la població pacífica.
Destacaments de gendarmes havien
enviat els poblets maltractant els ha-
bitants i fent-los saltar els cabals. Va-
gabunds pervinguets de les llunyanes
regions de Guiliani, Preixovo, porta-
ven sacs per a posar-hi els objectes
robats. Els camps i els prats quedaren
en un estat lamentable. A la contrada
de Kratovo fou destruïda gairebé to-
ta la collita. Les robes de les noies
eren preses violentament pels gendar-
mes; fins els mocadors de cap eren
arrencats del cap de les donzelles.

Una noia de 15 anys que va tenir l'a-
treuiment de salvar el seu mocador,
fou durament maltractada. Un país
fou obligat a pagar 600 dinars als des-
tacaments; un altre 500 dinars; un
altre 400; un altre igual quantitat,
una bala de cotó, 50 oques de format-
ge, etc. Fou consumida una quantitat
extraordinària d'ous, pollastres,
anyells i vi, amb el propòsit, confes-
sat per l'enemic, que no restant res
per a la seva població, aquesta es tro-
bés en el cas de morir de fam.

Al cap de poc el batlle de Rackovtzi
gulant un cos de 50 milicians i gendar-
mes, arribà al poble de Muixkovo, i
després d'haver-hi fet un gran roba-
tori d'ous se n'entornà. Ben aviat hi
arribava un comandant amb 1.000 ho-
mes que fetejaren atrocment els pai-
sans per a obligar-los a denunciar els
comitadjs búlgars. Ara bé; era im-
possible que n'hi haguessin per tal
com en aquella població hi ha quar-
ter de gendarmes i milicians. Mentre
això passava, hom trobava una pis-
tola vella i inútil a casa d'un paísà.

Això fou prou perquè hom el fute-
gés, l'amenacés de mort i li prengues
1.000 dinars. A continuació arribava
a aquell lloc un tal Joan Devezenski
al davant de setanta homes, i abans
d'anar-se'n robà 120 oques de farina
de morenc, 40 oques de formatge, 90
de llet, etc., etc. Llavors, quan aquests
marxaven, entrava a la mateixa po-
blació el secretari del departament
de Kumanovo, acompanyat d'uns no-
ranta bandolers, que robaren 200
oques de pa, 100 de llet, 126 de for-
matge, 180 d'ous, etc. Finalment, per
a coronar tantes gestes, aquella po-
blació va rebre ja visita del volvođa
Maxim Stratzinski, el qual, després de
liquidar tot el que els seus predecessors
haviem deixat, obligava als ha-
bitants a fer pa per als soldats serbis.

Després de Muixkovo, l'esmentat
batlle de Rackovtzi se'n anà a Staro-
Muixkovo i robà a un dels habitants,
2.500 dinars, 10 mocadors, 6 camises,
15 culleres, una destral, 90 oques de
formatge, 95 ous, etc., etc. Podríem
encara continuar aquesta llista, però
no volem cansar el llegidor.

La mala fe i la iniquitat de Iugoes-
làvia en aquest punt és tan palesa,
que temps enrera el «Radical», de
Belgrad, escrivia descaradament: «So-
ta la iniciativa del Govern iugoeslav
els Estats de la Petita Entente trac-
taran de fer avortar l'examen de la
qüestió de les minories a Ginebra.
De moment, el Govern de Belgrad ha
intentat posar-se d'acord amb Txeco-
eslàvia, després amb Romania, etc.
Breu, hom farà tots els possibles per
tal d'eludir aquest afer i dificultar
tota discussió sobre la situació a Ma-
cedònia, Montenegro, Vella Sèrvia,
Banat, etc. Iugoeslàvia farà tot el
que pugui per tal d'aconseguir que
un dels quatre membres del Consell
de la Societat de les Nacions «ia de la
Petita Entente».

Pera M. BORDOY-TORRENTS

AUTORITZEU LES NOTES DE LES
QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICA-
CIO, AMB UN SEGELL O UNA FIR-
MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 27

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor holandès «Tellus», de Málaga, amb càrrega general.
Vapor alemany «Hélio», de Bremen amb càrrega general.
Vapor alemany «Sirius», de Málaga, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Trini», d'Algeciras i escales, amb càrrega general i 71 passatgers.
Balandra espanyola «Gloria», de Aguilas, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Iluntzar Menri», de Cadix, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Polar», de Marsella, amb càrrega general.
Vapor americà «Salvation Lass», de Mobile i escales, amb càrrega general.
Llagut espanyol «Virgen del Carmen Pastora», de Vinaròs, amb garrofes.
Llagut espanyol «Fernando Gasset», de Vinaròs, amb garrofes.
Vapor noruec «Jan», de Santander, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Guillermo Schulz», de Cadix, amb carbó.
Vapor espanyol «Serafin Ballesteros», de Gijón, amb carbó.
Vapor espanyol «Isleño», d'Elvissa, amb càrrega general i 5 passatgers.
Vapor espanyol «Mahón», de Mahón, amb càrrega general i 8 passatgers.
Vapor portuguès «Terra Nova», de la mar, amb peix.
Vapor espanyol «Eugenio Dutris», de Gijón, amb carbó.
Llagut espanyol «Rafael Roig», de Vinaròs, amb garrofes.
Vapor espanyol «Guadamar», de Gijón, amb càrrega general i 2 passatgers.
Vapor noruec «Tugela», de Gijón, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Jativa», de València i escales, en llast.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Navarra», en llast, cap a Sousse.
Pailebot espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a Palma i escales.
Pailebot espanyol «Joven Paquito», amb càrrega general, cap a Palamós.
Pailebot espanyol «Joven Luisa», amb carbó, cap a Alcedia.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor alemany «Pelermo», amb càrrega general i de trànsit, cap a Sant Carles i Hamburg.

Vapor espanyol «Cabo Prior», amb càrrega general cap a Bilbao i escales.

Vapor espanyol «Ampurdanés», amb càrrega general, cap a Roses i escales.

Vapor espanyol «Juan Manuel Urquijo», en llast, cap a Torrevella.

Vapor espanyol «Angelita», amb el seu equip cap a la mar.

Vapor espanyol «Bellver», en llast, cap a Palma.

Vapor espanyol «Isleño», amb càrrega general, cap a Elvissa.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Hull, 23. — Ha arribat el vapor «Nina» remolcant el vapor «Canada», abandonat per la seva tripulació a la Mar del Nord, en veure'l ple d'aigua. La tripulació desembarcà a Lowestoft.

Ambie, 23. — El vapor suec «El Dorado», procedent de Dunquerque, en entrar al port, topa amb la part exterior del moll del Nord, tenint avaries. Fou remolcat al port.

Limerick, 23. — Ha arribat el vapor «George Cochran», per a reparar avaries, després d'haver embarrancat a Galway.

Londres, 23. — El vapor anglès «Austrian», de Newport, va tenir avaries a la màquina, en entrar al port d'Imulden, topant amb la draga «Kameleon», resultant ambdós vaixells amb avaries.

Montreal, 23. — El vapor noruec «Modica», que havia embarrancat, en sortir, sense avaries, després de la descàrrega de 1.100 tones de carbó.

Millwall, 23. — Dijous, a la tarda, en arribar el vapor «Royal City» a Millwall es va descobrir que tenia foc a la botega número 2. Ja n'havia tingut a Plymouth quatre dies enrera. Fou extingit ahir.

Bombai, 23. — El creuer «Cyclamen» i el vapor «Aras» han acudit en auxili del vapor anglès «British General», que ha embarrancat, amb càrrega de petroli, i està en situació perillosa.

Spurn Head, 23. — El vaixell de pesca a motor «Viola R. E. 180», d'Is-

BORSA DE BARCELONA

27 octubre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa Interior de 71'00 a 71'05, Nords de 65'35 a 68'10 i a 68'15, Alacants de 68'20 a 68'05, Andalusos a 58'20, Andalusos variable de 40'50 a 39'75, i Plates a 45'50.
A la tarda, a la Casa Llotja, Es fa d'Interior a 71'00, Nords de 67'95 a 68'50 i a 68'10, Alacants de 68'00 a 67'95, Andalusos de 57'90 a 59'00, Orenses de 17'50 a 17'60 i a 17'50, i Cáceres variable a 34'10.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7% «1921», a 98'75 i 100'00.
Barcelona Traction and Light Power 7% «1921», a 100'00.
Barcelona de Navegació 6% «1921», a 50'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6% «1921», a 95'00.
Eléctrica del Cinca 6% «1921», a 81'00.
Grans Molins Bascos 6% «1921», a 89'75.
Acers Sant Martí 7% «1921», a 89'50.
Mines de Potassa «Sirius» 7% «1921», a 99'50.
Teneria moderna 7 per 100, a 98'00.
Municipi de l'Exposició 6 per 100, a 96'25 i 96'50.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Tresor 5% v. gener 1924	Segovia	Bonos
París, xec, publicat	48'95	74'25	22'00
Londres, xec publicat	23'30	75'00	22'00
Berlin, xec	0'25	75'00	22'00
Vienna, xec	0'05	75'00	22'00
Genova, xec	22'70	75'00	22'00
Zurich, xec	1'15	75'00	22'00
Nova York, xec	8'25	75'00	22'00
Corones sueques, París	303'50	75'00	22'00
Corones sueques, Londr.	188'15	75'00	22'00
Dotes Estats	1924	1925	1926
Interior	71'25	71'25	71'25
Exterior	71'25	71'25	71'25
Amort. 5%	71'25	71'25	71'25
Amort. 6%	71'25	71'25	71'25
Amort. 7%	71'25	71'25	71'25
Amort. 8%	71'25	71'25	71'25
Amort. 9%	71'25	71'25	71'25
Amort. 10%	71'25	71'25	71'25
Amort. 11%	71'25	71'25	71'25
Amort. 12%	71'25	71'25	71'25
Amort. 13%	71'25	71'25	71'25
Amort. 14%	71'25	71'25	71'25
Amort. 15%	71'25	71'25	71'25
Amort. 16%	71'25	71'25	71'25
Amort. 17%	71'25	71'25	71'25
Amort. 18%	71'25	71'25	71'25
Amort. 19%	71'25	71'25	71'25
Amort. 20%	71'25	71'25	71'25
Amort. 21%	71'25	71'25	71'25
Amort. 22%	71'25	71'25	71'25
Amort. 23%	71'25	71'25	71'25
Amort. 24%	71'25	71'25	71'25
Amort. 25%	71'25	71'25	71'25
Amort. 26%	71'25	71'25	71'25
Amort. 27%	71'25	71'25	71'25
Amort. 28%	71'25	71'25	71'25
Amort. 29%	71'25	71'25	71'25
Amort. 30%	71'25	71'25	71'25
Amort. 31%	71'25	71'25	71'25
Amort. 32%	71'25	71'25	71'25
Amort. 33%	71'25	71'25	71'25
Amort. 34%	71'25	71'25	71'25
Amort. 35%	71'25	71'25	71'25
Amort. 36%	71'25	71'25	71'25
Amort. 37%	71'25	71'25	71'25
Amort. 38%	71'25	71'25	71'25
Amort. 39%	71'25	71'25	71'25
Amort. 40%	71'25	71'25	71'25
Amort. 41%	71'25	71'25	71'25
Amort. 42%	71'25	71'25	71'25
Amort. 43%	71'25	71'25	71'25
Amort. 44%	71'25	71'25	71'25
Amort. 45%	71'25	71'25	71'25
Amort. 46%	71'25	71'25	71'25
Amort. 47%	71'25	71'25	71'25
Amort. 48%	71'25	71'25	71'25
Amort. 49%	71'25	71'25	71'25
Amort. 50%	71'25	71'25	71'25
Amort. 51%	71'25	71'25	71'25
Amort. 52%	71'25	71'25	71'25
Amort. 53%	71'25	71'25	71'25
Amort. 54%	71'25	71'25	71'25
Amort. 55%	71'25	71'25	71'25
Amort. 56%	71'25	71'25	71'25
Amort. 57%	71'25	71'25	71'25
Amort. 58%	71'25	71'25	71'25
Amort. 59%	71'25	71'25	71'25
Amort. 60%	71'25	71'25	71'25
Amort. 61%	71'25	71'25	71'25
Amort. 62%	71'25	71'25	71'25
Amort. 63%	71'25	71'25	71'25
Amort. 64%	71'25	71'25	71'25
Amort. 65%	71'25	71'25	71'25
Amort. 66%	71'25	71'25	71'25
Amort. 67%	71'25	71'25	71'25
Amort. 68%	71'25	71'25	71'25
Amort. 69%	71'25	71'25	71'25
Amort. 70%	71'25	71'25	71'25
Amort. 71%	71'25	71'25	71'25
Amort. 72%	71'25	71'25	71'25
Amort. 73%	71'25	71'25	71'25
Amort. 74%	71'25	71'25	71'25
Amort. 75%	71'25	71'25	71'25
Amort. 76%	71'25	71'25	71'25
Amort. 77%	71'25	71'25	71'25
Amort. 78%	71'25	71'25	71'25
Amort. 79%	71'25	71'25	71'25
Amort. 80%	71'25	71'25	71'25
Amort. 81%	71'25	71'25	71'25
Amort. 82%	71'25	71'25	71'25
Amort. 83%	71'25	71'25	71'25
Amort. 84%	71'25	71'25	71'25
Amort. 85%	71'25	71'25	71'25
Amort. 86%	71'25	71'25	71'25
Amort. 87%	71'25	71'25	71'25
Amort. 88%	71'25	71'25	71'25
Amort. 89%	71'25	71'25	71'25
Amort. 90%	71'25	71'25	71'25
Amort. 91%	71'25	71'25	71'25
Amort. 92%	71'25	71'25	71'25
Amort. 93%	71'25	71'25	71'25
Amort. 94%	71'25	71'25	71'25
Amort. 95%	71'25	71'25	71'25
Amort. 96%	71'25	71'25	71'25
Amort. 97%	71'25	71'25	71'25
Amort. 98%	71'25	71'25	71'25
Amort. 99%	71'25	71'25	71'25
Amort. 100%	71'25	71'25	71'25

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guisa del llegit.

Cotització: Francs, 45'95; suïssos, 118'30; belgues, 42'85; lliures, 29'30; líres, 25'70; dolars, 6'58; marcs, 0'25 i ocones, 0'015.

DARRERA SESSIÓ. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa Interior de 71'00 a 71'05, Nords de 65'35 a 68'10 i a 68'15, Alacants de 68'20 a 68'05, Andalusos a 58'20, Andalusos variable de 40'50 a 39'75, i Plates a 45'50.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'15 de Nords.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'15 de Nords i d'Alacants, i 0'40 d'Andalusos.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible . . .	14.19	00.00	14.14	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre . . .	13.81	13.63	13.74	00.00		00.00
Gener . . .	13.49	13.31	13.39	00.00		00.00
Març . . .	13.33	13.17	13.23	00.00		00.00
Maig . . .	13.20	13.04	13.09	00.00		00.00
Juliol . . .	13.04	12.88	12.92	00.00		00.00

Alexandria	Desembre	Febrer	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Asmhouni	26.50	27.30	Gener .	17.15	00.00	00.00
	Nov	Gener	Març..	17.45	00.00	00.00
• Sakellaridis	32.85	33.75				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	24.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Desembre . . .	23.91	23.76	00.00	00.00
Gener . . .	23.61	23.37	00.00	00.00
Març . . .	23.71	23.47	00.00	00.00
Maig . . .	23.65	23.40	00.00	00.00
Juliol . . .	23.40	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	23.62	00.00		00.00
Futurs:				
Novembre . . .	00.00	00.00		00.00
Desembre . . .	23.25	00.00		00.00
Gener . . .	23.30	00.00		00.00
Març . . .	23.30	00.00		00.00
Maig . . .	23.20	00.00		00.00

Barcelona, 27 d'octubre de 1922.

lândia, encalla a mitja milla de Kilmsea Beacon, i està cremant. La tripulació fou salvada pels aparells salvavides d'Easington.

La Corunya, 23. — El vapor «Mallorca», de Dunquerque, en viatge de Cardiff cap a Algèria, ha arribat amb avaries, a conseqüència d'una explosió en la càrrega que va produir un mort i tres ferits greus.

ESTACIO ENOTECNICA D'ESpanya A CETTE

El consum de vi a França durant el mes de setembre de 1922

Segons dades preses del «Journal Officiel» publiquem l'estadística del moviment de vins a França i Algèria durant el passat mes de setembre.

La xifra de consum de vins puja a l'esmentat mes, sols per a la Metròpoli, a 3.311.632 hectolitres, que units als 39.587.564 dels mesos anteriors de la campanya, resulta un total de 42 milions 899.196 hectolitres.

L'Alsàcia i la Lorena va consumir 66.802, que amb els 954.879 dels mesos anteriors, donen un total de 1.021.681 hectolitres.

Les sortides de la propietat han estat el setembre 1.189.073 hectolitres i 10.802 cap a l'Alsàcia i la Lorena, que units als productes sortits en l'actual campanya, donen un total de 36 milions 563.885 hectolitres.

A l'Algèria, les sortides de la propietat han estat a l'esmentat mes de setembre de 25.752 hectolitres, que amb els 4.907.343 dels mesos anteriors fan un total de 4.933.095 hectolitres.

El stock comercial existent a l'últim del passat mes era de 9.034.010 hectolitres per a la Metròpoli, 223.599 per a l'Alsàcia i la Lorena i 690.639 per a Algèria.

Les sortides dels quatre departaments meridionals durant el mes d'agost han estat per a Hérault de 419.430 hectolitres, per a Gard 36.238, per a Aude 169.220 i 45.276 per als Pirineus Orientals.

A l'últim de l'esmentat mes el stock comercial dels quatre departaments meridionals era de 1.059.317 hectolitres.

Mercat d'alcohol

Narbona (12 d'octubre): Alcool de vi, de 86 graus, de 301 a 330 francs l'hectolitre. Alcool de pinyola, de 86 graus, de 301 a 305 francs. Aiguardent de pinyola, de 52 graus, de 175 a 182 francs.

Beziers (13 d'octubre): Alcool de vi, de 86 graus, de 315 a 330 francs l'hectolitre. Alcool de pinyola, de 86 graus, de 300 a 320 francs. Aiguardent de Beziers, de 52 graus, de 300 a 350 francs. Aiguardent de pinyola, de 52 graus, de 175 a 190 francs.

Perpinyà (14 d'octubre): Alcool de vi, de 86 graus, a 336 francs l'hectolitre.

Nîmes (16 d'octubre): Alcool, de 86 graus, de 375 a 380 francs. Aiguardent de pinyola, de 52 graus, de 180 a 190 francs.

Montpeller (17 d'octubre): Alcool de vi, de 86 graus, a 350 francs. Aiguardent de pinyola, de 52 graus, de 175 a 190 francs.

Cette (18 d'octubre): Alcool de vi, de 86 graus, de 365 a 375 francs l'hectolitre. Alcool de pinyola, de 86 graus, de 310 a 320 francs. Aiguardent de pinyola, de 52 graus, de 175 a 185 franc

Els esports

EL XIX CONCURS CATALA DE TENNIS

Les proves d'aquest concurs guanyen interès a mesura que els seleccionats lluiten entre si i s'apropen a les finals respectives. Veurem avui el que ens porta en Pep Alonso al retorn del seu recent viatge a Amèrica amb motiu de l'anyal Concurs Copa Davis i els Campionats americans.

El nostre Ajuntament ha concedit el Palau de la Indústria del Parc de la Ciutadella per a la celebració dels Campionats de Tennis del món, pel febrer vinent, en les condicions completes que li havien estat sol·licitades per la Reial Associació de Lawn Tennis d'Espanya. Per això ens felicitem com a esportistes, i en fer extensiva la nostra felicitació als directores i jugadors de Tennis ens plaueu tenir una grata ocasió per a enaltir a la nostra corporació municipal.

Resultats dels partits jugats el dia 26:

Villarrubia vanç a Riera, per 7-5, 6-3, 6-4.

Tarruella a Andreu, per 6-3, 6-3, 6-2.

Sindreu a Rodon, per 6-2, 6-3, 5-7, 7-5.

Ducasse-Mir a M. i J. Alonso, per 7-0, 6-2, 6-3.

Flaquer-De Gomar a Sagner-De Olano, per 6-1, 6-2, 6-3.

Riera-Tarruella a Ducasse-Mir, per 6-0, 6-2, 6-3.

I a les proves d'aventatges resultaren guanyadors:

Senyoreta M. Mas a senyoreta B. Duthon.

Riera a Mir.

Morales a Sala.

Senyoretes C. i M. Lúria a senyoretes Marnet-Torras.

De Errazquin a Grau.

Escardó a Henry.

Prat-Alentorn a Cabello-Isern.

Deis resultats esmentats resulta la neta i significativa victòria de Villarrubia sobre Riera, que dies anteriors donà lloc a un empat a dos «sets».

La categoria d'en Riera imposa una felicitació sincera al seu adversari.

Igualment mereix consignar-se el feliç resultat d'en Morales sobre en Sala, per 6-1, 6-4, malgrat de l'handicap que pesava sobre el vencedor.

I, per fi, cal felicitar a les senyoretes Lúria, pel seu brillant èxit en el doble d'aventatges contra les campiones.

PROVES ESPORTIVES ENTRE ESCOLARS

Al partit de futbol anunciat per a demà, diumenge al matí, al camp antí del Club Campió, precediran unes proves atlètiques entre els elements de l'Escola del Treball, amb el següent ordre:

1.500 metres. — Barenys, Roca, V. Navarro, J. Navarro, Morrell, Valle i Porta.

100 metres. — Giné, Roca, Alfons, Porta i Fortich.

110 metres obstacles. — Arbulo, Anfrone, Costa, Barenys i Roca.

Salts de perxa. — Valle, Arbulo i Mani.

4.000 metres, marxa atlètica. — Serra, Valle, Esteve, Costa Mané i Colla.

En els presents moments regna una creixent animació entre els escolars, disputant-se, sobre la major puntuació entre els equips d'ambdues escoles de la Universitat Industrial, la qual cosa constitueix una nota simpàtica que s'assembla en molt a la norma seguida per les universitats estrangeres.

REGATES D'ESpanya

Entre les nombroses inscripcions que ha rebut dels balandistes de la localitat, el Comitè de Vela del Reial Club Marítim de Barcelona, per a participar en les grans regates espanyoles a vela que organitza l'esmentada entitat nàutica per als dies 12, 16 i 19 del mes de novembre, figura la del conegut i entusiasta yachman don Frederic Bruce, pertanyent al Reial Club Nàutic de València, qui s'ha fet construir expressament un nou yacht de la sèrie Hispània «U», denominat «Rasiola III», per a l'efecte, i també la del notable amateur don Faust Carbó, del Club Nàutic de Tarragona, que amb el seu yacht «Ruxim» de la pròpia sèrie «Z», es proposa conquerir un bon lloc en aquesta important lluita en el mar.

LES CARRERES DEL PENEDES

L'arribada de cotxes i conductors estrangers que el dia 5 han d'alinear-se a Vilafranca del Penedès davant dels representants d'Espanya, ha augmentat l'expectació existent per al Gran Premi Penya Rhin.

La comanda de localitats és continuïta i a l'efecte de facilitar l'expedició de les mateixes, així com dels tiquets de restaurant i vale provisio-

nals per al tren especial de luxe.

s'ha descongessat la venda que s'efectuarà a la taquilla del Teatre Novetats, així com en el local de la Penya Rhin.

Els organitzadors, en concertar el tren especial de luxe s'han preocupat de que les places en el mateix fossin limitades i reservades. Així i el fet de que la sortida del dit tren de Barcelona tindrà lloc a les tres del matí, significa una gran comoditat per al públic que vulgui assistir a la carrera, lliure de tota molesta. Prova de l'acceptació que l'establiment de dit tren ha meregut, és el creixent nombre de places ja encomanades.

El comissari general de la carrera ha rebut una atenta comunicació del comte d'Aybar, intendent general de la Reial Casa i Patrimoni, anunciant-li la concessió i la tramesa de la copa, premi de sa majestat el Rei, la qual s'adjudicarà al vencedor de la carrera, la importància de la qual augmenta amb l'alt honor que representa l'augusta concessió.

L'habilitació de les carreteres del circuit està quasi completament acabada per a permetre els entrenaments oficials en els primers dies de la vinent setmana.

Les marques concurrents activen ja la preparació de llurs quaters generals d'entrenament a Vilafranca, on l'entusiasme és anàleg al que existeix a Barcelona.

El dijous es va rebre a la Penya Rhin l'anunci de l'arribada de diversos periodistes esportius estrangers, enviats especials de llurs respectius periodics per a assistir a la carrera, fet que prova la importància que a la carrera li és concedida més enllà de les nostres fronteres.

PILOTA

Demà, diumenge, al matí, es jugarà al Frontó Comtal, entre socis de la Reial Societat Esport Base, els partits següents:

Primer partit, a les onze del matí: Vermells: Larramendi i Olamendi.

Blaus: Mayolas i García (M.)

Segon partit, a les dotze: Vermells: Rigau i Palmela.

Blaus: Ferrer i Bo (J.)

ELS TORTOSINS DE BARCELONA

Als fills de Tortosa i pobles de la seva comarca, aficionats a l'excursionisme i futbol, se'ls invita a la reunió que tindrà lloc demà, a dos quarts de dotze del matí, a l'estatge del Centre Comarcal Tortosí, Aribau, 21, entresol, dret, per a tractar de l'adquisició d'un camp d'esports, i de la reorganització de la Secció d'Excursions i Esports de l'esmentat Centre.

RUGBY

Demà, diumenge, a l'ample terreny de l'Hipòdrom, se celebrerà el partit de la temporada que més expectació ha despertat, per tractar-se dels primers equips dels Clubs de Natació «Barcelona» i «Atlètic», que es posaran cara a cara, amb el precedent que sempre que han lluitat entre si, l'encontre ha estat en extrem renyit i interessant.

El C. N. Barcelona fa avinent als seus jugadors i socis, que desitgin presenciar el partit hauran d'esser a un quart de tres de la tarda, a la Rambla de Santa Mònica, parada del tramvia de Can Tunis.

5 NOVEMBRE

Vilafranca del Penedès

II Gran Premi Penya Rhin

Cinc nacions en lluita

Austria - Anglaterra - França - Itàlia - Espanya

43.500 ptes. de premis

Trens especials. — Servei de restaurant i bar. — Grans tribunes de preferència i populars

Per detalls: CORTS CATALANES, núm. 645, principal.

D'espectacles

El propi dilluns, dia 30, tarda i nit, tindrà lloc el benefici dels divertits pallassos Pompoiff, Thedy i Emil, amb un escollit i variat programa. Donades les simpaties que gaudeixen a Barcelona aquests artistes, no dubtem que ha de veure's completament ple el Circ Equestre, instal·lat al popular Teatre de Novetats.

L'empresa del Teatre de Novetats (Circ Equestre), donarà per acabada la temporada de tardor el dia 1 de novembre, diada de Tots els Sants, acomiadant-se tota la companyia. La mateixa empresa, desitjant donar a conèixer al nostre públic les millors atraccions que actuen a l'estranger, inaugurarà la temporada d'hivern el propi dilluns dia 2 de novembre, amb la presentació d'una nova companyia equestre-còmica-acrobàtica, composta per 12 notables atraccions, totes de veritable mèrit artístic i de gèneres diferents als dels que formen l'actual companyia. Donades les referències que tenim dels colossals i sorprenents artistes que han de debutar durant la temporada propera a inaugurar-se, és de creure que els esforços de l'empresa es veuran recompensats amb el mateix favor que fins ara ha vingut dispensant-li el públic de Barcelona.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Temporada d'hivern de 1922-23. — Companyia d'Òpera de primissim Cartello. — Continua obert l'abonament. — Als senyors abonats a diari i a funcions de nit en la darrera temporada, se'ls reservaran llurs localitats fins el dia primer de novembre. — Els senyors que tenen sol·licitat abonament podran passar per la Comptaduria des del dia 2 de novembre.

LICEU

Per a la propera temporada s'abonen, torn parell, dues butaques de la fila VII, immediates al passadís central, sense les tardes, o la meitat del dit torn, per ambdues butaques. — Altra butaca immediata, per 55 funcions, incloent-hi les tardes que corresponguin.

Rahó: Consell de Cent, 290, porteria.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 5125 i 4765 A

AVUI, DISSABTE, 28 D'OCTUBRE,

A LES DEU DE LA NIT

ESTRENA

de la fastuosa revista de gran espectacle, en dos actes,

CRI-CRI

Magnífic decorat dels escenògrafs DESHAYS & ARNOULD, CASTELLS i FERNANDEZ, MORALES i COLME-NEIRO.

600 NOUS VESTITS

DE LA CASA MAX WELDY, de PARIS

100 artistes espanyoles i estrangeres

Demà, diumenge, tarda i nit, segona i tercera representació de

CRI-CRI

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dissabte, tarda, a les cinc. Butaques, a una peseta i a 0'65. La grandiosa obra del mestre Guimerà.

REI I MONJO

Interpretació i presentació admirables. Nit, el nou èxit d'En Sagarra.

EL MATRIMONI SECRET

Triomf d'interpretació i presentació i la comèdia de gran broma LA NIT DE LES CASTANYES, interpretant el «Don Joan Tenorio» el senyor Aimerich i el «Don Gonçal», el senyor Montero.

Demà, tres magnífics programes. — Tarda, a les tres, la meravellosa rondalla d'En Folch i Torres, EL PRINCEP BLANC. Fastuosa presentació.

Preus populars. A dos quarts de sis, dos èxits, dos: 5 actes, 5: EL MATRIMONI SECRET, d'En Sagarra, i MARXA NUPCIAL, dos actes de gran broma.

Dilluns, tarda: Tothom al Remea, a riure, tres actes de gran broma: MARXA NUPCIAL i LA NIT DE LES CASTANYES. Butaques, a una peseta i a 0'65. — Es despataxa a Comptaduria

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergés. Tarda, a dos quarts de cinc:

DON JOAN DE SERRALLONGA

senyor Sagi-Barba, senyora Bugatto, senyor Vendrell. Nit, a les deu:

DON JOAN DE SERRALLONGA

senyora Callao i senyors Massanés i Quer.

Demà, diumenge, tarda, a les quatre: LA CAPA TOT HO TAPA I

DON JOAN DE SERRALLONGA

pel senyor Sagi-Barba, senyora Bugatto i senyor Vendrell. Nit, a les deu: DON JOAN DE SERRALLONGA,

per la senyora Callao, senyor Quer i el bariton Alexandre Nolla. — Es despataxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats

Circ Equestre

Grandiosa Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a tres quarts de deu. Extraordinàries funcions. Exit dels debuts de la setmana, THE ARQUES; la famosa troupe els

8 MENDEZ, 8

de la més original atracció europea, per primera vegada a Espanya,

L A N T I

Exit continuat del GRAN LEOPOLD, FRERES CHOLOT, LES 3 JUPITER, MAISS AND PARTNER, LES QUATRE LEWNSSENS. El problema sense solució. La senyoreta sense cos, RIDDO. Ovacions a don Artur Manzano, que presenta els seus

TRES BRAUS

els divertidíssims pallassos GERMAN ALBANOS, POMPOFF, THEDY, EMIL

— Demà, dues grandioses funcions. Tarda, a les quatre, i nit, a tres quarts de deu. — El dilluns, tarda i nit: BENEFICI dels molt aplaudits pallassos POMPOFF, THEDY i EMIL.

— El dimecres, comiat de tota la Companyia. — El dijous, dia 2. Inauguració de la temporada d'hivern. Debut de la nova Companyia: 12 sorprenent atraccions, 12.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : LEONIS : GALLEGO

Avui, dissabte, tarda, a les cinc, Matinée selecta. L'assaig de sainet en mig acte LA MAGDALENA TE GUIE i la sarsuela en dos actes, dividits en quatre quadros, original de Serafi i Joaquim Alvarez Quintero, música del mestre Vives, ANITA LA RISUE-NA. Nit, a les deu. El diàleg de Josep Fernández del Villar, titulat AL PIE DE LA VENTANA. Gran èxit de la preciosa sarsuela en un acte SANGRE Y ARENA, basada en la famosa novel·la del mateix títol, original de l'insigne literat Vicens Blasco Ibáñez

Magnífica i apropiada presentació. Admirable conjunt. Triomf d'interpretació. Reestrena de la sarsuela còmica en un acte, dividit en tres quadros, original dels senyors Serafi i Alvarez Quintero, música de la mestressa senyoreta Maria Rodrigo, DIANA CAZADORA O PENA DE MUERTE AL AMOR. — Demà, diumenge, tarda, a les quatre, EL CAPRICHITO, EL MONAGUILLO, SANGRE Y ARENA, MALA SOMBRA. Nit, a les deu: AL PIE DE LA VENTANA, SANGRE Y ARENA i DIANA CAZADORA.

Teatre Català ROMEA

Esdeveniment artístic-teatral. — 5 úniques funcions, 5, per l'eminent actor francès

GABRIEL SIGNORET

primera actriu

GERMAIN BARON

Debut: 17 de novembre. — Aviat, llistes i programes. — A la Comptaduria del teatre es reben encàrrecs per a l'abonament a les esmentades 5 funcions. — Als senyors abonats a la companyia Pierat se'ls reservaran les seves localitats fins el dia 3 de novembre.

TEATRE NOU

Companyia d'òpera

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER

Avui, dissabte, 28, tarda, a les cinc. NOCHE DE ANIMAS, AL TORO QUE ES UNA MONA I EL PRINCIPE BOMBO.

Nit, a les deu. Colossal programa. LA DUQUESA DEL TABARIN, gran èxit d'aquesta companyia, i QUE ES GRAN BARCELONA. L'èxit dels xistos, per Pep Marqués. — Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. LA DUQUESA DEL TABARIN i QUE ES GRAN BARCELONA. Nit, a tres quarts de deu. AL TORO QUE ES

Els Primers Jocs Florals del Poblet

els Primers Jocs Florals del Po-

ble, que se celebraran demà, diu-

ge, dia 29, a les deu de la nit, a

l'edifici Nacionalista Verdader (car-

re de Nàpols, 215), ha guanyat la

corona Natural el poeta Ventura Gassol.

Com diu que hi són premiats tam-

ben Josep Maria de Sagarra i En

Josep Carner.

La festa promet ésser molt llarga.

UNA MONA, EL PRÍNCIPE BOHE-
MIO I QUE ES GRAN BARCELONA.

TEATRE COMIC

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. Per única vegada en tarda de dia de treball. **EL NUEVO TENORIO** (set actes). Butaca amb entrada, una pesseta. General, 0'40. Nit, a les nou. 14 actes, 14. **DON JUAN TENORIO I EL NUEVO TENORIO.**

Teatre Victòria

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. **EL PAJARO AZUL** (dos actes) i **PIM-PAM-PUM**. Nit, a dos quarts de deu. Primer. **LA CORRIA DE TOROS**; segon: **LA CASITA BLANCA**; tercer: **FELIPE EL TERREMOTO**; quart: **PIM-PAM-PUM.**

APOLO PALACE (Teatre Apolo)

Gran companyia de sarsuela
VALLEJO - VIDAL - ESPEITIA

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc. Primer: **LA MACARENA**, per Vallejo; segon: **LA FIESTA DE SAN ANTON**, debutant la portentosa tiple, Antonia Manaut; tercer: **LA CORTE DE FARAON**. Nit, a tres quarts de deu. L'èxit dels èxits, **LA GATA MAULA**; segon: estrena dedicada a la colònia valenciana d'aquesta ciutat, de la sarsuela en un acte i quatre quadros, de F. Gómez i G. Torres, música del mestre Muguerza, **EN LA HUERTA VALENCIANA**. — Demà, diumenge, tarda, a tres quarts de quatre, i nit, a tres quarts de deu. 4 actes, 4. Primer: **LA GATA MAULA**, segon: **EN LA HUERTA VALENCIANA.**

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Santpere
Avui, dissabte, 28 d'octubre. Tarda, a les cinc. **DE PARES A FILLS**. Nit, a dos quarts de deu. Funció popular. **DON JUAN TENORIO I EL NUEVO TENORIO.**
Entrada i butaca, 2'50 pessetes

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia
Güell - Tudela - Asquerino - Cortès
Avui, dissabte, tarda, a les sis. **MATINEE POPULAR. BUTACA PLATEA AMB ENTRADA. UNA PESSETA.** El gran èxit de broma, en tres actes, **EL INFIERNO**

Nit, a les deu. **POPULAR. BUTACA PLATEA AMB ENTRADA. DUES PESSETES.** SEGONA representació de la humorada en tres actes, dividits en sis quadros i un pròleg, de Josep M. Granada.

Si fué Don Juan andaluz...

Decorat nou dels senyors Bulbena i Girbal. — Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. Primera secció. **EL INFIERNO.** A les sis. Secció especial, i nit, a les deu. **GRAN MODA. SI FUE DON JUAN ANDALUZ...**
Es despatxa a Compiaduria. — Telèfon 4134 A.

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10. — Telèfon 272 G.
Demà, diumenge, tarda, a un quart de cinc, i nit, a dos quarts de deu. **UN INTERIOR** (un acte) **L'INTRUS** (tres actes)

Teatre de la Comedia

Companyia CLARAMUNT-ADRIA
Avui, a tres quarts de deu, el drama en set actes (sense tallar-ne res).

Don Juan Tenorio

Rica presentació. Esplèndida apoteosi final. Exposició de pintures, C. Blanes.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda
Avui, dissabte. Extraordinari esdeveniment artístic. Tarda i nit, formosos programes. **ESTRENA** del gran film de 4.000 metres, adaptació de la famosa obra de l'immortal poeta Josep Zorrilla, **DON JUAN TENORIO**, la més bona producció espanyola editada fins avui. Fastuosa presentació. Esplèndida fotografia. **IMPORTANT.** Malgrat el llarg metratge d'aquesta pel·lícula, i amb el fi de no interrompre la seva acció, serà projectada íntegrament. Completaran els programes, a la sessió de la tarda, **ROSAS NEGRAS**, i a la sessió de la nit, la divertidíssima pel·lícula **EL VERTIG**, creació d'Harold Lloyd, conegut per EL de les ulleres. — Demà, diumenge, d'onze a una. Gran matinal. Tarda, de quatre a sis i de sis a vuit. Nit, a les deu. Extraordinàries sessions, projectant-se en totes, el colossal film, **Don Juan Tenorio**

Diorama

Programa per a avui: «Els tres mosqueters», 11 capítol; «Eloquència salvadora», «Lliri de la vall», «N'hi ha de tranquil·les», «Il·lusió és vida». — Demà, diumenge, grans sessions a la tarda. Nit, esdeveniment cinematogràfic, estrena de la primera jornada de la interessant superproducció.

LA TABERNA

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà-Moltó. — Avui, dissabte, dues grans exclusives, dues èxits extraordinaris del Programa Ajuria: «Poesia i àpats», creació del simpàtic artista Charles Ray. Triomf colossal: «Mel silvestre», per la genial Priscilla Dean, assumpte de gran interès i emoció veritablement sensacional: «Una pàgina heroica», còmica. — Demà, nit, el més grandios esdeveniment de la temporada, la millor pel·lícula del Reial Programa Ajuria, «L'admirable Crichton», segons la famosa obra anglesa de J. M. Barrie, interpretada magistralment per quatre asos de la cinematografia, Glòria Swanson, Lila Lee, Thomas Meigan i Theodore Roberts, la més gran manifestació d'art, luxe i magnificència, que s'ha presentat a la pantalla. Seguidament, «Els tres mosqueters», l'obra mestra de Douglas Fairbanks. Avis: Avui, tarda i nit, i demà a la matinal, durant la funció es despatxaran butaques numerades per a la sessió de dos quarts de set del diumenge.

Palau de la Música Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

Demà, diumenge, dia 29, a les cinc de la tarda, quart concert d'abonament i primer de tarda. Programa: «Suite» per a flauta i orquestra de corda, BACH; Vuitena simfonia, BEETHOVEN; «Preludi de Parcival», WAGNER; «Mort i transfiguració», STRAUSS. Despatx de localitats: Unió Musical Espanyola, Portal de l'Angel, 1 i 3. Segueix obert l'abonament als concerts de tarda.

Palau de la Música Catalana

Dilluns, 30 d'octubre, dissabte, 4 i dimarts, 7 de novembre tres grans concerts de

MUSICA ANTIGA

dels grans mestres dels segles XVII i XVIII.

MARIA BARRIENTOS, cantatriu
WANDA LANDOWSKA, clavicembalista; Gratacós i Casanovas, fustistes, i Toldrà, violinista

Resta clos l'abonament.

Localitats a la Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel, de les tres a les set de la tarda. — Programes en tots els magatzems de música.

ASSOCIACIÓ ÍNTIMA DE CONCERTS

Maragda, 27 i 29 — Orfeó Gracienc
Demà, diumenge, dia 29, a les cinc en punt de la tarda. Presentació de la cèlebre violoncel·lista JUDITH BOKOR. Pianista, ALEXANDRE VILALTA. Proper novembre, reaparició de la insigne cantatriu VERA JANACOPULOS. Exclusivament per als socis.

ESTUDI CIRERA

Salmerón, 176. Telèfon 206 G.

Programa extraordinari pels dies 29, 30 i 31 d'octubre i primer de novembre. Dia 29, tarda i nit, representació del drama en set actes de l'immortal Zorrilla, «Don Juan Tenorio», i projectió de la grandiosa pel·lícula «Els quatre genets de l'apocalipsi». Dies 30 i 31, tarda i nit, colossal programa de cinema, projectant-se la pel·lícula «Els quatre genets de l'apocalipsi». Preus: Platea, 1 pesseta. Cadires, 70 cèntims. Dia primer de novembre, tarda i nit, representació del drama en set actes, «Don Juan Tenorio», i la pel·lícula «Els quatre genets de l'apocalipsi». Es despatxen localitats per a totes les sessions a la taquilla, cada dia de quatre a vuit.

Frontó Principal Palace

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, dos grans partits. Nit, a un quart d'onze, dos interessants partits a cistella. Vermells: BARRENECHEA i GARAGARZA. Blaus: CASTILLO i PALAU.

FUTBOL

Gran partit de selecció

Demà, diumenge, dia 29, a les tres en punt de la tarda.

CAMP NOU DEL F. C. BARCELONA

Selecció Grup A.

contra

Selecció Grup B.

Preus: Entrada general, 2 pessetes. Tribuna preferència, 4 pessetes. Seients preferència, 3 pessetes. Seients goals i Populars primera fila, 1 pesseta. Seients goals segona fila, 1 pesseta. Per entrades i localitats, a les taquilles del carrer Fortuny.

FUTBOL

Camp del Barcelona. Per a diumenge, 29 d'octubre. Gran partit de selecció. Entre el GRUP A i el GRUP B. Expectació sensacional tot Catalunya. Per a localitats i taquilles, a la Plaça de Catalunya, mero 9. Centre de Localitats.

IZQUIERDA BAE - Aribau

Aviat, reobertura del Saló Restaurant. Servei especial d'automòbils. Saló-café. Servei especial en el coberts reclam, des de 3'50 pessetes.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Gran esdeveniment artístic. STELLA MARGARITA i importants números. Cada dia a les taquilles de TABARIN AMERICA.

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

AVUI, LIQUIDACIÓ DE CALÇAT

SENSE PRECEDENTS

Per dissolució de la Societat es liquiden forçosament
tots els calçats dels Magatzems

SPLENDID BAZAR

71, SALMERON, 71

A PREU DE COST

Tothom pot comprovar-ho

Tots els articles de la casa, incloses les més altes novetats que estaven preparades per
temporada, tot marcat clarament

A PREU DE COST

Aquesta liquidació no és, com algunes, una mera especulació comercial

SALMERON, 71 (Travessera)